

до записки

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента Кужель Анни Вікторівни
(ПІБ)
академічної групи 072-18ск-1
(шифр)
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
на тему: «Планування заходів, спрямованих на підвищення ділової
активності підприємства (на прикладі ТОВ «АЛЕКСПРОМ»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	проф. Єрмошкіна О.В.	70	задовільно	
Рецензент	Набережний О.І.	74	добре	
Нормоконтролер	доц. Доценко О.Ю.	78	добре	

Дніпро
2021

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)

О.В.Єрмошкіна
(прізвище, ініціали)

» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студенту Кужель Анні Вікторівні академічної групи 072-18ск-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

На тему: «Планування заходів, спрямованих на підвищення ділової активності підприємства (на прикладі ТОВ «АЛЕКСПРОМ»)»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 14.05.2021р. №264-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоретичні основи аналізу ділової активності підприємства	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Аналіз ділової активності та оцінка фінансового стану ТОВ «АЛЕКСПРОМ»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Планування системи заходів щодо підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ»	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

Завдання видано

(підпис керівника)

Єрмошкіна О.В.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 19.04.2021 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 14.06.2021 р.

Завдання прийнято до виконання

(підпис студента)

Кужель А.В.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Кужель А.В. - Планування заходів, спрямованих на підвищення ділової активності підприємства (на прикладі ТОВ «АЛЕКСПРОМ») – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2021.

Мета кваліфікаційної роботи – полягає в плануванні заходів щодо покращення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ».

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі розглянуто сучасні методи аналізу ділової активності підприємства.

У другому розділі проведено фінансовий аналіз діяльності ТОВ «АЛЕКСПРОМ», надано коротка характеристика підприємства, наведено техніко-економічні показники його діяльності, здійснено розрахунки та зроблено висновки про його ділову активність.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи запропоновано заходи, спрямовані на покращення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ», розраховано прогностні показники фінансового стану та баланс підприємства у прогностному періоді. Зроблено висновки про ефективність впровадження запропонованих заходів.

Отримані результати носять реальний характер і можуть бути використані ТОВ «АЛЕКСПРОМ».

АНАЛІЗ, ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ПРИБУТОК, ГРОШОВІ КОШТИ, ПЛАНУВАННЯ, ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.

ABSTRACT

Kuzhel A.V. – Planning measures to improve business activities of an enterprise (in terms of ALEKSPROM ltd)

Qualification work for obtaining the educational qualification level of the bachelor in specialty 072 "Finance, banking and insurance" - Dnipro University of Technology, Dnipro, 2021.

Aim of qualifying work - consists in planning of events in relation to the improvement of business activity of “ALEKSPROM” Ltd.

The modern state of problem is expounded in an entry, reasonable actuality of theme, the tasks of qualifying work are specified, an object and article of research are certain.

The modern methods of analysis of business activity of enterprise are considered in the first division. The financial analysis of activity of “ALEKSPROM” Ltd is conducted in the second division, it is given short description of enterprise, technical and economic indicators over are brought, calculations are carried out and drawn conclusion about his business activity.

The events sent to the improvement of business activity of “ALEKSPROM” Ltd offer in the third division of qualifying work, the prognosis indexes of the financial state and balance sheet are expected in a prognosis period. Drawn conclusion about efficiency of introduction of offer events.

The got results carry the real character and there can be the used “ALEKSPROM” Ltd.

ANALYSIS, FINANCIAL RESOURCES, PROFIT, CASH, PLANNING,
FINANCIAL ACTIVITY.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1. Сутність та значення оцінки ділової активності підприємства.....	8
1.2. Ділова активність у системі показників фінансового стану підприємства.....	16
1.3. Методика аналізу ділової активності підприємства	27
Висновки до розділу 1.....	34
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «АЛЕКСПРОМ»	37
2.1. Загальна характеристика ТОВ «АЛЕКСПРОМ»	37
2.2. Аналіз техніко-економічних показників підприємства	39
2.3. Оцінка основних показників фінансового стану ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020рр	44
2.4. Аналіз ділової активності підприємства	57
Висновки до розділу 2.....	68
РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАХОДІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ТОВ «АЛЕКСПРОМ».....	70
3.1. Обґрунтування підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства шляхом зростання рівня їх оборотності.....	70
3.2. Обґрунтування підвищення ділової активності підприємства на основі збільшення грошової виручки від реалізації.....	75
Висновки до розділу 3.....	86
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	93
ДОДАТКИ.....	96

ВСТУП

Актуальність теми. Ефективність господарської і фінансової діяльності підприємства в нинішніх умовах розвитку економіки визначається, в першу чергу, динамікою зміни його фінансового стану. Фінансовий стан підприємства найповнішою мірою характеризує його успіх як у виробничій сфері, так і у відносинах із партнерами, банками, інвесторами і т. ін.

В ринкових умовах стійкий фінансовий стан підприємства значною мірою обумовлюється його діловою активністю. Аналіз ділової активності (оборотності) дозволяє проаналізувати ефективність основної діяльності підприємства, що характеризується швидкістю обертання фінансових ресурсів підприємства.

Ділова активність означає зусилля, які підприємство докладає для виходу на ринок продукції, праці, капіталу, а при аналізі фінансово-господарської діяльності цей термін застосовується для характеристики поточної виробничої і комерційної діяльності. Поліпшенню ділової активності підприємства сприяє регулярне здійснення економічного аналізу оцінки ефективності й інтенсивності використання ресурсів і виявлення резервів підвищення їх.

Таким чином, активність підприємства в фінансовому аспекті проявляється насамперед в швидкості обороту його коштів, відображає ефективність роботи підприємства відносно величини авансованих ресурсів або відносно величини їх споживання в процесі виробництва.

Мета дипломної роботи полягає в плануванні заходів щодо покращення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ».

Відповідно до зазначеної мети в роботі вирішувались наступні задачі:

- дослідити поняття та сутність ділової активності підприємства;
- визначення основних факторів, які впливають на ділову активність підприємства;
- розгляд методичних підходів аналізу ділової активності підприємства;
- оцінка фінансового стану ТОВ «АЛЕКСПРОМ»;

- аналіз ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ»;
- виявлення напрямів покращення ділової активності на підприємстві;
- ознайомитися із загальними засадами організації охорони праці.

Об'єктом дипломної роботи є ділова активність ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у зазначений період часу і фінансовий стан даного підприємства, який сформувався у результаті здійснення даним суб'єктом діяльності його фінансово-економічної діяльності.

Предметом дипломної роботи є методична база, яка представлена методиками аналізу фінансового стану підприємств, які розроблені А.М. Поддєрьогіним та ін.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було проведено детальне вивчення даних фінансової звітності; визначено показники, які характеризують фінансовий стан підприємства; виявлені чинники, які у найбільшій мірі впливають на ділову активність; заплановані заходи, які, у разі реалізації, сприятимуть покращенню ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ».

Інформаційною базою для виконання даної кваліфікаційної роботи виступали результати фінансової діяльності та фінансова звітність ТОВ «АЛЕКСПРОМ».

Практичне значення одержаних результатів. Практична цінність даної роботи полягає у розрахунку показників, які визначають фінансовий стан підприємства, його ділову активність та їх динаміка за обрані роки досліджень, та проаналізований результат від впровадження заходів для покращення ділової активності.

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 95 сторінок. Робота містить 16 таблиць, 32 рисунки, 12 формул, список використаних джерел з 28 найменувань, 3 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та значення оцінки ділової активності підприємства

У фінансовій системі держави визначальною її ланкою є фінанси підприємств, що пов'язано з їх функціонуванням у тій сфері суспільного виробництва, де створюються матеріальні блага, валовий внутрішній продукт і національний дохід суспільства, а також формується основна частина фінансових ресурсів держави. Характерні ознаки фінансів підприємств окреслені на рис. 1.1.

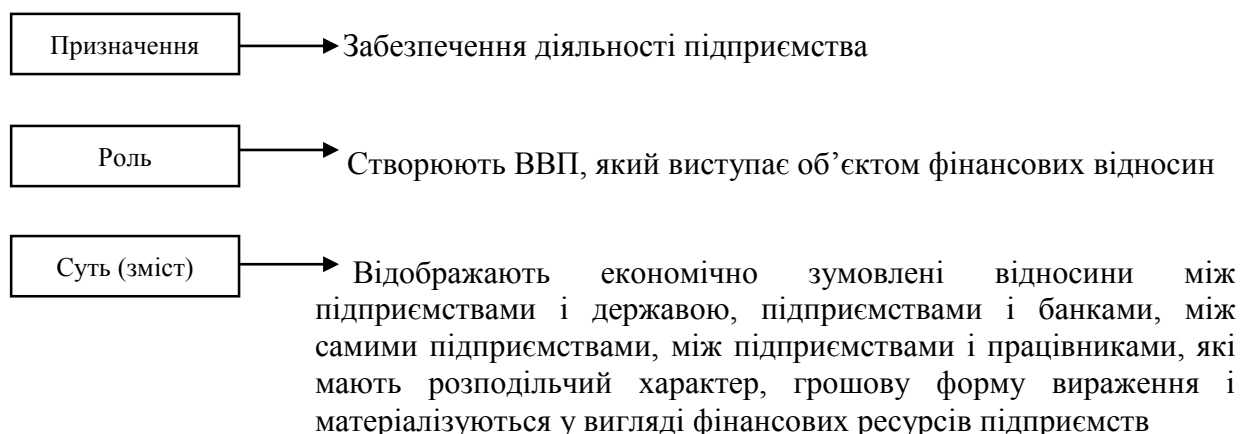

Рис. 1.1. Характерні ознаки фінансів підприємств

Фінанси підприємств — одна із основних ланок фінансової системи держави. Це відносно самостійна і особлива сфера функціонування фінансів, яка має свою специфіку організації та принципи реалізації притаманних їй функцій [27,72]. Специфіка фінансів підприємницьких структур полягає у тому, що за їх допомогою мобілізуються кошти і створюються фонди фінансових ресурсів не для подальшого перерозподілу (як це відбувається у випадку державних фінансів), а для обслуговування процесу виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг. Фінансам підприємств притаманний первинний розподіл

створеного продукту діяльності на фонди нагромадження і споживання, відновлення матеріальних елементів процесу виробництва і т. ін.

При функціонуванні фінансів підприємницьких структур встановлюються відповідні економічні відносини і взаємозв'язки при створенні і використанні фондів фінансових ресурсів як у межах даного підприємства, так і з зовнішніми суб'єктами (рис. 1.2).

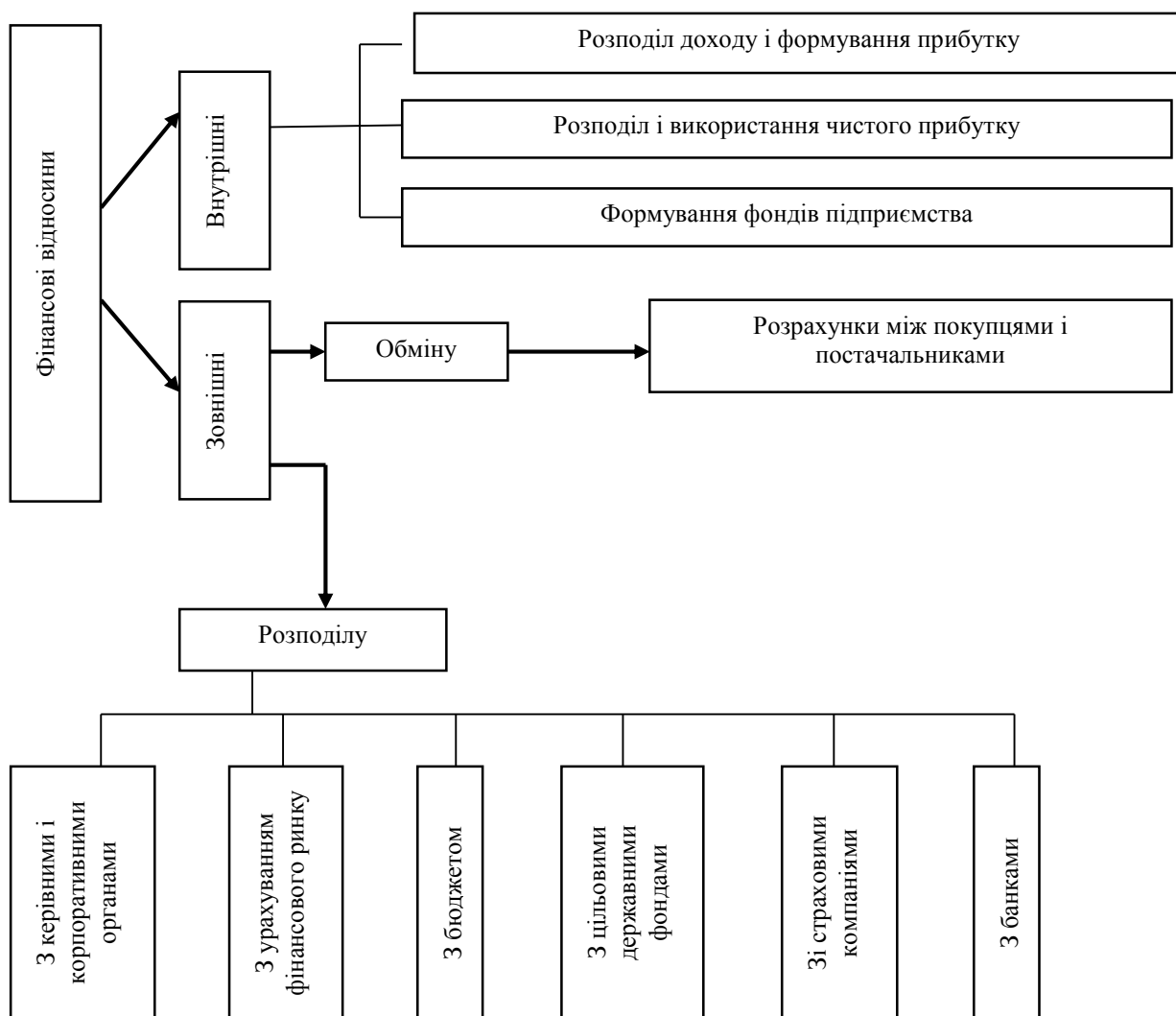

Рис. 1.2. Схема фінансових відносин підприємств

Модель фінансової діяльності підприємства можна представити у такому вигляді:

$$\Gamma - T - \dots \text{Виробництво} \dots - T' - \Gamma',$$

де Γ — початково авансовані кошти у процес виробництва (статутний капітал, бюджетні асигнування, банківські кредити і т. ін.);

T — витрати підприємства на оплату матеріальних і трудових ресурсів;

G' — готова продукція;

$G' = G +$ грошові нагромадження.

Грошові нагромадження = (непрямі податки + прибуток)

Використання фінансів дає змогу підприємствам сфери матеріального виробництва забезпечити безперервність процесу відтворення, а також вирішувати виробничі, економічні та соціальні завдання, формувати централізовані й децентралізовані фонди фінансових ресурсів як на рівні держави, так і на рівні господарських суб'єктів.

А.М. Поддєрьогін зазначає, що, «у процесі відтворення фінанси підприємств як економічна категорія виявляються та виражають свою сутність, свою внутрішню властивість через такі функції:

- формування фінансових ресурсів у процесі виробничо-господарської діяльності;

- розподіл та використання фінансових ресурсів для забезпечення операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, для виконання своїх фінансових зобов'язань перед бюджетом, банками, суб'єктами господарювання;

- контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів у процесі відтворення» [28,7].

Дж. К. Ван Хорн зазначає, що, «у будь-який момент часу підприємство може розглядатись як сукупність капіталів, що надходять з різних джерел: від інвесторів, що вкладають свої кошти у капітал підприємства, кредиторів, які надають у борг певні суми коштів, а також доходів, які надходять в результаті операційної діяльності підприємства. Кошти, що сформовані за рахунок вказаних джерел, можуть використовуватися для досягнення різноманітних цілей» [16,10]. Тобто, формування фінансових ресурсів на підприємствах відбувається за створення статутного капіталу, а також під час розподілу грошових надходжень унаслідок повернення авансованих коштів у основні та оборотні засоби, використання доходів на формування резервного фонду. У зв'язку з цим поняття «формування» та «розподіл» доцільно розглядати як

єдиний процес у суспільному виробництві. Утворення грошових фондів завжди передбачає розподіл валових доходів.

Формування та використання фінансових ресурсів на підприємствах — це процес утворення грошових фондів для фінансового забезпечення операційної, інвестиційної діяльності, виконання фінансових зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами господарювання.

Все, зазначене вище у якості складових фінансової діяльності підприємства, здійснюється за схемою, представленою на рис. 1.3.

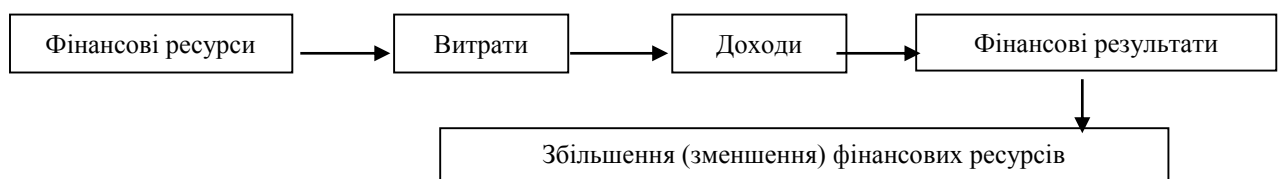

Рис. 1.3. Механізм фінансової діяльності підприємства

Фінансові ресурси підприємства — це сума коштів, спрямованих в основні та оборотні засоби підприємства. Вони характеризують фінансовий потенціал, тобто можливості підприємства у здійсненні витрат з метою отримання прибутку. Класифікація фінансових ресурсів підприємства представлена на рис. 1.4.

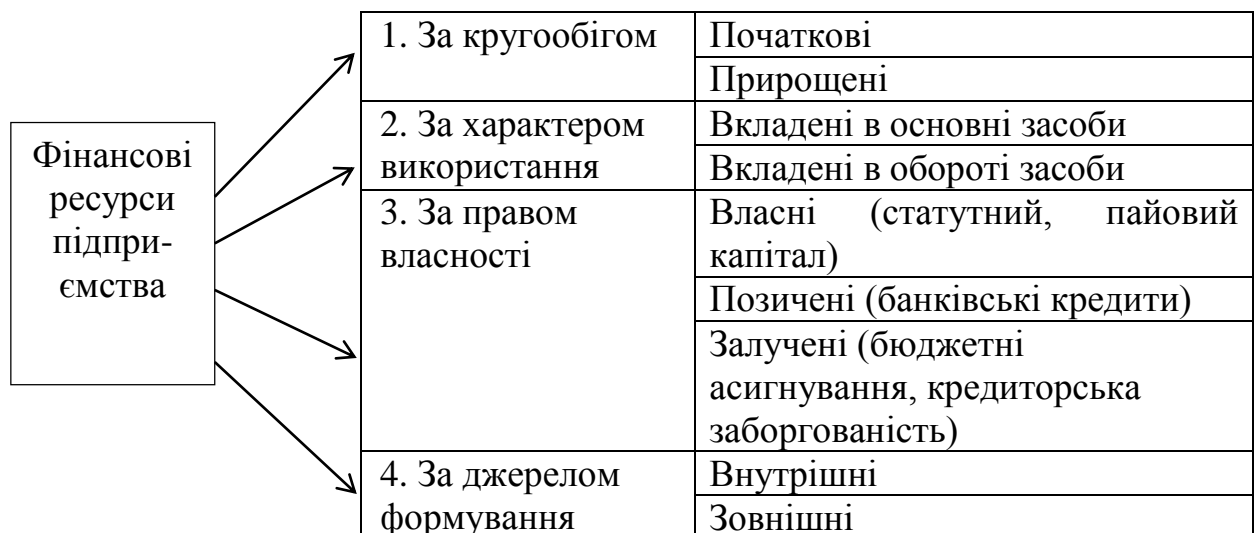

Рис. 1.4. Класифікація фінансових ресурсів підприємства

За рахунок фінансових ресурсів здійснюються витрати на виробництво і реалізацію товарів, робіт, послуг, а також інші витрати, пов'язані з діяльністю підприємства. Витрати підприємства — це виражені у грошовій формі видатки на придбання матеріальних, трудових та інших ресурсів для здійснення господарської діяльності (рис. 1.5).

Для ефективного функціонування фінансів підприємства однією з головних передумов є забезпечення високого рівня ділової активності підприємства.

поточні	капітальні	фінансові		виробництво і реалізація продукції	відтворення основних засобів	операційні заходи	соціальні цілі
1. За видом діяльності				2. За напрямками фінансування			
Витрати підприємства							
За джерелами фінансування				За економічною ознакою			
За рахунок власних фінансових ресурсів	За рахунок залучених коштів	За рахунок позичених коштів		Матеріальні витрати	Амортизація	Заробітна плата	Нарахування на зарплату Інші витрати

Рис. 1.5. Класифікація витрат підприємства

Ефективне управління сучасним підприємством можливе лише за умови раціонального використання наявних засобів виробництва, персоналу підприємства, що продукує суспільно корисну продукцію або надає виробничі і побутові послуги, фінансових та інших видів ресурсів. Виникає необхідність у комплексному відображенні результатів використання зазначених ресурсів

виробництва за певний проміжок часу. Таким відображенням є оцінка ділової активності підприємства.

Активне використання джерел підвищення ділової активності діяльності передбачає здійснення цілого комплексу заходів, які за змістом є складними та швидкозмінними і характеризують основні напрями розвитку та вдосконалення виробничо-комерційної діяльності суб'єктів господарювання.

Актуальність розгляду ділової активності підприємства полягає у потребі аналізувати та обов'язково зіставляти з минулими періодами основні показники виробничої, фінансової та іншої діяльності підприємства. Важливим при оцінці ділової активності є також рівень соціальної ефективності виробництва, що залежить від багатьох чинників, які слід аналізувати.

Процес виробництва на будь-якому підприємстві здійснюється за належної взаємодії трьох визначальних його чинників: персоналу, праці та предметів праці. Використовуючи наявні засоби виробництва, персонал підприємства продукує суспільно корисну продукцію, або надає виробничі послуги. Це означає, що, з одного боку, мають місце витрати живої праці, а з іншого – результати виробництва (діяльності). Останні залежать від масштабів застосовуваних засобів виробництва, кадрового потенціалу та рівня його використання. Ділова активність – це комплексне відображення результатів використання засобів виробництва й робочої сили(працівників) за певний проміжок часу.

У зарубіжній практиці як синонім терміна «ділова активність у господарюванні» зазвичай застосовується термін «ділова активність системи виробництва та обслуговування».

Збільшення обсягів діяльності підприємства (випуску і продажів продукції) залежить від росту його майна, тобто активів. Для цього треба мати фінансові ресурси. Приплив цих ресурсів може бути забезпечений за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування. До внутрішніх джерел відноситься насамперед прибуток, що спрямовується на розвиток виробництва (реінвестований прибуток) і нарахована амортизація. Вони поповнюють власний

капітал підприємства. Але він може бути збільшений і ззовні, шляхом емісії акцій. Однак їхній випуск і реалізація загрожують самостійності керівництва підприємства в прийнятті управлінських рішень (дивідендної політики, фінансової стратегії тощо). Крім того, додатковий приплив фінансових ресурсів можна забезпечити завдяки залученню таких джерел, як банківські кредити, позики, кошти кредиторів. У той же час ріст позикових коштів повинен бути обмежений розумною (оптимальною) межею, тому що зі збільшенням частки позикового капіталу посилюються умови кредитування, підприємство несе додаткові витрати, отже, збільшується ймовірність банкрутства [22].

У зв'язку з цим темпи економічного розвитку підприємства в першу чергу визначаються темпами збільшення реінвестованих власних засобів. Вони залежать від багатьох факторів, що відбивають ефективність поточної (рентабельність реалізованої продукції, оборотність власних засобів) і фінансової (дивідендна політика, фінансова стратегія, вибір структури капіталу) діяльності.

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Саме цим зумовлюється необхідність і практична значимість систематичної оцінки ділової активності підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану.

Ділова активність підприємства - це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства і визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Ділова активність підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі

ці види діяльності підприємства. Передовсім, на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції.

Неритмічність виробничих процесів, погіршення якості продукції, труднощі з її реалізацією призводять до зменшення надходження коштів на рахунки підприємства, в результаті чого погіршується його платоспроможність.

Існує і зворотний зв'язок, оскільки брак коштів може призвести до перебоїв у забезпеченні матеріальними ресурсами, а отже й у виробничому процесі.

Отже, ділова активність - це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства.

Метою оцінки ділової активності підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

В останні роки сформулювався єдиний методологічний підхід до оцінки ділової активності як якісної характеристики ділового циклу, що проявляється в різному ступеню залучення і ефективності використання ресурсів, у динаміці обсягів діяльності. Кон'юнктура ринку як барометр стану підприємства визначається розширенням або звуженням сфери ділової активності. Розширення ділової активності проявляється через зростання виробництва й укладання нових контрактів, підвищення споживчого попиту. У результаті цього відбувається збільшення місткості ринку, обсягів товарів і послуг.

Головними якісними і кількісними критеріями ділової активності підприємства є: широта ринків збуту продукції, включаючи наявність постачань на експорт, репутація підприємства, ступінь плану основних показників господарської діяльності, забезпечення заданих темпів їхнього росту, рівень ефективності використання ресурсів (капіталу), стійкість економічного росту. Також виділяють широкий та вузький підходи до визначення поняття «ділова активність». У широкому розумінні цей термін означає маркетингове і комерційне просування підприємства за умов залучення максимально

можливого ресурсного потенціалу із спрямуванням усього спектру зусиль. У вузькому ж розумінні ділова активність підприємства означає якість прийнятих управлінських рішень, що характеризується висококваліфікованим менеджментом, повноту віддачі вкладених зусиль та ефективне використання наявних виробничих та комерційних можливостей.

Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка ділової активності підприємств за виникнення різноманітних форм власності, оскільки жодний власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) фірми, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу ділової активності та фінансово стану підприємств

Систематичний аналіз ділової активності підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості необхідний ще й тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежить від його платоспроможності. Ураховують ділову активність підприємства і банки, розглядаючи режим його кредитування та диференціацію відсоткових ставок.

1.2. Ділова активність у системі показників фінансового стану підприємства

За умови розбудови економіки України відповідно до визнаного її ринкового статусу, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення ділової активності.

Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств за виникнення різноманітних форм власності, оскільки жодний власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення

прибутку (доходу) фірми, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу фінансового стану підприємств.

Систематичний аналіз фінансового стану підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості необхідний ще й тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежать від його платоспроможності. Враховують фінансовий стан підприємства і банки, розглядаючи режим його кредитування та диференціацію відсоткових ставок.

Фінансовий стан підприємства - це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан - це одна з найважливіших характеристик виробничо-фінансової діяльності підприємств. Він може бути задовільним або незадовільним, добрим або поганим.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Передусім на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції.

Як правило, чим вищі показники обсягу виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг і нижча їх собівартість, то вища прибутковість підприємства, що позитивно впливає на його фінансовий стан.

Неритмічність виробничих процесів, погіршення якості продукції, труднощі з її реалізацією призводять до зменшення надходження коштів на рахунки підприємства, в результаті чого погіршується його платоспроможність.

Існує і зворотний зв'язок, оскільки брак коштів може призвести до перебоїв у забезпеченні матеріальними ресурсами, а отже у виробничому процесі.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

Таким чином, під фінансовим станом підприємства розуміють рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств.

Аналіз ділової активності підприємств, разом з оцінкою фінансового стану та результатів діяльності, є важливою складовою фінансового аналізу.

Аналіз фінансового стану - це частина загального аналізу господарської діяльності підприємства, який складається з двох взаємозв'язаних розділів: фінансового та управлінського аналізу (рис. 1.6).

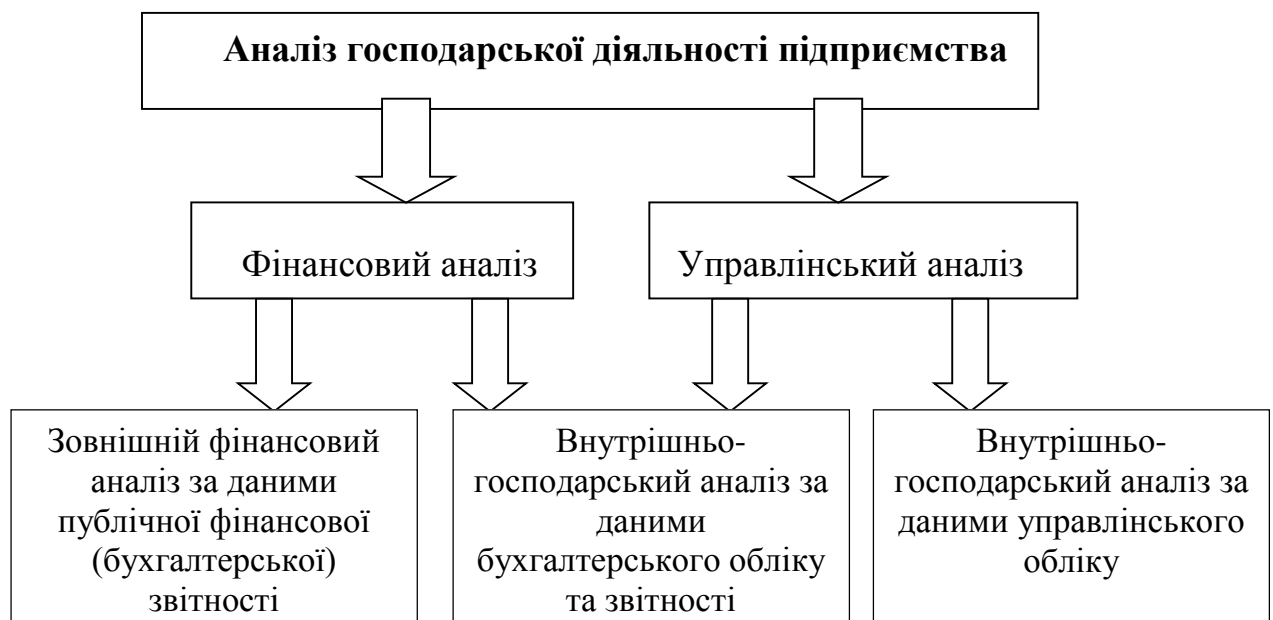

Рис. 1.6. Місце фінансового аналізу у загальній системі аналізу господарської діяльності підприємства

Предметом фінансового аналізу підприємства є його фінансові ресурси, їх формування та використання. Для досягнення основної мети аналізу фінансового

стану підприємства - об'єктивної його оцінки та виявлення на цій основі потенційних можливостей підвищення ефективності формування й використання фінансових ресурсів - можуть застосовуватися різні методи аналізу.

Методи фінансового аналізу - це комплекс науково-методичних інструментів та принципів дослідження фінансового стану підприємства.

У фінансовій теорії та практиці фінансової діяльності існують різні класифікації методів економічного аналізу взагалі та фінансового аналізу зокрема.

Перший рівень класифікації виокремлює неформалізовані та формалізовані методи аналізу.

Неформалізовані методи аналізу ґрунтуються на описуванні аналітичних процедур на логічному рівні, а не на жорстких аналітичних взаємозв'язках та залежностях.

До формалізованих методів фінансового аналізу належать ті, в основу яких покладено жорстко формалізовані аналітичні залежності.

У процесі фінансового аналізу широко застосовуються і традиційні методи економічної статистики (середніх та відносних величин, групування, графічний, індексний, елементарні методи обробки рядів динаміки), а також математико-статистичні методи (кореляційний аналіз, дисперсійний аналіз, факторний аналіз, метод головних компонентів).

Використання видів, прийомів та методів аналізу для конкретних цілей вивчення фінансового стану підприємства в сукупності становить методологію та методику аналізу.

Таким чином, у ході аналізу фінансового стану підприємства можуть використовуватися найрізноманітніші прийоми, методи та моделі аналізу, їхня кількість та широта застосування залежать від конкретних цілей аналізу та визначаються його завданнями в кожному конкретному випадку.

Підбиваючи підсумок розгляду сутності оцінки фінансового стану підприємства, слід іще раз підкреслити, що необхідність та значення такої оцінки

зумовлені потребою систематичного аналізу та вдосконалення роботи за ринкових відносин, переходу до самоокупності, самофінансування, потребою в поліпшенні використання фінансових ресурсів, а також пошуком у цій царині резервів зміцнення фінансової стабільності підприємства.

Інформаційною базою для оцінювання фінансового стану підприємства є дані [7]:

- балансу (форма № 1);
- звіту про фінансові результати (форма № 2);
- звіту про рух грошових коштів (форма № 3);
- звіту про власний капітал (форма № 4);
- дані статистичної звітності та оперативні дані.

Метою фінансової звітності є забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Інформаційні потреби основних користувачів фінансових звітів

Користувачі звітності	Інформаційні потреби
Інвестори, власники	Придбання, продаж та володіння цінними паперами; Участь у капіталі підприємства; Оцінка якості управління; Визначення суми дивідендів
Керівництво підприємства	Регулювання діяльності підприємства
Банки, постачальники та інші кредитори	Забезпечення зобов'язань підприємства; Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання;
Замовники	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Працівники підприємства	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; Забезпечення зобов'язань підприємства перед працівниками
Органи державного управління	Формування макроекономічних показників

Компоненти фінансової звітності відображають різні аспекти господарських операцій і подій за звітний період, відповідну інформацію

попереднього звітнього періоду, розкриття облікової політики та її змін, що робить можливим ретроспективний аналіз діяльності підприємства (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Призначення основних компонентів фінансової звітності

Компоненти фінансової звітності	Зміст	Використання інформації
Баланс	Наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством, на дату балансу	Оцінка структури ресурсів підприємства, їх ліквідності та платоспроможності підприємства; Прогнозування майбутніх потреб у позиках; Оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство (імовірно) контролюватиме в майбутньому
Звіт про фінансові результати	Доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період	Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства; структури доходів та витрат
Звіт про власний капітал	Зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітнього періоду	Оцінка та прогноз змін у власному капіталі
Звіт про рух грошових коштів	Генерування та використання грошових коштів протягом звітнього періоду	Оцінка та прогноз операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
Примітки	Вибрана облікова політика. Інформація, не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але обов'язкова за П(С)БО. Додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості	Оцінка та прогноз: облікової політики; ризиків або непевності, які впливають на підприємство, його ресурси та зобов'язання; діяльності підрозділів підприємства тощо.

Оцінка фінансового стану підприємства повинна здійснюватись за допомогою обчислення системи економічних показників, повною мірою

характеризують господарсько-фінансовий стан економічних суб'єктів на основі об'єктивної фінансово-економічної інформації, яка міститься у фінансовій бухгалтерській звітності [7].

Кожне підприємство повинне прямувати до позитивного фінансового стану, тобто до створення достатнього обсягу фінансових ресурсів, що виступає гарантом своєчасності розрахунків з постачальниками, бюджетом та іншими ланками фінансової системи, подальшого економічного та соціального розвитку.

Метою оцінки фінансового стану підприємства виступає пошук резервів збільшення його прибутковості, рентабельності та платоспроможності.

Якщо підприємство досягає у визначених напрямках необхідних оптимальних параметрів, його фінансовий стан стійкий. Якщо ж підприємство не отримує, скажімо, прибуток у розмірах, який би забезпечував необхідний приріст власних фінансових ресурсів, його фінансовий стан не може бути стійким. Тому розгляд змісту, порядку розрахунку вказаних показників, їх взаємозв'язку і впливу на фінансовий стан підприємства є досить суттєвим.

У фінансово-економічній літературі [8;9;17;18;28] зазначається, що основними показниками, які характеризують фінансовий стан підприємства, є: прибутковість (рентабельність); чистий прибуток і оптимальний його розподіл; наявність власних оборотних коштів, що забезпечують нормальний процес виробництва і реалізації продукції; наявність власних джерел формування оборотних активів у обсязі, достатньому для їх покриття; платоспроможність підприємства; майновий стан підприємства, ділова активність та ін.

Сенс даного етапу фінансового аналізу (оцінка фінансового стану) полягає у відборі невеликої кількості найбільш суттєвих і порівняно нескладних у обчисленні показників, а також у постійному відстеженні їх динаміки. А.М. Поддєрьогін у своєму підручнику «Фінанси підприємств» зазначає, що «оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший показник, а тільки за допомогою комплексу, системи показників, що детально й усебічно характеризують господарське становище підприємства» [28, 298-299]. Один із варіантів відбору аналітичних показників для визначення

економічного потенціалу підприємства й оцінки результатів його діяльності та алгоритми розрахунку показників представлені у табл. 1, 2 Додатку А.

Нормативні значення фінансових коефіцієнтів представлені у табл. 3 Додатку А.

Слід підкреслити, що всі показники, які визначають фінансовий стан підприємства взаємопов'язані і взаємозумовлені. Тому точно і досконально оцінити фінансовий стан підприємства можна лише на підставі використання певного комплексу показників з урахуванням впливу різних факторів на вказані показники.

Для з'ясування значення застосовуваних систем показників в аналізі фінансово-господарської діяльності підприємств можна також скористатися класифікацією та порядком розрахунку основних показників оцінки фінансового стану підприємства, які наведені в підручнику «Фінанси підприємств» (керівник авторського колективу і науковий редактор професор А.М. Поддєрьогін) [28, 299-304].

Більшість із поданих у Додатку А показників, як і тенденції їх зміни, мають достатньо очевидну економічну інтерпретацію.

Фінансовий стан підприємства можна оцінити з точки зору його діяльності у короткостроковій та довгостроковій перспективі. У першому випадку критеріями оцінки фінансового стану є ліквідність і платоспроможність підприємства, тобто його здатність своєчасно і в повному обсязі розраховуватись за своїми поточними зобов'язаннями.

Фінансова стійкість - це такий стан фінансових ресурсів підприємства, при якому воно, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервний процес виробничо-господарської діяльності, а також затрати на його розширення й оновлення.

Фінансова стійкість підприємства тісно пов'язана з його перспективною платоспроможністю. Її аналіз дає змогу визначити фінансові можливості підприємства на відповідну перспективу.

Оцінка фінансової стійкості підприємства має на меті об'єктивний аналіз величини та структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі міри його фінансової стабільності й незалежності, а також відповідності результатів фінансово-господарської діяльності підприємства його цілям.

Фінансово стійким можна вважати таке підприємство, яке за рахунок власних коштів спроможне забезпечити запаси й витрати, не допустити невиправданої кредиторської заборгованості, своєчасно розрахуватись за своїми зобов'язаннями.

Прибутковість - доходність, окупність вкладених затрат і використаного майна, кінцевий результат діяльності підприємства. Вона характеризується кількістю отриманого прибутку на одиницю відповідних складових процесу виробництва або сукупних затрат підприємства.

Сума отриманого прибутку - показник, що найбільш повно характеризує результативність роботи підприємства, рівень його доходності.

Прибуток, хоч і є результатом діяльності підприємства, не характеризує рівень ефективності роботи, вкладених затрат, використаного майна. Тому в практиці господарювання для більш повної оцінки ефективності роботи підприємства вкладених затрат, використання майна застосовується відносний показник - рентабельність.

Рентабельність - це відносний показник інтенсивності виробництва, що характеризує рівень прибутковості (окупності) відповідних складових процесу виробництва або сукупних витрат підприємства.

Показники рентабельності є відносними характеристиками фінансових результатів і ефективності діяльності підприємства. Вони вимірюють доходність підприємства з різних позицій і групуються згідно з інтересами учасників економічного процесу, ринкового обміну. Показники рентабельності - це важливі характеристики факторного середовища формування прибутку і доходу підприємств. З цієї причини вони є обов'язковими елементами порівняльного аналізу й оцінки фінансового стану підприємства. При аналізі виробництва

показники рентабельності використовуються як інструмент інвестиційної політики і ціноутворення.

У взаємозв'язку та взаємозалежності фінансових факторів визначаються ті аспекти діяльності підприємств, що характеризують ділову активність. Ділова активність - це показник, який відбиває ступінь використання виробничих, матеріальних і фінансових ресурсів підприємства з огляду на рівень охоплення ринку виробництва даного виду продукції. Використовується для визначення кількісних та якісних параметрів функціонування підприємства. До числа якісних відносяться, першочергово, широта ринку збуту продукції наявність продукції яка поставляється на експорт, репутація підприємства у користувачів продукції, що виражається в популярності даної продукції та ін.

При аналізі ділової активності підприємства крім дослідження основних її кількісних показників, обов'язково треба аналізувати виконання планових показників, що відображають основні результати діяльності підприємства та їх динаміку.

Особлива увага при цьому має приділятися аналізу ефективності використання ресурсів підприємства, темпам зростання обсягів реалізованої продукції, авансованого капіталу, прибутку.

При цьому темпи зростання обсягу реалізації повинні перевищувати зростання авансованого підприємством капіталу, а темпи зростання прибутку перевищувати темпи зростання реалізованої продукції.

Аналіз ділової активності можна проводити з трьох позицій: індивідуума; підприємства (мікрорівень); країни (макрорівень).

На рівні підприємства ділова активність найчастіше розглядається як результативність роботи підприємства щодо величини авансованих ресурсів або величини їхнього споживання в процесі виробництва. Таке визначення практично ототожнює поняття ділової активності й ефективності діяльності.

Ділова активність відображає рівень ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових і інших ресурсів і в той же час характеризує якість управління, а також можливості потенційного розвитку підприємства.

Автори наукових досліджень виводять необхідність оцінювання рівня ділової активності не тільки виходячи з суб'єктних показників, а й застосування певного набору об'єктних показників, в тому числі фінансових коефіцієнтів, з можливістю виведення наприкінці інтегрованого кінцевого показника, за яким можна присвоїти суб'єкту господарювання певний рейтинг та порівнювати підприємства між собою [13;22].

Таким чином, активність підприємства в фінансовому аспекті проявляється насамперед в швидкості обороту його коштів, відображає ефективність роботи підприємства відносно величини авансованих ресурсів або відносно величини їх споживання в процесі виробництва.

Кількісна оцінка ділової активності, що її пропонує до застосування Т.Д. Косова [21,15], здійснюється у таких двох напрямках: ступінь виконання планових показників; забезпечення заданих темпів їх росту.

Н.М. Гайдис [19,414] визначає, що кількісна оцінка та аналіз ділової активності можуть бути здійснені за двома напрямками: ступінь виконання плану за основними показниками, що забезпечують задані темпи їх зростання; рівень ефективності використання ресурсів.

В світовій практиці ділова активність підприємства характеризується ступенем стійкості економічного розвитку (росту). Темпи економічного розвитку в першу чергу визначаються темпами збільшення реінвестованих власних засобів.

Відносні показники ділової активності характеризують рівень ефективності використання ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових), який оцінюється за допомогою показників оборотності та рентабельності. Пропонована система показників ділової активності базується на даних фінансової звітності підприємства. Ця обставина дозволяє за даними розрахунку показників контролювати зміни у фінансовому стані підприємства.

Для розрахунку застосовують абсолютні підсумкові дані за звітний період по виручці, прибутку и т.п. Але показники балансу розраховані на початок і кінець періоду тобто мають одномоментний характер. Це вносить деяку

неясність в інтерпретацію даних розрахунків.

Таким чином, слід поєднати елементи аналізу абсолютних показників із якісними (відносними). За наявності інформації першим етапом має бути оцінка репутації підприємства, його ринків збуту. Другим етапом необхідно проаналізувати динаміку активів, в тому числі оборотних, серед яких – власних, а також сум запасів; джерел фінансування активів; динаміку фінансових результатів за різними рівнями (валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності, чистий прибуток). Третім етапом повинен стати розрахунок коефіцієнтів оборотності в динаміці та їх оцінка. Далі, для порівняння та визначення ефективності використання капіталу підприємства, слід розраховувати показники рентабельності продаж та активів, розраховувати вплив рентабельності продажів та оборотності активів на загальну рентабельність майна. І на останньому етапі розрахувати показники стійкості.

1.3. Методика аналізу ділової активності підприємства

Як зазначалося вище, ділова активність - це показник, який відбиває ступінь використання виробничих, матеріальних і фінансових ресурсів підприємства з огляду на рівень охоплення ринку виробництва даного виду продукції.

Нині використовується декілька методик аналізу ділової активності підприємства. Зокрема, А.М. Поддєрьогін зазначає, що узагальнюючими показниками оцінки фінансового стану підприємств є показники ділової активності, яку доцільно оцінювати за 10-ма показниками (табл. 4 Додатку А).

Аналіз цих показників дає змогу оцінити в динаміці оборотність усього власного капіталу, мобільних, оборотних коштів, готової продукції, дебіторської та кредиторської заборгованості, фондівіддачі основних засобів. На цій основі можна зробити висновок щодо наявних резервів прискорення обороту всіх перелічених складових майна та коштів підприємства, а отже – щодо стану його ділової активності [28, 358].

Н.М. Деєва, О.І. Дедіков в якості таких узагальнюючих показників виділяють 15 показників (табл.1.3). Такий підхід дозволяє більш точно визначити ділову активність підприємства і фактори, які її визначають. В нашій роботі аналіз ділової активності підприємства будемо проводити, ґрунтуючись на такому підході [18].

У фінансовій літературі зазначається, що ділова активність підприємства, у фінансовому аспекті, виявляється, насамперед, у швидкості обороту його засобів [10;12;14;15;20]. Аналіз ділової активності полягає у дослідженні рівнів і динаміки різноманітних фінансових коефіцієнтів оборотності, що являються відносними показниками фінансових результатів підприємства.

Економічна наука до кінця ХХ століття не приділяла достатньо уваги розгляду ділової активності підприємств і підприємців як особливої категорії соціально-економічних відносин.

Термін «ділова активність» з'явився в Україні в 90-і роки з розвитком підприємництва й виникненням таких понять, як діловий ризик і діловий крах, запобігання якого вимагає активних дій від підприємців. Термін «ділова активність» прийшов у вітчизняний економічний лексикон зі світової практики у зв'язку з реформуванням економіки й формуванням ринкових відносин [13].

В умовах жорсткої і не завжди добросовісної ринкової конкуренції перед керівниками постає питання яким чином спрямувати мінімум зусиль на просування до ринків продукції, праці або капіталу з максимально ефективним результатом. Відповідь на дане питання неможливо знайти без залучення наявних виробничих і комерційних можливостей в контексті їх аналізу. Саме вищезазначені складові проблеми фігурують у визначенні поняття «ділова активність».

В ефективному управлінні будь-яким підприємством дуже важливим чинником, який може як негативно, так і позитивно впливати на кінцевий результат діяльності є час. Отже оперативність і доцільність прийнятих управлінських рішень спричиняє вагомий вплив на якість отриманого результату.

У широкому розумінні цей термін означає маркетингове і комерційне просування підприємства за умов залучення максимально можливого ресурсного потенціалу із спрямуванням усього спектру зусиль. У вузькому ж розумінні ділова активність підприємства означає якість прийнятих управлінських рішень, що характеризується висококваліфікованим менеджментом, повноту віддачі вкладених зусиль та ефективне використання наявних виробничих та комерційних можливостей.

Господарська діяльність підприємства може бути охарактеризована різними показниками, основними з яких є обсяг реалізації продукції (робіт, послуг), прибуток, величина активів підприємства (авансованого капіталу).

Методика аналізу ділової активності підприємства складається з таких етапів:

1. Розраховуються показники ділової активності (Додаток А).
2. Розраховані показники порівнюються в динаміці між собою і з нормативними значеннями для тих із них, для яких вони існують.
3. На основі проведених розрахунків складається аналітичний висновок і формуються рекомендації керівництву підприємства відносно підвищення його ділової активності, розширення сегменту ринку, який контролюється підприємством і т. ін..

Аналіз економічної і фінансової діяльності підприємства передбачає визначення, оцінку й аналіз показників (коефіцієнтів) ділової активності, що наводяться у таблиці 1.6 [18,48-49].

Представлені у табл. 1.3 показники ділової активності характеризують результати й ефективність поточної основної виробничої діяльності підприємства. Крім наведених показників також застосовуються деякі додаткові.

Таблиця 1.3

Показники ділової активності підприємства

Найменування показників	Формула розрахунку	Форма інформ. забезпеч.
1	2	3
1. Виручка від реалізації	-	2
2. Чистий прибуток	-	2
3. Продуктивність праці	Виручка від реалізації/ Середньооблікова чисельність	2; 1-ПВ
4. Фондовіддача	Виручка від реалізації/ Середня вартість основних засобів	1; 2
5. Оборотність коштів у розрахунках (у обортах)	Виручка від реалізації/ Середня дебіторська заборгованість	1; 2
6. Оборотність коштів у розрахунках (у днях)	365 днів/ показник 4.5	1,2
7. Оборотність запасів (у обортах)	Собівартість реалізації/ Середні запаси	1;2
8. Оборотність запасів (у днях)	365 днів /показник 4.7	1,2
9. Оборотність кредиторської заборгованості (у днях)	Середня кредиторська заборгованість/365 днів/ Собівартість реалізації	1;2
10. Тривалість операційного циклу	показник 4.6 + показник 4.8	1;2
11. Тривалість фінансового циклу	показник 4.10 - показник 4.9	1;2
12. Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	Середня дебіторська заборгованість /Виручка від реалізації	1;2
13. Оборотність власного капіталу	Виручка від реалізації/ Середній розмір власного капіталу	1;2
14. Оборотність капіталу	Виручка від реалізації/ Підсумок середнього балансу-нетто	1;2
15. Коефіцієнт стійкості економічного зростання	Чистий прибуток-дивіденди, сплачені акціонерам/ Власний капітал	

На рівні підприємства ділова активність найчастіше розглядається як результативність роботи підприємства щодо величини авансованих ресурсів або величини їхнього споживання в процесі виробництва.

Аналіз ділової активності підприємства можна подати у вигляді системи чотирьох самостійних складових (блоків) аналітичних досліджень:

- аналізу ефективності використання оборотних коштів підприємств;
- аналізу використання власного і залученого капіталу;
- аналізу ефективності кредитних відносин підприємства з комерційними банками;
- аналізу дебіторської і кредиторської заборгованостей.

Тобто, проведення аналітичних досліджень ділової активності підприємств дає змогу оцінити, наскільки ефективно сформована структура їх капіталу, як складаються їх взаємовідносини з постачальниками та замовниками, а також з комерційними банками.

Для збільшення обсягів діяльності підприємства (випуску і продажів продукції) слід збільшувати приріст його майна, тобто активів. У зв'язку з цим темпи економічного розвитку підприємства в першу чергу визначаються темпами збільшення реінвестованих власних засобів. Вони залежать від багатьох факторів, що відбивають ефективність поточної (рентабельність реалізованої продукції, оборотність власних засобів) і фінансової (дивідендна політика, фінансова стратегія, вибір структури капіталу) діяльності.

Як відомо, ефективність використання фінансових ресурсів, насамперед, пов'язують з їх оборотністю. Оборотні кошти є найбільш мобільною частиною господарських засобів. Прискорення оборотності оборотних коштів має важливе значення для стабільності фінансового стану підприємств з таких причин:

- швидкість обороту коштів визначає розмір їх річного обороту;
- прискорення оборотності веде до зниження витрат підприємства;
- прискорення обороту на тій чи іншій стадії кругообігу коштів веде до прискорення обороту на інших стадіях.

Розглянемо порядок розрахунку основних фінансових коефіцієнтів ділової активності. Нижче подаються спочатку формули даних коефіцієнтів, потім коментарі щодо їх економічного змісту та значення визначеної динаміки показників.

Коефіцієнт оборотності мобільних засобів (K_{om}) — відношення виручки від реалізації (BP) до середньої за період величини мобільних засобів (запаси, грошові кошти, розрахунки, інші оборотні активи) по балансу (МК):

$$K_{om} = \frac{BP}{MK} \quad (1.1)$$

Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних коштів (K_{omz}) — відношення виручки від реалізації до середньої за період вартості запасів по балансу (МЗ):

$$K_{omz} = \frac{BP}{MЗ} \quad (1.2)$$

Коефіцієнт оборотності готової продукції ($K_{огп}$) — відношення виручки від реалізації продукції до середньої за період величини готової продукції (ГП):

$$K_{огп} = \frac{BP}{ГП} \quad (1.3)$$

Відносно наведених вище коефіцієнтів ділової активності (АК) можна зазначити наступне:

K_{om} показує швидкість обороту всіх мобільних (як матеріальних, так і нематеріальних) засобів підприємства. Зростання K_{om} характеризується позитивно, якщо поєднується зі зростанням K_{omz} , і - негативно, якщо K_{omz} зменшується.

K_{omz} відображає число оборотів запасів і витрат підприємства за аналізований період. Зниження K_{omz} свідчить про відносне збільшення виробничих запасів і незавершеного виробництва або про зниження попиту на готову продукцію (у випадку зменшення $K_{огп}$).

$K_{огп}$ показує швидкість обороту готової продукції. Зростання $K_{огп}$ означає збільшення попиту на продукцію підприємства, зниження $K_{огп}$ - заторарення готовою продукцією в зв'язку зі зниженням попиту [18,156].

Аналіз ділової активності підприємства здійснюється за такими якісними критеріями:

1. Визначається широта ринку збуту продукції (з'ясовується ареал постачання продукції підприємства, тобто, продукція реалізується у регіоні розташування підприємства або постачається і у інші регіони країни).

2. З'ясовується і визначається наявність продукції, що поставляється на експорт.

3. Визначається репутація підприємства, що виражається, зокрема, у популярності торгової марки у клієнтів, які купують вироби підприємства, або користуються його послугами.

Аналіз ділової активності підприємства проводиться, крім іншого, також, за декількома кількісними показниками. Цими показниками є наступні:

- ступінь виконання плану за основними показниками і забезпечення заданих темпів їхнього зростання;
- рівень ефективності використання ресурсів підприємства.

Аналізуючи ступінь виконання оперативного плану підприємства за основними показниками його діяльності, слід зазначити, що їх оптимальне співвідношення повинно бути таким:

$$T_{пб} > T_p > T_{ак} > 100, \quad (1.4)$$

де $T_{пб}$, T_p , $T_{ак}$ - відповідно темпи зміни балансового прибутку, реалізації, авансованого капіталу (B_n).

Ця залежність означає, що, по-перше, економічний потенціал діючого підприємства повинен зростати.

По-друге, порівняно зі зростанням економічного потенціалу обсяг реалізації продукції повинен зростати більш високими темпами, порівняно з іншими зазначеними економічними категоріями, тобто, ресурси підприємства, його активи повинні використовуватись більш ефективно.

По-третє, прибуток підприємства повинен зростати більш випереджаючими темпами, порівняно з іншими, зазначеними вище, показниками.

Назване вище співвідношення можна умовно назвати «Золоте правило економіки підприємства». Однак можливі і відхилення від цієї ідеальної

залежності. При чому, не завжди можна розглядати такі відхилення як негативні, наприклад, у випадку реконструкції і модернізації діючих виробництв тощо. Таке зіставлення до того ж, може бути дуже ускладнене впливом інфляції, або іншими, економічними або не економічними факторами впливу.

Для аналізу ефективності використання ресурсів підприємства можуть використовуватись і інші різноманітні показники. До показників оцінки ефективності використання ресурсів підприємства та динамічності його розвитку відносяться: показник ресурсовіддачі; коефіцієнт стійкості економічного зростання.

Ресурсовіддача (коефіцієнт оборотності авансованого капіталу) характеризує обсяг реалізованої продукції, що припадає на 1 гривню коштів, вкладених у підприємство. Зростання цього показника характеризує діяльність підприємства з позитивного боку.

Коефіцієнт стійкості економічного зростання показує, якими в середньому темпами може розвиватися це підприємство у майбутньому, а також яких наслідків, щодо зміни фінансового стану підприємства, можна очікувати при зміні співвідношень, які склалися між різними джерелами фінансування, фондovіддачею, рентабельністю виробництва, дивідендною політикою і т. ін.

Висновки до розділу 1

У фінансовій системі держави визначальною її ланкою є фінанси підприємств, що пов'язано з їх функціонуванням у тій сфері суспільного виробництва, де створюються матеріальні блага, валовий внутрішній продукт і національний доход суспільства, а також формується основна частина фінансових ресурсів держави. Специфіка фінансів підприємств і організацій полягає в тому, що вони безпосередньо обслуговують процес виробництва, де здійснюється створення і первинний розподіл ВВП.

Об'єктом розподілу при цьому є виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) на стадіях виробництва та реалізації. Для початку процесу виробництва

потрібні відповідні фонди фінансових ресурсів цільового призначення, за рахунок яких формуються основні та оборотні фонди. Після кожного виробничого циклу зазначені фонди поновлюються, а також створюється чистий прибуток, який розподіляється підприємством самостійно на поповнення статутного капіталу, у резервний фонд, у фонд матеріального заохочення, на соціальний розвиток та інші потреби.

Фінансовий стан підприємства - це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Основним змістом внутрішнього аналізу фінансового стану підприємства є аналіз:

- майна (капіталу) підприємства та впливу його використання на фінансовий стан підприємства;
- фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- ділової активності підприємства;
- динаміки прибутку та рентабельності підприємства;
- ефективності використання власних та залучених фінансових коштів;
- ліквідності та платоспроможності підприємства.

Ділова активність - це показник, який відбиває ступінь використання виробничих, матеріальних і фінансових ресурсів підприємства з огляду на рівень охоплення ринку виробництва даного виду продукції. Використовується для визначення кількісних та якісних параметрів функціонування підприємства. До числа якісних відносяться, першочергово, широта ринку збуту продукції, наявність продукції яка поставляється на експорт, репутація підприємства у користувачів продукції, що виражається в популярності даної продукції та ін.

Дослідження ділової активності підприємства дає змогу оцінити, наскільки ефективно сформована структура його капіталу, як складаються взаємовідносини підприємства з постачальниками та замовниками, а також з

комерційними банками. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства, насамперед, пов'язане з їх оборотністю. Оборотні кошти є найбільш мобільною частиною господарських засобів. Тому прискорення оборотності оборотних коштів, в значній мірі, визначає як рівень ділової активності підприємства, так і його фінансовий стан загалом.

Наступним важливим блоком аналізу ділової активності підприємства є визначення співвідношення власного і залученого капіталу підприємства та ефективності його використання, так як саме оптимальне співвідношення власного і залученого капіталу і визначає рівень його ефективності. Показники ефективності використання капіталу відображають швидкість його руху та віддачу капіталу.

Найважливішою складовою аналізу ділової активності є визначення ефективності використання ресурсів підприємства, темпам зростання обсягів його реалізованої продукції, авансованого капіталу, прибутку.

При цьому темпи зростання обсягу реалізації повинні перевищувати зростання авансованого підприємством капіталу, а темпи зростання прибутку перевищувати темпи зростання реалізованої продукції.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «АЛЕКСПРОМ»

2.1. Загальна характеристика ТОВ «АЛЕКСПРОМ»

Товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «АЛЕКСПРОМ» розташовується за адресою: м. Дніпро, пр. Поля, 48-г.

ТОВ «АЛЕКСПРОМ» спеціалізується на виконанні усіх видів ремонтно-оздоблювальних робіт, капітального будівництва. Виконує будівельно-монтажні та ремонтні роботи у простих та складних геологічних умовах. Виконує будівельні роботи промислового та цивільного призначення, будівництво котеджів. ТОВ «АЛЕКСПРОМ» володіє своєю технічною базою, надає послуги будівельної техніки, надає в оренду будівельну техніку.

ТОВ «АЛЕКСПРОМ» дотримується стандартів, що гарантують своїм клієнтам найкращий результат: роботи, що виконуються спеціалістами товариства отримують найкращі оцінки та забезпечують необхідний рівень комфорту замовникам. Серед переваг ТОВ «АЛЕКСПРОМ» можна виділити великий досвід у будівельній та ремонтній галузі, обов'язкове дотримання заявлених строків, доступна вартість на всі послуги, використання в роботі високоякісних матеріалів. Товариство співпрацює з багатьма прямими постачальниками матеріалів, тому продукція використовується за гуртовими цінами, що дозволяє утримувати розцінки на послуги товариства у прийнятних межах.

ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у своїй діяльності керується Законом України «Про господарські товариства», Цивільним Кодексом України, Господарчим кодексом України, іншими нормативними актами України [1;2;3;4;6], положеннями Статуту підприємства (Додаток Б), а також внутрішніми правилами, процедурами, регламентами та локальними правовими актами ТОВ, прийнятими відповідно до Статуту.

Організаційна структура підприємства представлена на рис. 2.1.

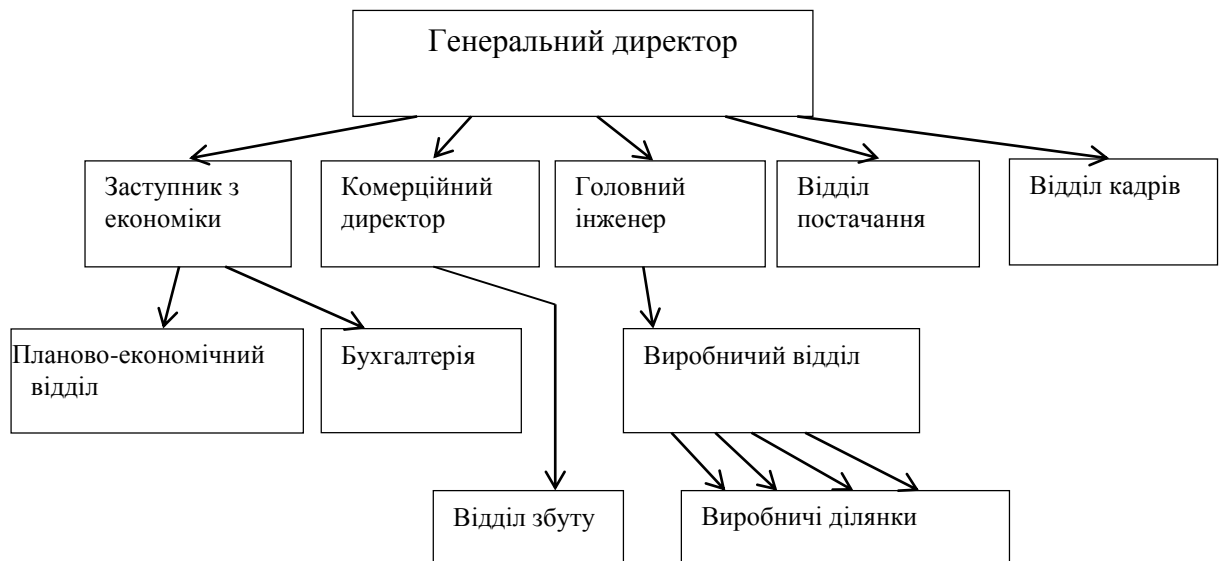

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ «АЛЕКСПРОМ»

ТОВ «АЛЕКСПРОМ» створене з метою здійснення виробничо-господарської і комерційної діяльності, виконання робіт по замовленнях і контрактах, одержання прибутку та задоволення на цій основі економічних та соціальних потреб акціонерів та членів трудового колективу. ТОВ «АЛЕКСПРОМ» виконує наступні види робіт:

- будівництво об'єктів житлового, соціально-побутового, комунального, промислового, сільськогосподарського та іншого призначення;
- усі види будівельно-монтажних робіт, спеціально-монтажних робіт, електромонтажних та слаботочних робіт, гідроспецробіт, хімзахисту, благоустрою і озеленення;
- виконання ремонтно-будівельних робіт;
- транспортування механізмів, матеріалів та людей на будівельні об'єкти та бази власним транспортом і транспортом інших організацій;
- виготовлення та реалізація промислової продукції (будівельні матеріали, конструкції, деталі та інше) і вдосконалення технології їх виробництва;
- пошукові, проектно-конструкторські та науково-дослідні роботи;

- проведення лабораторних випробувань та досліджень в галузі будівництва;
- надання платних послуг іншим організаціям і населенню (ремонт будинків та помешкань, ремонт техніки різного призначення),
- надання торгівельно-посередницьких і маркетингових послуг;
- провадження господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури (інжинірингові роботи, генерального підрядника у будівництві, технічного нагляду за будівництвом).

Майно Товариства складається з основних засобів та оборотних коштів, а також цінностей, вартість яких відображена в балансі Товариства (див. Додаток В).

2.2. Аналіз техніко-економічних показників підприємства

З метою визначення впливу економічних процесів, які відбуваються у народногосподарському комплексі України, в останній період її розвитку, проаналізуємо основні показники економіки України у 2016-2020 рр.

Основні показники розвитку народного господарства України, промислових підприємств у 2016-2020 рр. представлено у табл. 2.1, 2.2. Графічна інтерпретація основних показників розвитку економіки представлена на рис. 2.2, 2.3.

Із даних табл. 2.1, 2.2 основні показники розвитку народного господарства України показують негативні тенденції у своїй динаміці. Так, наприклад, у 2018-2020 рр., зниження обсягів виробництва у основних галузях економіки спричинило зниження рентабельності виробництва. У 2020 році значно знизився обсяг реалізованої промислової продукції підприємствами України.

Таблиця 2.1

Основні економічні показники народного господарства
України у 2016-2019 рр.*

Показники	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020**
1. Валовий внутрішній продукт, (у фактичних цінах), млрд. грн.	1120,6	1349,2	1459,1	1505,5	...
У розрахунку на одну особу, грн.	24429	29519	32002	33095	...
2. Обсяг реалізованої промислової продукції, млрд. грн.	1065,8	1331,9	1400,7	1354,7	1195,59
3. Середньомісячна номінальна заробітна плата, грн.	2239	2633	3026	3265	3476

* Таблиця складена за даними [26, 25-26].

** Дані за джерелом [24]

Таблиця 2.2

Основні структурні показники діяльності суб'єктів господарювання України
у 2016-2019 рр.*

Показники	2016	2017	2018	2019
Кількість суб'єктів господарювання, тис.	2183,9	1701,6	1600,1	1722,1
Кількість зайнятих працівників, тис.	10772,7	10164,5	9957,6	9728,8
Кількість найманих працівників, тис.	8845,8	8757,9	8620,3	8279,1
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн. грн.	3 596 646,4	4 202 455,2	4 459 818,8	4 334 072,3

*Таблицю складено за даними [23, 281]

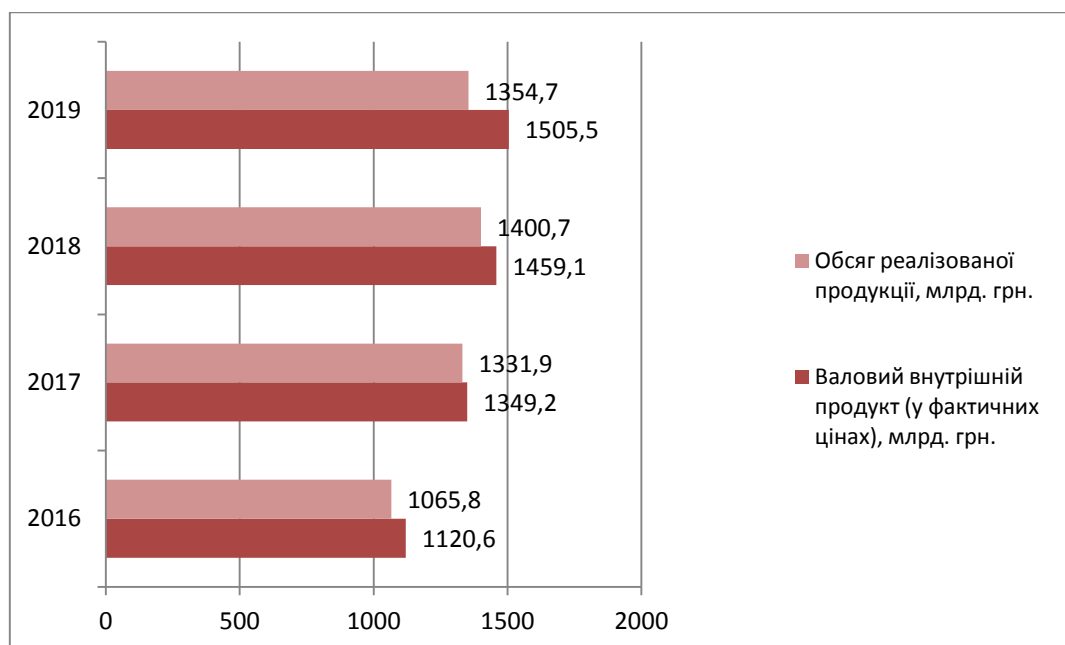

Рис. 2.2. Графічна інтерпретація основних економічних показників народного господарства України у 2016-2019 рр. (валовий внутрішній продукт, обсяг реалізованої промислової продукції)

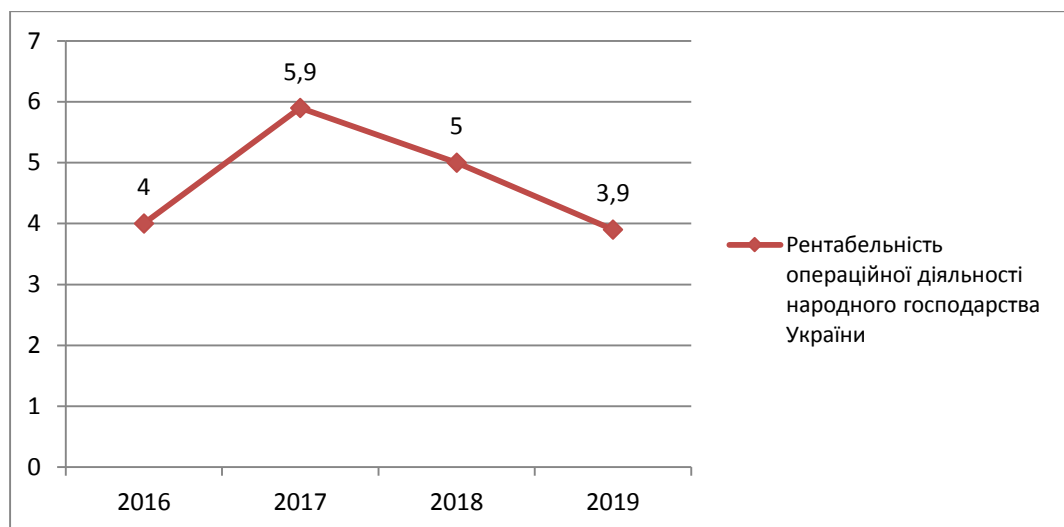

Рис. 2.3. Графічна інтерпретація показників рентабельності операційної діяльності народного господарства України у 2016 – 2019рр. (складено за [24])

Як свідчать дані таблиці 2.1, обсяг реалізованої промислової продукції змінився з 1400,7 млрд. грн. у 2018 р. до 1354,7 млрд. грн. у 2019 р., а у 2020 р. склав 1195,59 млрд. грн. За оперативними даними Держстату України, у 2020р. цей показник, у порівнянні з 2017 р., зменшився на 28%, а за січень-травень

2021 року зменшився ще на 31% у порівнянні з аналогічним періодом 2020 року [23]. Ще більші темпи падіння обсягів виробництва спостерігаються у машинобудівній галузі. Такий стан справ викликаний, по-перше, російською блокадою українських товаровиробників; по-друге, спричинений зовнішніми факторами: зниженням глобального попиту на сталь, під впливом якого зменшуються обсяги виробництва в усіх складових промислового комплексу України.

У 2020 році відбулось стрімке зростання споживчої інфляції – до 24,9%, ціни виробників зросли на 31,8% [11]. Знецінення гривні призвело до різкого зростання темпів інфляції (за експертними оцінками інфляція у 2021 р. складе більше 60%) і зростання ставок за банківськими кредитами.

Складність сучасного етапу економічного розвитку народного господарства України обумовлена тривалим періодом недофінансування підприємств усіх галузей, падінням попиту на продукцію українських підприємств на внутрішньому і зовнішньому ринках, високою нестійкістю фінансового ринку країни та ін. Це підтверджується наявними статистичними показниками розвитку економіки країни, які наводилися вище.

Результатом змін у економічній і фінансовій політиці, які здійснює уряд України, стала девальвація національної валюти, яка знецінилась більш ніж до 27 грн за дол. США на середину травня 2021 р. Це стало причиною зменшення банками обсягів кредитування суб'єктів господарювання і громадян України. Цей факт негативно впливає на можливість комерційних банків кредитувати реальний сектор економіки, не дає можливість уряду фінансувати програми розвитку економіки, соціальної сфери і т. ін. Як наслідок, економічне падіння в країні посилює свою дію, зменшуються доходи населення, скорочується зайнятість, знижується рівень життя, країна втрачає свою інвестиційну привабливість, свої економічні переваги.

Вплив вказаних процесів, які мають місце в економіці країни протягом останнього часу, у повній мірі відбивається і на діяльності ТОВ «АЛЕКСПРМ».

Техніко-економічні показники діяльності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018 – 2020рр. представлені у табл. 2.3.

Графічна інтерпретація основних показників діяльності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018 – 2020 рр. представлена на рис. 2.4.

Як показують дані, представлені у табл. 2.3 і на рис. 2.4, підприємство у період 2018-2020 рр. має певні проблеми у своїй діяльності. Перш за все, треба відзначити, що активи підприємства зростають від значення 127 791 тис. грн. у 2018 р., до 141 908 тис. грн. у 2019 р., і до 162 409 тис. грн. у 2020 р. При цьому, виручка від реалізації у зазначений період збільшується не так значно. У 2018 р. виручка від реалізації складала 74 370 тис. грн. У 2019 р. виручка від реалізації зростає до 81 810 тис. грн. У 2020 р. виручка від реалізації становила 87 305 тис. грн.. Це негативна тенденція у діяльності підприємства, так як збільшення вартості активів, якими оперує підприємство, не відповідає кінцевим результатам господарської діяльності.

Таблиця 2.3.

Техніко-економічні показники діяльності
ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018 – 2020 рр.

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.
1. Виручка від реалізації продукції, тис.грн.	74 370	81 810	87 305
2. Операційний прибуток, тис.грн.	24 231	25 431	22 211
3. Чистий прибуток, тис.грн.	11 428	24 734	22 310
4. Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	73 607	79 530	84 302
5. Вартість майна, тис.грн.	127 791	141 908	162 409
6. Середня заробітна плата, грн.	3 000	3 500	4 300
7. Рентабельність	0,178	0,344	0,331

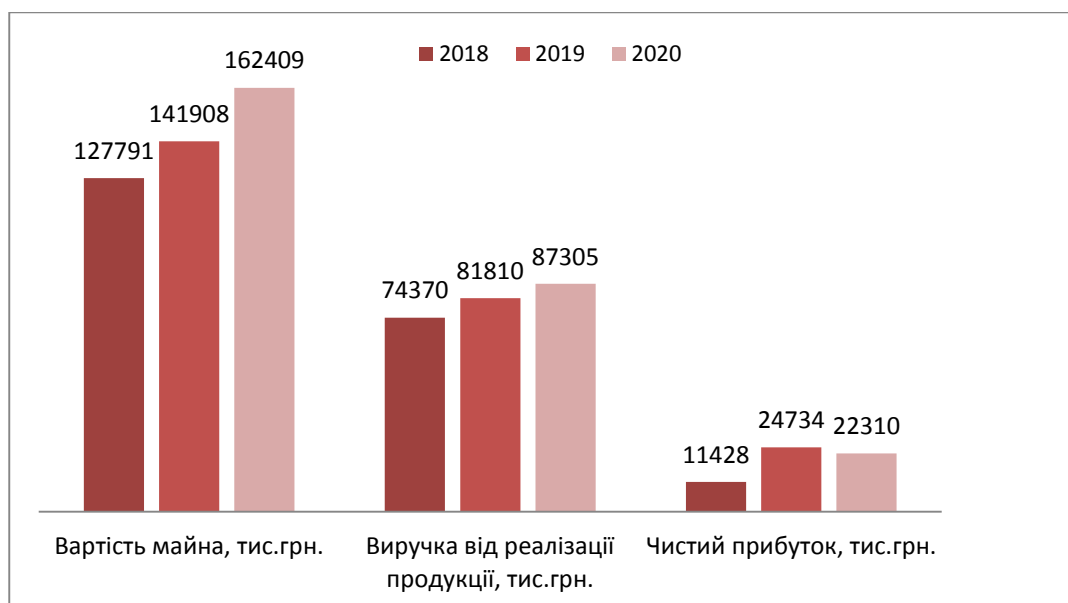

Рис. 2.4. Графічна інтерпретація динаміки виручки від реалізації продукції, чистого прибутку, вартості майна ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018 – 2020 рр.

2.3. Оцінка основних показників фінансового стану ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020рр.

Основою для проведення аналізу фінансового стану підприємства служить фінансова звітність, яка наведена у Додатку В, яка містить форму №1 – баланс підприємства, форму №2 – звіт про фінансові результати за 2018 р., 2019 р., 2020 р.. Аналітичні розрахунки виконані згідно методики, наведеної в Додатку А. На основі вихідних даних складемо агрегований баланс ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр. (табл. 2.4).

Стабільність фінансового стану підприємства залежить від правильності й доцільності вкладення фінансових ресурсів у активи, тому для його оцінки необхідно передусім вивчити структуру майна та джерела його формування.

За даними балансу (форма 1) визначається вартість усього майна підприємства (підсумок активу балансу і сума джерел формування цього майна (підсумок пасиву балансу) на звітну дату.

Таблиця 2.4

Агрегований баланс ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020рр

Показники	На кінець 2018 р.	На кінець 2019 р.	На кінець 2020 р.
АКТИВ			
I. Необоротні активи	66 216	75 322	87 222
II. Оборотні активи	61 575	66 586	75 187
III. Витрати майбутніх періодів			
БАЛАНС	127 791	141 908	162 409
ПАСИВ			
I. Власний капітал	112 185	116 046	141 805
II. Забезпечення наступних витрат і платежі			
III. Довгострокові зобов'язання	9 744	10 216	8 400
IV. Поточні зобов'язання	5 862	15 646	12 204
V. Доходи майбутніх періодів			
БАЛАНС	127 791	141 908	162 409

Стійкість фінансового стану підприємства в значній мірі залежить від доцільності і правильності вкладення фінансових ресурсів в активи. Активи динамічні за своєю природою. У процесі функціонування підприємства і величина активів і їхня структура зазнають певних змін. Найбільш загальну уяву про якісні зміни, що мали місце у структурі засобів і їхніх джерел, а також динаміці цих змін можна одержати за допомогою вертикального і горизонтального аналізу звітності.

За даними фінансової звітності за 2020 р. (Додаток В) виконаємо горизонтальний та вертикальний аналіз балансу про ТОВ «АЛЕКСПРОМ», результати зведемо до табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Вертикальний і горизонтальний аналіз балансу ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

Показники	Код рядка	На кінець 2018р.	На кінець 2020 р.	Вертикальний аналіз		Горизонтальний аналіз	
				Питома вага у валюті балансу		Різниця між кінцем і початком періоду	
				На кінець 2018 р	На кінець 2020 р.	В абсолют- ному виразі	У %
1	2	3	4	5	6	7	8
АКТИВ							
I. Необоротні активи							
Незавершене будівництво	020	1402	1509	0,99	0,93	107	7,63
Основні засоби: залишкова вартість	030	73 600	84 211	51,86	51,85	10 611	14,42
Довгострокові фінансові інвестиції: обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	320	1502	0,23	0,92	1 182	369,38
Усього за розділом I.	080	75 322	87 222	53,08	53,70	11 900	15,80
II. Оборотні активи							
Запаси:		63450	71 200	44,71	43,84	7 750	12,21
виробничі	100	30422	37 580	21,43	23,14	7 158	23,53
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	31 221	31 200	22,0	19,21	-21	-0,07
Незавершене виробництво	120	1132	1 411	0,8	0,87	279	24,65
Готова продукція	130	675	1009	0,48	0,62	334	49,48

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги: чиста реалізаційна вартість	160	2302	2771	1,62	1,71	469	20,37
Грошові кошти та їх еквіваленти В національній валюті	230	704	903	0,5	0,55	199	28,27
Інші оборотні активи	250	130	313	0,09	0,19	183	140,77
Усього за розділом II.	260	66 586	75 187	46,92	46,29	8 601	12,92
БАЛАНС	280	141 908	162 409	100	100	20 501	14,45
ПАСИВ							
I. Власний капітал							
Статутний капітал	300	6 171	6 171	4,35	3,80	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	10 561	15 200	7,44	9,36	4 639	43,93
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	99 314	120 434	69,98	74,15	21 120	21,26
Усього за розділом I	380	116 046	141 805	81,77	87,31	25 759	22,20
II. Забезпечення наступних витрат і платежів							
III. Довгострокові зобов'язання							
Довгострокові кредити банків	440	2774	2400	1,95	1,48	-374	-13,48

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	3899	3205	2,75	1,97	-694	-17,80
Інші довгострокові зобов'язання	470	3543	2795	2,50	1,72	-748	-21,11
Усього за розділом III	480	10 216	8 400	7,20	5,17	-1 816	-17,78
IV. Поточні зобов'язання							
Короткострокові кредити банків	500	3520	4221	2,48	2,60	701	19,91
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	4884	1805	3,45	1,11	-3 079	-63,04
Кредиторська заборгованість за товари, роботи послуги	530	7242	6178	5,10	3,81	-1 064	-14,69
Усього за розділом IV	620	15 646	12 204	11,03	7,52	-3 442	-22,00
V. Доходи майбутніх періодів	630						
БАЛАНС	640	141 908	162 409	100	100	20 501	14,45

З наведених даних можна зробити висновок, що принципових змін у структурі балансу не відбулося. Структура джерел засобів типова для багатьох підприємств - досить велику питому вагу має власний капітал. Як негативну тенденцію варто розглядати збільшення питомої ваги дебіторської заборгованості, наявність кредиторської заборгованості. Усе це впливає на фінансовий стан підприємства.

У табл. 2.6 наведено значення показників оцінки фінансового стану підприємства у 2018-2020 рр., які згруповано у групи, що відбивають найважливіші сторони фінансового стану підприємства. Графічна інтерпретація даних показників представлена на рис. 2.5-2.11. Розглянемо детальніше і проаналізуємо дану інформацію щодо оцінки фінансового стану підприємства.

Таблиця 2.6

Сукупність аналітичних показників для оцінки фінансового стану

ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018 - 2020 рр.

Найменування показників	На кінець 2018 р.	На кінець 2019 р	На кінець 2020 р
1	2	3	4
1. Оцінка майнового стану			
1.1. Сума господарчих коштів, що знаходиться в розпорядженні підприємства, тис. грн.	127 791	141 908	162 409
1.2. Частка основних засобів у активах	0,508	0,519	0,519
2. Оцінка ліквідності			
2.1. Обсяг власних оборотних коштів, тис. грн.	55 713	50 940	62 983
2.2. Маневреність власних оборотних коштів	0,0155	0,0138	0,0143
2.3. Коефіцієнт поточної ліквідності	10,504	4,256	6,16
2.4. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,473	0,2004	0,3267
2.5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,091	0,045	0,074
2.6. Частка оборотних коштів у активах	0,482	0,469	0,463
2.7. Частка власних оборотних коштів у загальній їх сумі	0,905	0,765	0,838

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4
2.8. Частка запасів в оборотних активах	0,955	0,953	0,947
2.9. Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	0,947	0,803	0,885
2.10. Коефіцієнт покриття запасів	1,047	0,972	1,031
3. Оцінка фінансової стійкості підприємства			
1.1. Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,878	0,818	0,873
1.2. Коефіцієнт фінансової залежності	1,139	1,223	1,145
1.3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,497	0,439	0,444
1.4. Коефіцієнт концентрації позичкового капіталу	0,122	0,182	0,127
1.5. Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	0,147	0,136	0,096
1.6. Коефіцієнт довгострокового залучення позичкових коштів	0,080	0,081	0,056
1.7. Коефіцієнт структури позичкового капіталу	0,624	0,395	0,408
1.8. Коефіцієнт співвідношення позичкових та власних коштів	0,139	0,223	0,145
4. Оцінка рентабельності			
4.1. Чистий прибуток, тис. грн.	572	1 710	2 312
4.2. Рентабельність продукції	0,01	0,028	0,034
4.3. Рентабельність основної діяльності	0,01	0,029	0,036
4.4. Рентабельність сукупного капіталу	0,005	0,012	0,014
4.5. Рентабельність власного капіталу	0,005	0,015	0,016
4.6. Період окупності власного капіталу	196,08	68,03	61,35

Проаналізувавши майновий стан підприємства за період 2018-2020 рр., можна зробити висновок, що сума господарчих коштів підприємства збільшилась з 127 791 тис. грн. у 2018 р. до 162 409 тис. грн. у 2019 р.. Це позитивна тенденція у діяльності підприємства за період дослідження.

Частка основних засобів у активах у 2019 р. збільшились на 0,011 порівняно з показником 2018 р. і складала 0,519. У 2020 р. цей показник

залишився незмінним (рис. 2.5), що позитивно характеризує діяльність підприємства.

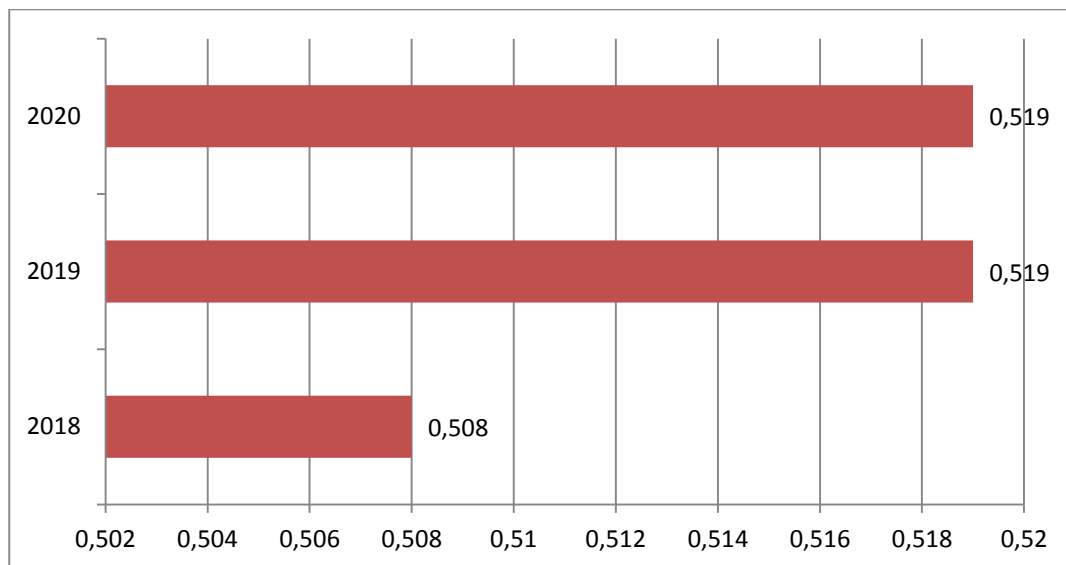

Рис.2.5. Графічна інтерпретація частки основних засобів в активах ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр.

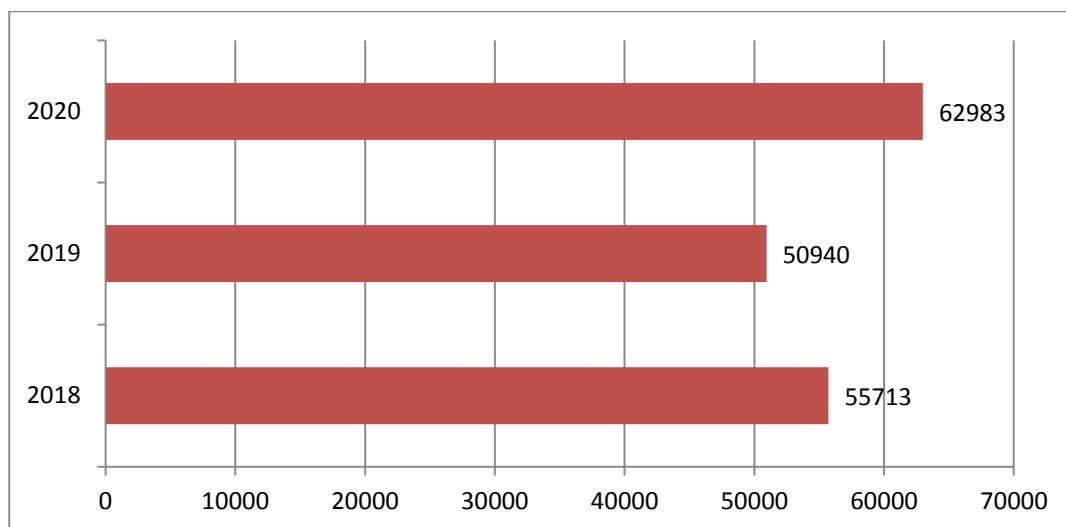

Рис.2.6. Обсяг власних оборотних коштів ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр.

Аналіз показників ліквідності підприємства за період 2018-2020 рр. показав, що обсяг власних оборотних коштів (капітал, що функціонує) у 2019р. зменшився на 4 773 тис. грн. та у 2020 р. збільшився до 62 983 тис. грн. (рис. 2.6). Це позитивна риса діяльності підприємства.

Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів у 2018 р. склав 0,016, у 2019 р. та 2020 р. – 0,014. Що є значно нижче нормативного значення.

Коефіцієнт поточної ліквідності у 2019 р. та 2020 р. зменшується порівняно з показником 2018 р. (рис. 2.7). Так, у 2018 р. цей показник склав 10,504, у 2019 р. – 4,26, у 2020 р. - 6,16. Але це негативно характеризує діяльність підприємства, так як нормативне значення цього показника дорівнює 2.

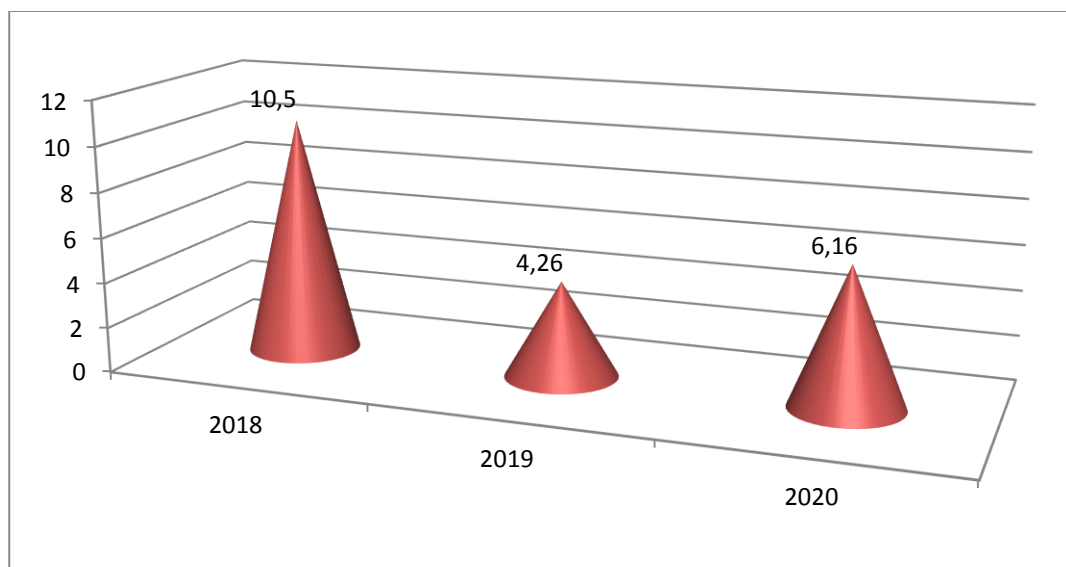

Рис.2.7. Графічна інтерпретація динаміки коефіцієнта поточної ліквідності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр.

Коефіцієнт швидкої ліквідності за період дослідження змінювався від 0,473 у 2018 р., до 0,2 у 2019 р., до 0,327 у 2020 р. (рис. 2.8) Слід зазначити, що нормативне значення цього показника більше 1, тобто даний показник негативно характеризує діяльність підприємства.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) є найбільш надійним критерієм ліквідності підприємства. Він вказує, яка частка короткострокових поточних зобов'язань може бути при необхідності погашена негайно. Значення цього показника склали 0,09 у 2018 р., 0,045 у 2019 р., 0,074 у 2020 р. Цього явно недостатньо, щоб говорити про платоспроможність підприємства (рис. 2.8).

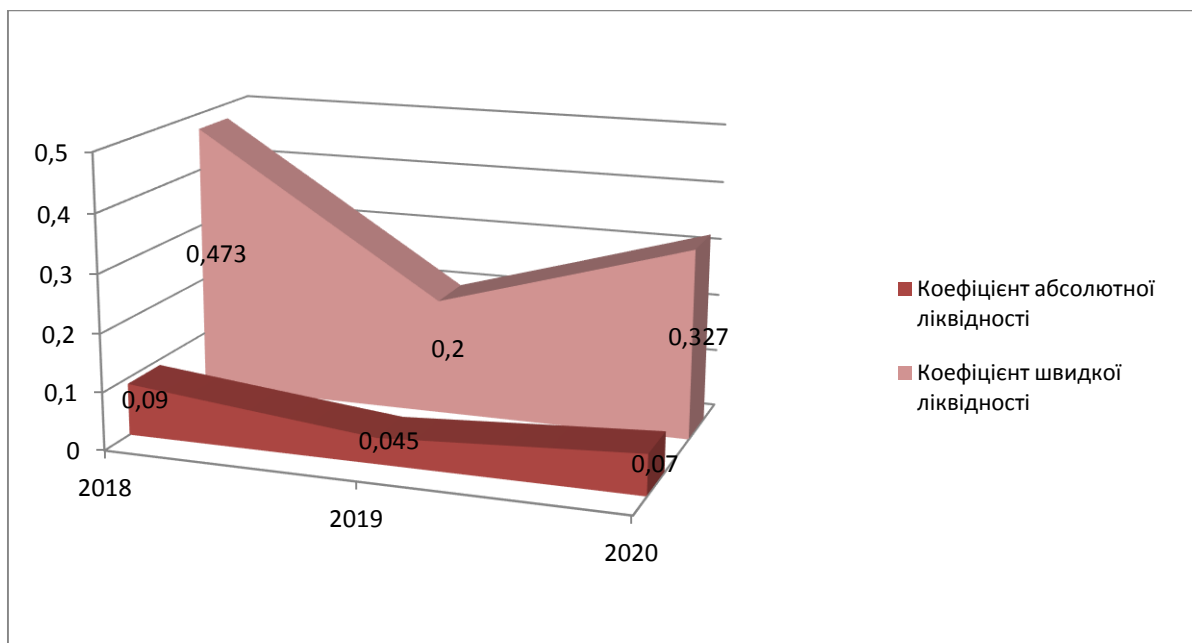

Рис.2.8. Графічна інтерпретація зміни коефіцієнта швидкої ліквідності, коефіцієнта абсолютної ліквідності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр.

Частка оборотних коштів у активах підприємства у 2018 р. складала 0,482, у 2019 р. відповідно 0,469, у 2020 р. відповідно 0,463. Це досить прийнятні значення.

Частка власних оборотних коштів у загальній їх сумі у 2018 р. складала 0,905, у 2019 р. відповідно 0,765, у 2020 р. відповідно 0,838. Після незначного зменшення значень у період 2018-2020 рр. зростання цієї частки у 2017 р. є позитивним.

Показники частки запасів у оборотних активах у період, що розглядається, коливається від 0,955 у 2018 р., 0,953 у 2019 р., 0,947 у 2020 р. і знаходиться в прийнятних межах.

Частка власних оборотних коштів у покритті запасів змінюється від 0,947 у 2018р., до 0,803 у 2019 р., і до 0,885 у 2020 р., тобто в динаміці цього показника немає негативних змін.

Коефіцієнт покриття запасів змінюється від 1,047 у 2018 р., до 0,972 у 2019 р., до 1,031 у 2020 р. Зміни незначні, але підприємство потребує змін щодо формування джерел коштів для покриття запасів.

Оцінюючи ліквідність ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр. можна зробити висновок, що вона має тенденцію до негативних змін.

Проаналізувавши показники фінансової стійкості підприємства за період 2018-2020 рр., можна зробити висновок, що коефіцієнт концентрації власного капіталу, або коефіцієнт автономії, змінюється від 0,878 у 2018р., до 0,873 у 2020 р, з незначним зменшенням до 0,818 у 2019 р. (рис. 2.9). Коефіцієнт концентрації власного капіталу характеризує частку власників підприємства в загальній сумі коштів, яка авансована у його діяльність. Чим вище значення цього коефіцієнта, тим більше фінансово стійким, стабільним і незалежним від зовнішніх кредиторів є підприємство. Нормативне значення даного показника більше або дорівнює 0,5.

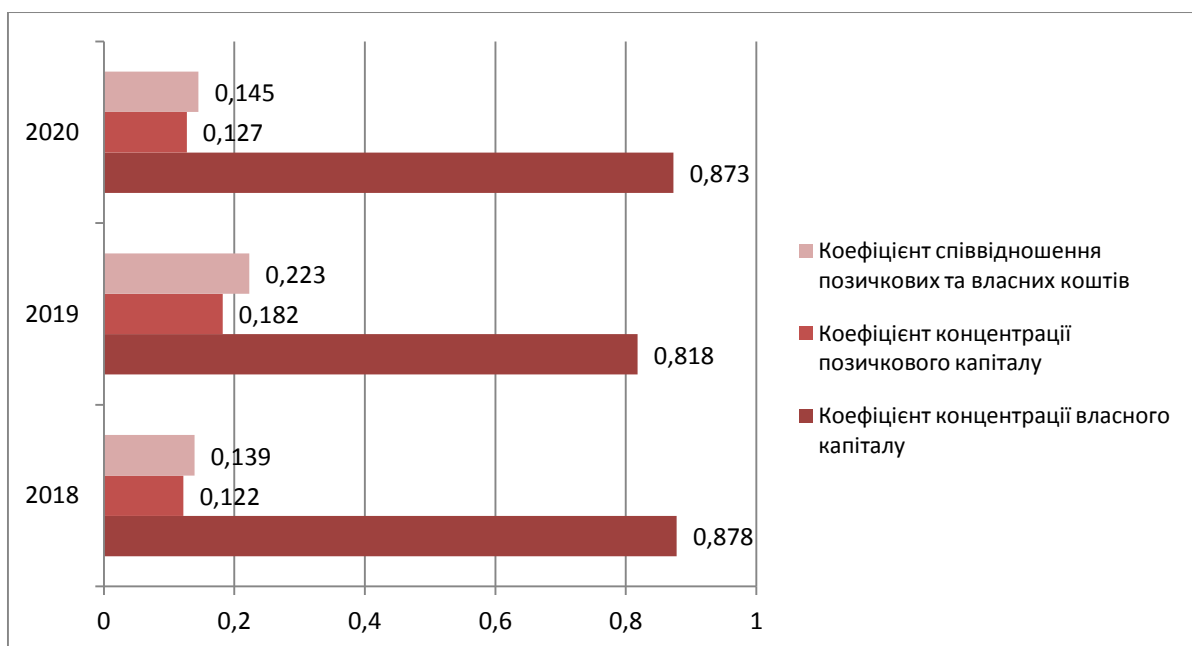

Рис. 2.9. Графічна інтерпретація динаміки показників фінансової стійкості ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр. (коефіцієнт концентрації власного капіталу, коефіцієнт концентрації позичкового капіталу, коефіцієнт співвідношення позичкових та власних коштів)

Коефіцієнт фінансової залежності є зворотним коефіцієнту концентрації власного капіталу. У 2018 році з кожної із 1,14 грн., вкладеної в активи підприємства, 14 коп. позикові, у 2019 р. відповідно 22 коп., у 2020 році 15 коп.

позикові з кожних 1,15 грн., вкладених в активи. Зростання показника означає збільшення частки позикових коштів у фінансуванні діяльності підприємства.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу змінює своє значення від 0,497 у 2018 р., до 0,439 у 2019р. і до 0,444 у 2020 р. Нормативне значення даного коефіцієнта повинно бути більше від 0,3.

Коефіцієнт концентрації позичкового капіталу коливається від 0,122 у 2018 р., до 0,182 відповідно у 2019 р., до 0,127 відповідно у 2020 р., що є досить прийнятними значеннями.

Коефіцієнт структури довгострокових вкладень змінює своє значення від 0,147 у 2018р. до 0,096 у 2019 р.

Коефіцієнт структури позичкового капіталу зменшується від 0,624 у 2018 р., до 0,408 у 2020р.

Коефіцієнт співвідношення позичкових і власних коштів за період аналізу у 2018 р. складав 0,139, у 2019 р. відповідно 0,223, у 2020 р. відповідно 0,145. Цей показник дає найбільш повну характеристику фінансової стійкості підприємства і знаходиться в нормі.

Оцінюючи фінансову стійкість ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр. можна зробити висновок, що підприємство не має вкрай негативних змін у цій групі показників.

Аналіз показників оцінки рентабельності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр. (рис. 2.10, 2.11) показав, що чистий прибуток підприємства зростає, так у 2018 р. складав 572 тис. грн., у 2019 р. збільшився до 1 710 тис. грн., у 2020 р. зріс до 2 312 тис. грн.. Це позитивна тенденція діяльності підприємства.

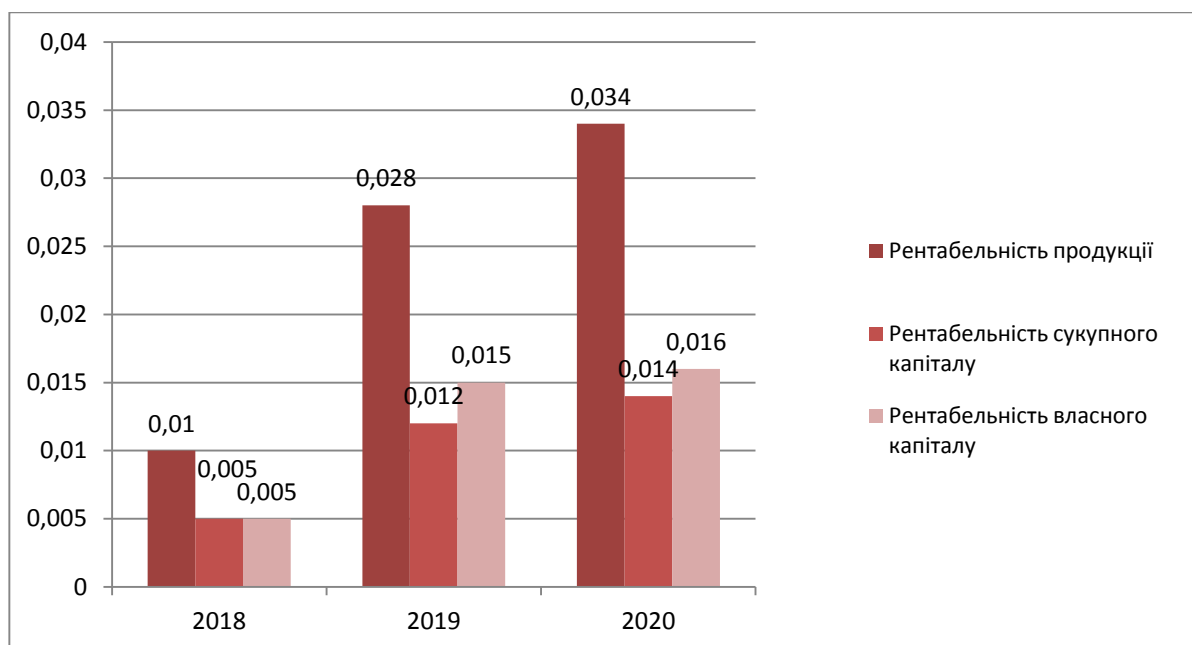

Рис. 2.10. Графічна інтерпретація динаміки показників рентабельності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр. (рентабельність продукції, рентабельність сукупного капіталу, рентабельність власного капіталу)

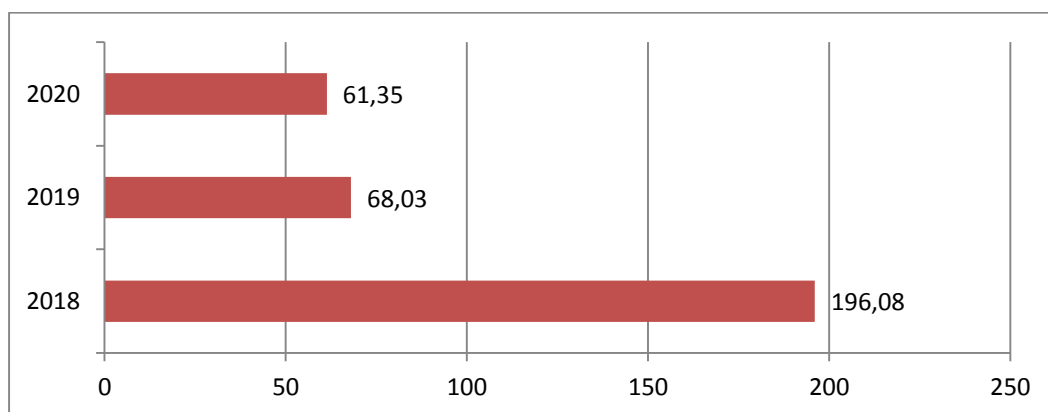

Рис. 2.11. Графічна інтерпретація періоду окупності власного капіталу ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр.

Рентабельність продукції змінюється від 0,01 у 2018 р., до 0,028 у 2019 р., і до 0,034 у 2020 р. Рентабельність основної діяльності складала 0,01 у 2018 р., у 2019 р. зростає до 0,029, у 2020 р., відповідно, до 0,036. Рентабельність сукупного капіталу збільшується від 0,005 у 2018 р. до 0,012 у 2019 р., до 0,014 у 2020 р. Рентабельність власного капіталу збільшується від 0,005 у 2018 р. до 0,016 у 2020

р.. Період окупності власного капіталу у 2018 р складав 196,08, у 2019 р. відповідно 68,03, у 2020 р. – 61,35.

Оцінюючи рентабельність ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2018-2020 рр. можна зробити висновок, що показники рентабельності не мають різких негативних змін, але потребують покращення.

Для забезпечення підвищення рівня ділової активності, ресурси, якими оперує підприємство у процесі своєї діяльності, повинні використовуватись із найвищою віддачею.

2.4. Аналіз ділової активності підприємства

Ділова активність підприємства визначається рядом показників, які, в свою чергу, є складовою системи показників, які визначають фінансовий стан підприємства. Тому показники ділової активності, є фактором, який впливає на фінансовий стан підприємства і, у той же час, сама ділова активність є похідною, що визначається системою показників фінансового стану підприємства. Тобто, якщо рентабельність, ліквідність, фінансова стійкість підприємства нижче оптимальних значень, то це певною мірою впливає на рівень ділової активності підприємства.

У табл. 2.7 наведено значення розрахованих за методикою, яка представлена у Додатку А, основних коефіцієнтів ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр. Графічна інтерпретація показників ділової активності підприємства наведена на рис. 2.12 - 2.21.

Аналіз показників ділової активності у 2018-2020 рр. показав, що виручка від реалізації продукції у 2018 р. складала 74 370 тис. грн., у 2019 р., відповідно, 81 810 тис. грн., у 2020 р., відповідно, до 87 305 тис. грн..

Таблиця 2.7

Показники оцінки ділової активності
ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

№	Найменування показника	На кінець 2018 р.	На кінець 2019 р	На кінець 2020 р
1	2	3	4	5
1	Виручка від реалізації	74 370 тис. грн.	81 810 тис. грн.	87 305 тис. грн.
2	Чистий прибуток	572 тис. грн.	1 710 тис. грн.	2 312 тис. грн.
3	Продуктивність праці	21 490 грн./чол.	25 020 грн./чол.	27 980 грн./чол.
4	Фондовіддача	1,15	1,11	1,04
5	Оборотність коштів у розрахунках (у обертах)	35,15	35,54	31,51
6	Оборотність коштів у розрахунках (у днях)	10 дн.	10 дн.	12 дн.
7	Оборотність запасів (у обертах)	1,26	1,29	1,23
8	Оборотність запасів (у днях)	290 дн.	283 дн.	297 дн.
9	Оборотність кредиторської заборгованості (у днях)	29 дн.	70 дн.	51 дн.
10	Тривалість операційного циклу	300 дн.	293 дн.	309 дн.
11	Тривалість фінансового циклу	271 дн.	223 дн.	258 дн.
12	Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	0,028	0,028	0,032
13	Оборотність власного капіталу	0,66	0,7	0,62
14	Оборотність капіталу	0,58	0,58	0,54
15	Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,005	0,015	0,016

Показники чистого прибутку зростають незначно. Так, у 2018 р. чистий прибуток складав 572 тис. грн., у 2019 р. відповідно 1 710 тис. грн., у 2020 р. відповідно 2 312 тис. грн..

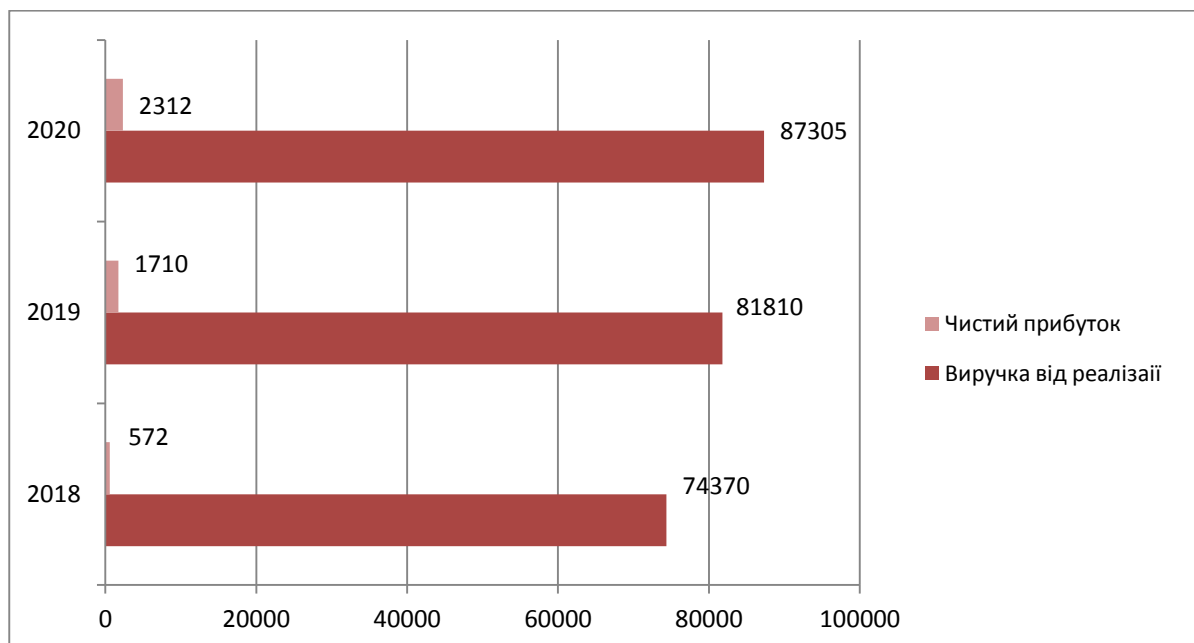

Рис. 2.12. Графічна інтерпретація динаміки виручки від реалізації і чистого прибутку ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

Продуктивність праці у 2020 р. зростає до 27 980 тис. грн., порівняно з 2018 р., коли вона складала 2149 тис. грн.

Показник фондівіддачі демонструє тенденцію до зменшення: у 2018 р. він склав 1,15, у 2019 р. відповідно, 1,11, у 2020 р., відповідно, 1,04. Що є негативним показником, тому що має зростати, так як показник фондівіддачі вказує на суму продажу, що отримує підприємство з 1 грн. коштів, вкладених в основні засоби. Цей показник нормативно має зростати.

Оборотність запасів (у обортах) у 2018 р. складала 1,26, у 2019 р., відповідно, 1,29, у 2020 склала 1,23. Або, у днях, у 2018 р., відповідно, 290 дн., у 2019 р., відповідно, 283 дн., у 2020 р., відповідно, 297 дн.

Оборотність коштів у розрахунках (у обортах) у 2018 р. складала 35,15, у 2019 р., відповідно, 35,54, у 2020 зменшилась до 31,51. Зниження цього показника є негативною тенденцією. Або, у днях, у 2018 р. складала 10 дн., у 2019 р., відповідно, 10 дн., у 2020 р., відповідно, 12 дн.

Оборотність кредиторської заборгованості у 2018 р. склала 29 дн., у 2019 р. зросла до 70 дн., у 2020 р. знизилась до 51 дн.

Тривалість операційного циклу у 2018 р. складала 300 дн, у 2019 р., відповідно, 293 дн., у 2020 р. зросла до 309 дн. Збільшення операційного циклу – негативна тенденція.

Тривалість фінансового циклу у 2018 р. складала 271 дн, у 2019 р., відповідно, 223 дн., у 2020 р., зросла до 258 дн..

Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості майже не змінювався у 2018-2020 рр., і складав у 2018 р. та у 2019 р., відповідно, 0,028, у 2020 р., відповідно, 0,032.

Оборотність власного капіталу у 2018 р. складала 0,66, у 2019 р., відповідно, 0,70, у 2020 р., відповідно, 0,62. Зменшення оборотності власного капіталу – це негативна тенденція.

Оборотність капіталу змінюється від 0,58 у 2018 р. та у 2019 р., до 0,54 у 2020 р.

Коефіцієнт стійкості економічного зростання змінюється від 0,005 у 2018 р., до 0,015 у 2019 р. і до 0,016 у 2020 р. Зростання цього коефіцієнту – це позитивна тенденція, хоча його значення досить не високі.

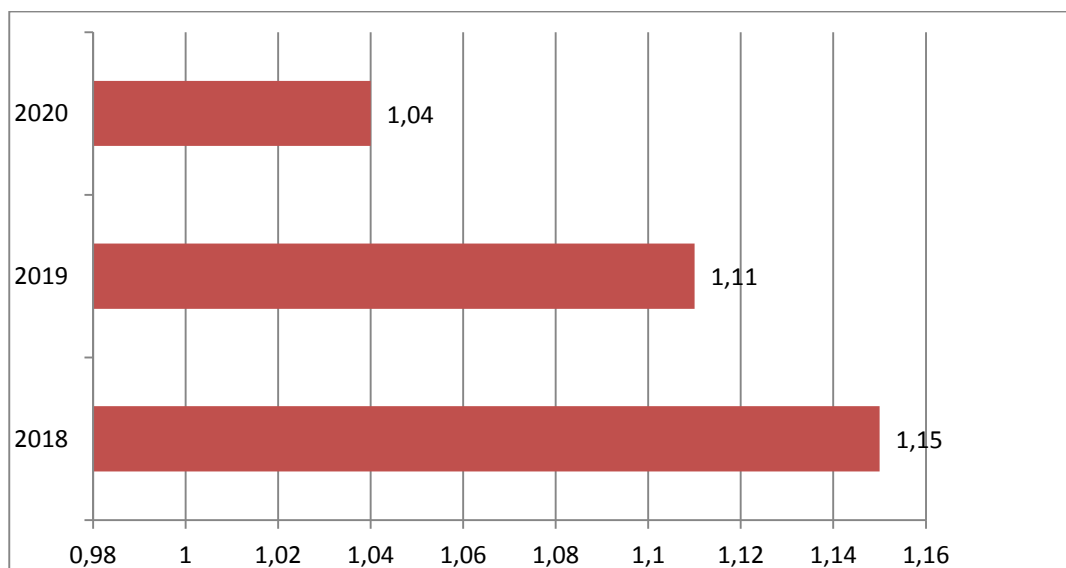

Рис. 2.13. Графічна інтерпретація показника фондовіддачі ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

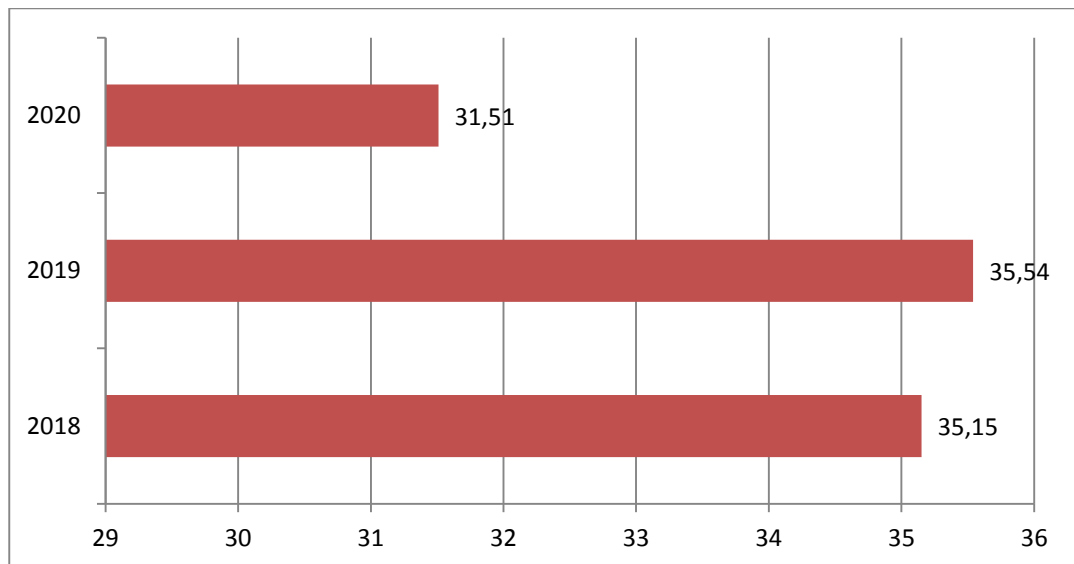

Рис. 2.14. Графічна інтерпретація оборотності коштів у розрахунках (у обертах) ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

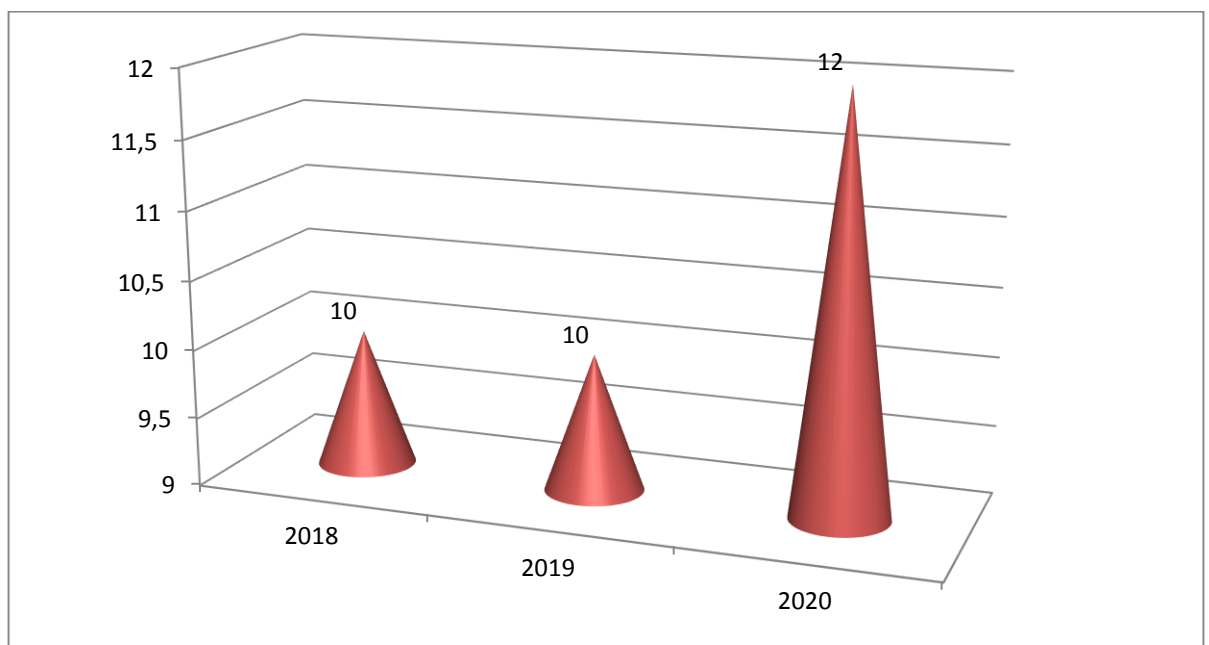

Рис. 2.15. Графічна інтерпретація оборотності коштів у розрахунках (у днях) ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

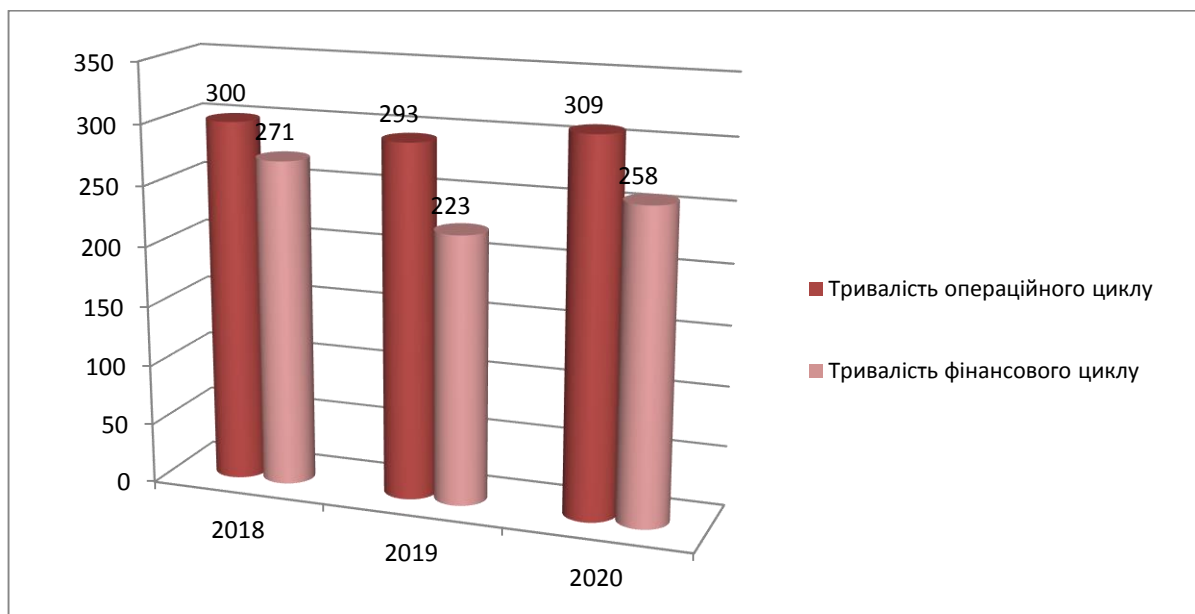

Рис. 2.16. Графічна інтерпретація тривалості операційного та фінансового циклу ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

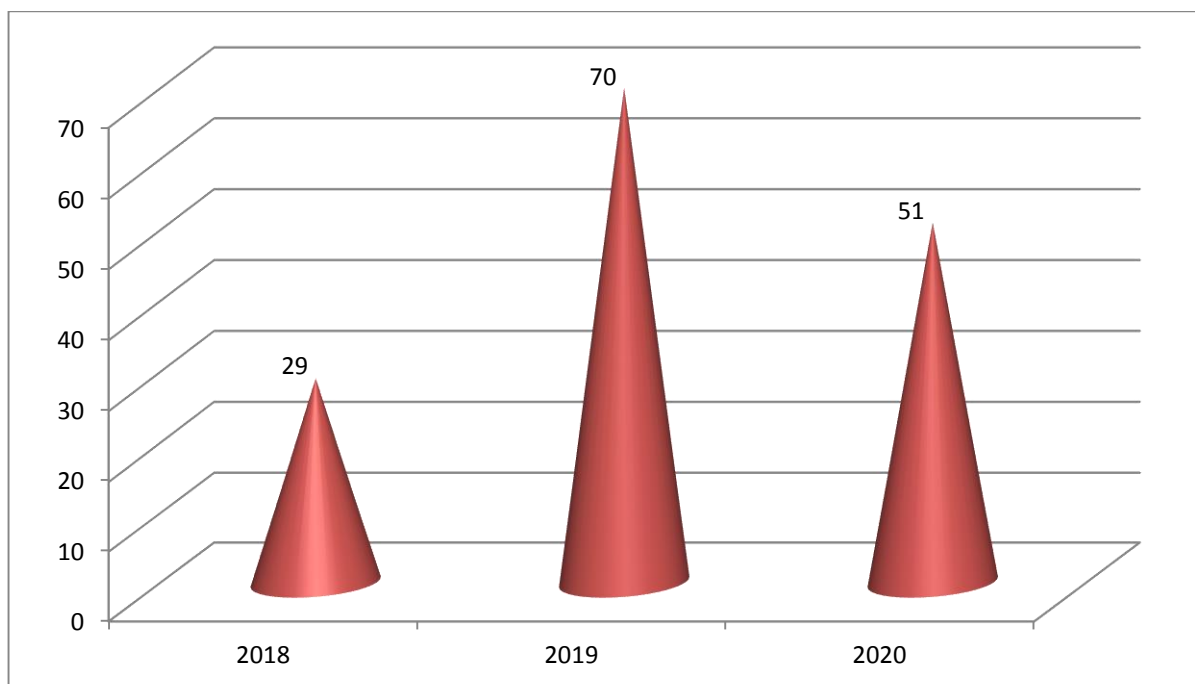

Рис. 2.17. Графічна інтерпретація оборотності кредиторської заборгованості (у днях) ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

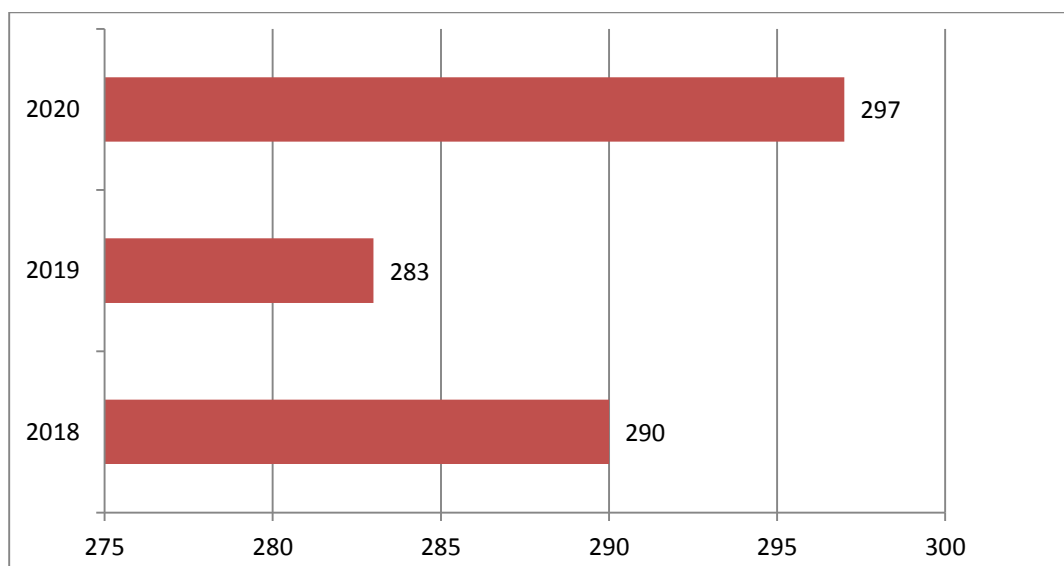

Рис. 2.18. Графічна інтерпретація оборотності запасів (у днях) ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

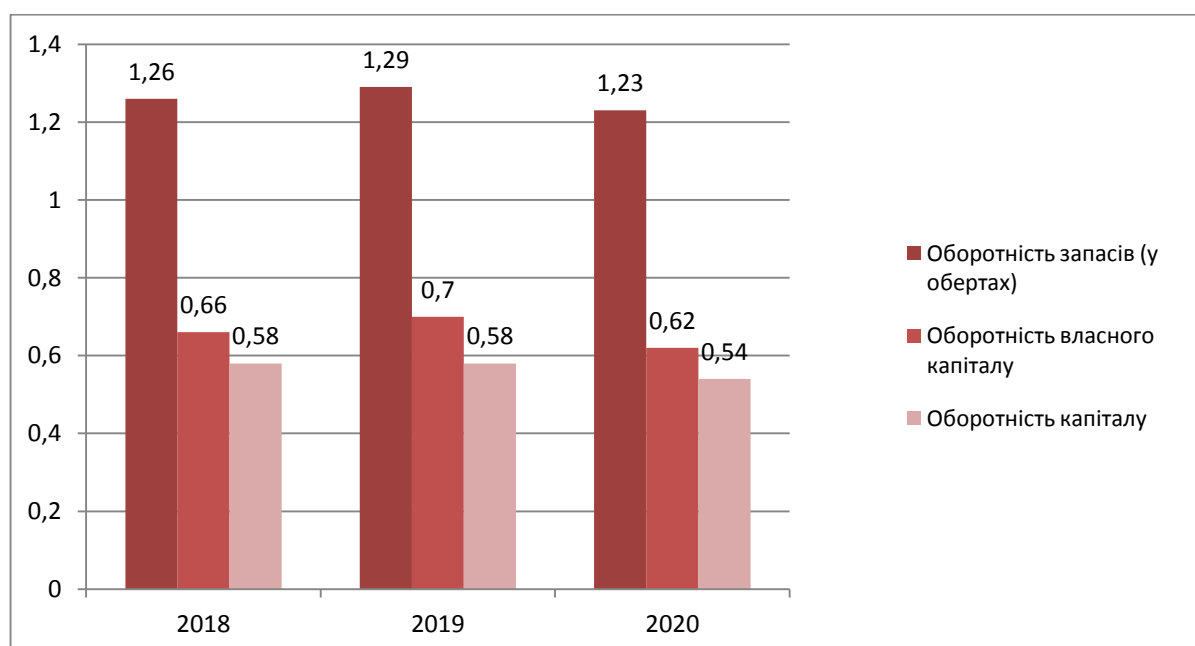

Рис. 2.19. Графічна інтерпретація показників ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр. (оборотність запасів, оборотність власного капіталу, оборотність капіталу)

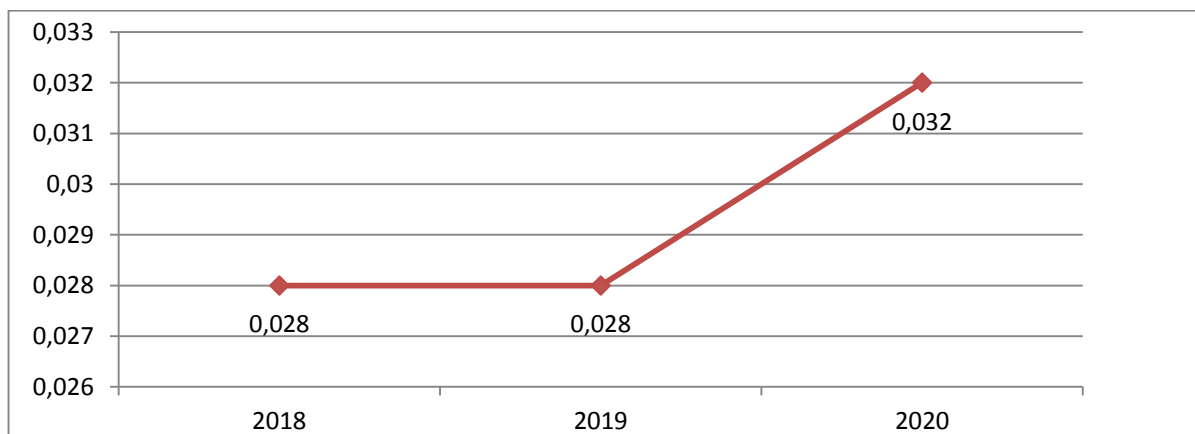

Рис. 2.20. Графічна інтерпретація коефіцієнту погашення дебіторської заборгованості ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

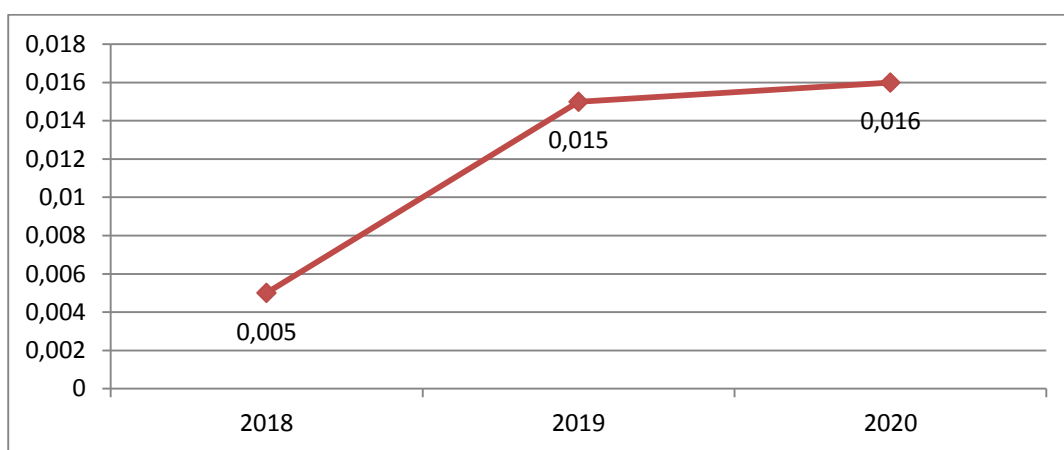

Рис. 2.21. Графічна інтерпретація коефіцієнта стійкості економічного зростання ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

Оцінюючи показники ділової активності у 2018-2020 рр. можна зробити висновок, що вони, загалом, мають негативні зміни. Для більш детального аналізу розрахуємо деякі додаткові показники, які поглиблено представлять систему впливових факторів що визначають існуючу ділову активність підприємства.

Розрахуємо коефіцієнт оборотності мобільних засобів, коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних коштів, коефіцієнт оборотності готової продукції та інші. Методика розрахунку наведена у п. 1.3. Результати розрахунків представлені у табл. 2.8.

Таблиця 2.8.

Фінансові коефіцієнти оборотності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр.

№ з/п	Найменування показників	Формула розрахунку	Нормативне значення	2018 рік	2019 рік	Відхилення		2020 рік	Відхилення	
						Абсолютне	Відносне, %		Абсолютне	Відносне, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Коефіцієнт загальної оборотності капіталу	Виручка від реалізації продукції/ Середній підсумок балансу	Збільшення	0,58	0,58	0	100	0,54	-0,04	93
2	Коефіцієнт оборотності мобільних засобів	Виручка від реалізації продукції/ (Середня величина запасів і витрат + Середня величина грошових засобів, розрахунків та інших активів)	Збільшення	1,21	1,23	0,02	102	1,16	-0,07	94
3	Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних коштів	Виручка від реалізації продукції/ Середня величина запасів і витрат	Збільшення	1,27	1,3	0,03	103	1,23	-0,07	95
4	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Виручка від реалізації продукції/ Середня дебіторська заборгованість	Збільшення	35,15	35,54	0,39	101	31,51	-4,03	89

Продовження табл. 2.8.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
5	Середній період оборотності дебіторської заборгованості	Тривалість періоду (365 днів) / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Зменшення	10	10	0	100	12	2	120
6	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Виручка від реалізації продукції/ Середня кредиторська заборгованість	Збільшення	13	5	-8	38	7	2	140
7	Середній період оборотності кредиторської заборгованості	Тривалість періоду (365 днів)/ Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Зменшення	29	70	41	241	51	-19	73
8	Фондовіддача	Виручка від реалізації продукції/ Середня вартість поза оборотних активів та основних засобів	Збільшення	1,15	1,11	-0,04	97	1,04	-0,07	94
9	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Виручка від реалізації продукції/ Середні за період джерела власних засобів	Збільшення	0,66	0,7	0,04	106	0,62	-0,08	89
10	Продуктивність праці	Виручка від реалізації продукції/ Середня чисельність робітників	Збільшення	21 490 грн.	25 020 грн.	3 530	116	27 980 грн.	2 960	112

Як видно із даних табл. 2.8, більшість показників (8 показників із 11), що представлені у таблиці, які визначають рівень ділової активності підприємства, демонструють негативну динаміку. І тільки 3 із загальної кількості змінюються в позитивну сторону. Таким чином, зроблений раніше висновок відносно змін у негативну сторону щодо ділової активності підприємства у період 2018-2020 рр. підтверджується аналізом представлених додаткових показників ділової активності.

Перевіримо виконання «золотого правила економіки підприємства» щодо діяльності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у період 2018-2019рр. та 2019-2020 рр.

Співвідношення темпів зростання балансового прибутку, виручки та авансованого капіталу у 2019 р. відносно 2018 р. складає:

$$\begin{matrix} 298,82 > 110 < 111 > 100\%, \\ \text{(ПБ)} & \text{(Р)} & \text{(АК)} \end{matrix}$$

у 2020 р. відносно 2019 р.:

$$\begin{matrix} 131,7 > 106,7 < 114,5 > 100\% \\ \text{(ПБ)} & \text{(Р)} & \text{(АК)} \end{matrix}$$

Як бачимо, загально встановлене критеріальне правило повністю не виконується ні у 2019 р., ні у 2020 р.

На рівні підприємства ділова активність найчастіше розглядається як результативність роботи підприємства щодо величини авансованих ресурсів або величини їхнього споживання в процесі виробництва.

Як показав проведений аналіз, рівень ефективності використання ресурсів (капіталу) підприємства почав знижуватись. Тобто, обсяг продажів зростає менш високими темпами, ніж активи (капітал) підприємства, ресурси підприємства використовуються менш ефективно.

Висновки до розділу 2

Фінансовий стан ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у період 2018-2020 рр. відзначається негативною динамікою. Переважна більшість фінансових коефіцієнтів і фінансових показників, що визначають фінансовий стан підприємства, мають або негативну динаміку за даний період, або їх значення не відповідає нормативним. Перш за все, треба відзначити, що активи підприємства зростають від значення 127 791 тис. грн. у 2018 р., до 162 409 тис. грн. у 2020 р. При цьому, виручка від реалізації у зазначений період збільшується не так значно. У 2018 р. виручка від реалізації складала 74 370 тис. грн. У 2019 р. виручка від реалізації зростає до 81 810 тис. грн. У 2020 р. виручка від реалізації становила 87 305 тис. грн.. Це негативна тенденція у діяльності підприємства, так як збільшення вартості активів, якими оперує підприємство, не відповідає кінцевим результатам господарської діяльності. Знижуються показники ділової активності підприємства. Показник фондівіддачі демонструє тенденцію до зменшення: у 2018 р. він складав 1,15, у 2019 р, відповідно, 1,11, у 2020 р., відповідно, 1,04. Оборотність коштів у розрахунках (у обертах) у 2018 р. складала 35,54, у 2020 зменшилась до 31,51. Тривалість операційного циклу у 2019 р. складала 293 дн., у 2020 р. зросла до 309 дн. Також зменшується оборотність власного капіталу. Негативні тенденції також можна відзначити серед показників ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності.

Як показав проведений аналіз, рівень ефективності використання ресурсів (капіталу) підприємства демонструє тенденцію до зниження рівня своєї ефективності. Тобто, обсяг виручки зростає менш високими темпами, ніж активи (капітал) підприємства. Тобто, ресурси підприємства використовуються менш ефективно, ніж це необхідно для забезпечення стабільної діяльності та розвитку підприємства.

Для збільшення обсягів діяльності підприємства (випуску і продажів продукції) необхідно оптимізувати структуру майна, тобто активів, а також покращити результати операційної діяльності підприємства.

В цих умовах основною складовою успішного функціонування ТОВ «АЛЕКСПРОМ» є виважена стратегія її розвитку, що передбачає аналіз і розробку системи заходів активізації ділової активності.

РОЗДІЛ 3

ПЛАНУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАХОДІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ТОВ «АЛЕКСПРОМ»

3.1. Обґрунтування підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства шляхом зростання рівня їх оборотності

Виходячи з аналізу показників ділової активності та фінансового стану ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2018-2020 рр. і порівняння їх з нормативними показниками, можна зробити висновок про те, що підприємству необхідно реалізувати систему заходів щодо підвищення його ділової активності.

Ділова активність підприємства відображає рівень ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових і інших ресурсів і в той же час характеризує якість управління, а також можливості потенційного розвитку підприємства. Підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» можна досягти за допомогою системного підходу. З цією метою, на основі варіантного відбору заплануємо ряд заходів, що дозволять підвищити ділову активність підприємства.

З попереднього аналізу випливає, що сутність запланованих заходів щодо підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» повинна ґрунтуватись на покращенні управління оборотними коштами підприємства і збільшенні виручки від реалізації.

Розглянемо, по-перше, захід щодо більш ефективного використання оборотних коштів. Зростання ефективності використання оборотних коштів підприємства буде проявлятися у прискоренні оборотності обігових коштів. Одним із методів прискорення оборотності активів є ефективне управління дебіторською заборгованістю.

У процесі діяльності у підприємства виникла дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями продукції, персоналом, власниками, бюджетом та позабюджетними фондами тощо. Але найбільша частина загального обсягу

дебіторської заборгованості припадає на розрахунки за виконані роботи і послуги, що робить її основним об'єктом фінансового управління.

Підприємство ТОВ «АЛЕКСПРОМ» на кінець 2020 р. мало дебіторську заборгованість у розмірі 2771 тис. грн., на початок 2020 р. вона становила 2302 тис. грн. Тобто, сума дебіторської заборгованості суттєво збільшилась за 2020 р., що пояснюється передусім загостренням кризи, зниженням рівня розрахунків за надані послуги.

Розрахуємо втрати підприємства від інфляції у зв'язку з дебіторською заборгованістю за 2020 р.:

Визначимо середньорічну дебіторську заборгованість.

$$\overline{ДЗ} = \frac{Дз.п + Дз.к}{2} \quad (3.1)$$

де Дз.п. - дебіторська заборгованість на початок року;

Дз.к. - дебіторська заборгованість на кінець року.

$$\overline{ДЗ} = 2536,5 \text{ тис. грн.}$$

2. Визначимо коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості:

$$K_o = \frac{ЧД}{\overline{ДЗ}} ; \quad (3.2)$$

де ЧД - Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (Ф2,р.035), дорівнює 72754 тис. грн. .

$$K_o = 72754 / 2536,5 \approx 28,7 \text{ об.}$$

3. Період обороту дебіторської заборгованості:

$$T_{об.} = 360 / K_o ; \quad (3.3)$$

$$T_{об.} = 13 \text{ днів}$$

4. Визначимо темп інфляції за період обороту:

$$T_{i \text{ за } T_{об.}} = I_p / 360 \times T_{об.} ; \quad (3.4)$$

де I_p - індекс інфляції за 2020 рік. $I_{2018} = 25\%$ [25].

$$T_i \text{ за 13 днів} = 1,25 / 360 \times 13 = 0,045 \text{ або } 4,5\%$$

5. Визначимо зниження купівельної спроможності грошей, тобто втрати підприємства за 13 днів обороту дебіторської заборгованості:

$$Z_{к.с.} = \frac{T_i, \%}{100 + T_i, \%}; \quad (3.5)$$

де T_i - темп інфляції за період обороту.

$$Z_{к.с.} = \frac{4,5}{100 + 4,5} \approx 0,043.$$

6. Втрати коштів за оборот дебіторської заборгованості ТОВ «АЛЕКСПРОМ» склали:

$$Втр = Z_{к.с.} \times \overline{ДЗ}; \quad (3.6)$$

$$Втр = 109,1 \text{ тис. грн.}$$

7. Визначимо втрати ТОВ «АЛЕКСПРОМ» від інфляції в наслідок дебіторської заборгованості за 1 рік:

$$Втр_{\text{за 2020 рік}} = K_o \times Втр; \quad (3.7)$$

$$Втр_{\text{за 2020 рік}} = 28,7 \times 109,1 = 3131,17 \text{ тис. грн.}$$

Отже, за 2020 рік ТОВ «АЛЕКСПРОМ» внаслідок інфляції у зв'язку з наявністю дебіторської заборгованості втратило 3131,17 тис. грн..

Під рефінансуванням розуміють переведення дебіторської заборгованості в інші форми оборотних активів підприємства (грошові кошти або високоліквідні цінні папери) з метою прискорення розрахунків.

Незалежно від виду операції рефінансування її використання базується на єдиних принципах:

- загальні витрати на рефінансування не повинні перевищувати

очікуваний прибуток від використання вивільнених з обороту коштів;

– витрати на рефінансування не повинні перевищувати вартості короткострокових кредитів для підтримки платоспроможності підприємства до інкасації дебіторської заборгованості;

– витрати, на рефінансування не повинні перевищувати інфляційні втрати у випадку затримки платежів.

Факторинг полягає у переуступленні банку або факторинговій компанії права на отримання грошових коштів за платіжними документами за поставлену продукцію. В подальшому борги з покупців стягує вже банк або факторингова компанія, але якщо з боку продавця порушені договірні зобов'язання (наприклад, якість не відповідає умовам договору), весь ризик, пов'язаний зі стягненням боргів знову переходить на саме підприємство.

Визначимо ціну рефінансування дебіторської заборгованості за допомогою факторингу на основі варіативного підходу. Середня дебіторська заборгованість ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2020 рік складає 2536,5 тис. грн. Припустимо, що підприємство може продати банку право на стягнення певної величини дебіторської заборгованості. Визначимо оптимальну величину обсягу дебіторської заборгованості, яку підприємство продає банку, виходячи з того, що підприємство може продавати банку право на стягнення від 10 до 50% обсягу дебіторської заборгованості. Розрахунки представимо у табл. 3.1. у таблиці представлені варіанти частки дебіторської заборгованості для продажу банку. Розглянемо розрахунок для 50%.

Якщо підприємство продасть банку право на стягнення 50% дебіторської заборгованості на суму 1268,25 тис. грн. . Припустимо, що розмір встановленої банком комісійної винагороди становитиме 2% від суми боргу. Банк надасть підприємству кредит у формі попередньої оплати 80 % від загальної суми боргу під 18 % річних. Середній рівень процентної ставки на ринку грошових ресурсів - 24 %.

Комісійна винагорода: $1268,25 \times 0,02 = 25,36$ тис. грн.

Плата за кредит: $(1268,25 \times 0,80) \times 0,18 = 182,63$ тис. грн.

Загальні витрати на рефінансування: $25,36 + 182,63 = 207,99$ тис. грн.

З урахуванням розрахованої суми додаткових витрат визначимо суму коштів, додатково отримуваних підприємством:

$$A_{\text{дод.}} = 1268,25 - 207,99 = 1060,26 \text{ тис. грн.}$$

Таблиця 3.1.

Визначення оптимальної частки дебіторської заборгованості
ТОВ «АЛЕКСПРОМ» для продажу банку

Показник	Варіанти (частка дебіторської заборгованості до продажу банку,%)				
	10	20	30	40	50
Сума дебіторської заборгованості, відповідно вказаній частці, тис. грн.	26,365	507,3	760,95	1014,6	1268,25
Встановлена банком винагорода (2% від суми), тис. грн.	0,527	10,15	15,22	20,29	25,36
Плата за кредит, тис. грн.	3,8	73,05	109,58	146,1	182,63
Загальні витрати на рефінансування, тис. грн.	4,33	83,2	124,8	166,39	207,99
Додаткові грошові кошти, які отримає підприємство, тис. грн.	22,03	424,1	636,15	848,21	1060,26

Як видно з табл. 3.1 сума додатково отримуваних коштів підприємства внаслідок рефінансування дебіторської заборгованості за допомогою факторингу найвища за варіантом у 50% і вона складає 1060,26 тис. грн. тому для реалізації в якості заходу для підвищення ділової активності обираємо саме цей варіант.

Хоча рентабельність активів підприємства не дасть можливості покрити

втрати підприємства у зв'язку з рефінансуванням дебіторської заборгованості за рахунок факторингу, але дасть можливість залучити 1060,26 тис. грн. грошових активів і тим самим підвищити рівень ділової активності підприємства.

Таким чином, операція рефінансування дебіторської заборгованості за допомогою факторингу ефективна. Даний захід дозволить зменшити обсяг дебіторської заборгованості на суму 1268,25 тис. грн., збільшити обсяг грошових надходжень на суму 1060,26 тис. грн. і за рахунок цього зменшити обсяг поточних зобов'язань ТОВ «АЛЕКСПРОМ».

3.2. Обґрунтування підвищення ділової активності підприємства на основі збільшення грошової виручки від реалізації

Наступним заходом для підвищення ділової активності підприємства є збільшення грошової виручки від реалізації.

Напрямами підвищення доходів підприємства є :

- збільшення обсягів закупівель товарів безпосередньо у підприємств-виробників і зменшення числа посередників;
- використання системи знижок за домовленістю з постачальниками за рахунок закупівлі великих партій товарів, при сезонних і передсвяткових розпродажах за суттєво зниженими цінами, у зв'язку з встановленням постійних зв'язків і в інших випадках;
- приведення рівня обслуговування у відповідність з вимогами клієнтів і підвищення у зв'язку з цим цін;
- використання ефективної підприємницької політики на підприємстві;
- розширення і поновлення видів послуг відповідно до запитів клієнтів, відображення цих вимог в асортиментних переліках;
- здійснення рекламної й інформаційної діяльності підприємства з урахуванням результатів маркетингового дослідження.

Резерви зростання доходу підприємства показані на рис. 3.1.

Таким чином, можна зробити висновок, що можливими ефективними шляхами збільшення прибутку є насамперед, зростання реалізації послуг.

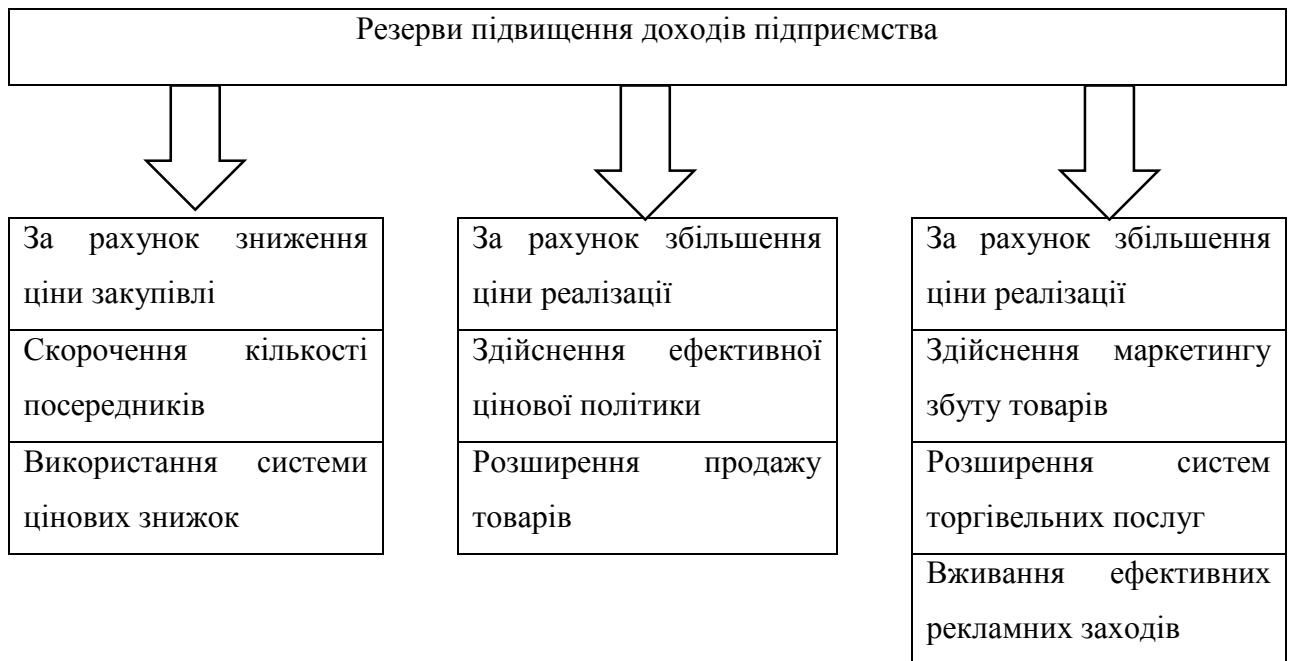

Рис. 3.1. Резерви зростання доходу

В якості першочергового заходу, який дозволить збільшити обсяг реалізації послуг, можна, як видно з рис. 3.1, обрати використання системи цінових знижок, що забезпечить збільшення числа покупців і збільшення грошової виручки від реалізації. Як видно з формули 3.8, зростання виручки можна забезпечити або зростанням ціни одиниці продукції, або зростанням кількості реалізованої продукції.

$$ВР = Ц \times Q \quad (3.8)$$

Де: Ц – ринкова ціна продукції;

Q – обсяг реалізованої продукції (у натуральних показниках).

При збільшенні ціни реалізації обсяг реалізації буде зменшуватись у певній пропорції, а для збільшення обсягу реалізованої продукції, підприємству необхідно заохочувати покупців, знижуючи ціну реалізації. Дія вказаних

факторів має різноспрямовану дію. Тобто, знижуючи ціну реалізації, підприємець зменшує свій потенційний дохід, а збільшуючи обсяг реалізації – збільшує його. Таким чином, одночасно відбувається дія різноспрямованих факторів. Тому необхідно знайти оптимальне поєднання вказаних різноспрямованих факторів для досягнення оптимального варіанту, який забезпечить збільшення виручки від реалізації.

Надаючи покупцеві відстрочення платежу за послуги, продавець, по суті, надає своєму партнерові кредит, який не є безкоштовним.

Надаючи відстрочення в 30 днів, підприємство отримує збиток в сумі банківського відсотка, який міг би набігти на суму боргу за цих 30 днів, отримай воно її негайно. Якщо рентабельність підприємства перевищує середньобанківську ставку відсотка, то сума платежу, негайно пущена підприємством в оборот, могла б принести ще більший приріст.

З іншого боку, на сьогодні, важко реалізувати свій товар, не надаючи комерційного кредиту.

З метою максимізації надходжень грошових коштів підприємству слід розробити систему договорів з гнучкими умовами термінів і форми оплати:

- Передплата - зазвичай передбачає наявність знижки; часткова передплата - поєднує передплату і продаж в кредит;

- Виставлення проміжного рахунку - ефективно при довгострокових контрактах і забезпечує регулярний приток грошових коштів у міру виконання окремих етапів роботи;

- Банківська гарантія - передбачає, що банк відшкодуватиме необхідну суму в разі невиконання дебітором своїх зобов'язань;

Гнучке ціноутворення - використовується для захисту підприємства від інфляційних збитків. Гнучкі ціни можуть бути:

- прив'язані до спільного індексу інфляції;
- залежати від індексу інфляції для конкретних продуктів;
- враховувати фактичний термін оплати і прибуток від альтернативних вкладень грошових коштів.

Стратегія висновку контрактів. Контракти мають бути гнучкими:

- якщо повна передоплата неможлива, то слід спробувати отримати часткову передоплату;
- ввести систему знижок, а не декілька розрізнених знижок;
- оцінити вплив знижок на фінансові результати діяльності компанії;
- встановити цільові орієнтири для різних видів продажів.

Частка продажів в кредит може бути зарезервована тільки для:

- перспективних клієнтів, які в даний момент не мають в наявності грошових коштів;
- входу на нові важливі ринки; окремих надзвичайних випадків.

Встановити винагороду персоналу відділу збуту залежно від ефективності заходів по продажах і отриманні платежів.

Знижки в контрактах: пропозиція знижок клієнтам виправдана, якщо воно приводить до розширення продажів і вищого спільного прибутку.

Також необхідно враховувати, що підприємство вимушене компенсувати збільшення дебіторської заборгованості за рахунок короткострокових кредитів банків. Розрахунок впливу інфляції і альтернативних вкладень на розмір знижки приведений в табл. 3.2.

Підприємство при знижці, але з передоплатою, з урахуванням альтернативного вкладення і інфляції втрачає менше (табл. 3.2), ніж із-за інфляції і необхідності виплати відсотків за користування кредитом при відстроченні платежу в 30 днів. Вважаємо за необхідне використовувати даний алгоритм розрахунку при наданні знижок при різних сумах і термінах комерційного кредиту.

Як видно з табл. 3.2, найбільш оптимальним є варіант надання знижок у розмірі 5% на умовах передоплати. В результаті надання знижок покупцям планується збільшення річної виручки від реалізації на 4365,25 тис. грн. з 87 305 тис. грн. до 91670,25 тис. грн..

Таблиця 3.2

Вплив інфляції і альтернативних вкладень на розмір знижки

Параметри \ Варіанти	1	2	3	4
	Знижки			Без знижки
Умови оплати	передоплата, знижка 5 %	передоплата, знижка 10 %	передоплата, знижка 15 %	відстрочення 30 днів
Індекс цін (при інфляції 2% в місяць)				1,02
Коефіцієнт падіння купівельної здатності грошей				0,98
Втрати від інфляції з кожною 10000 грн.				$10000 - 10000 \times 0,98 = 200$ грн.
Втрати від надання знижки з кожною 10000 грн.	500 грн.	1000 грн.	1500 грн.	-
Фінансовий результат від знижки і втрати від інфляції з 10000 грн. виручки	9500 грн.	9000 грн.	8500 грн.	200 грн.
Оплата відсотків банківського кредиту (30% річних)				$10000 \times 0,30 / 12 = 250$ грн.
Дохід від альтернативних вкладень (при рентабельності 2 % у місяць) з урахуванням інфляції	$(9500 \times 0,02) \times 0,98 = 186$ грн.	$(9000 \times 0,02) \times 0,98 = 176$ грн.	$(8500 \times 0,02) \times 0,98 = 167$ грн.	
Результат від знижки, втрат від інфляції і вигоди від альтер. вкладень, з 10000 грн.	$500 - 186 = 314$ грн.	$1000 - 176 = 824$ грн.	$1500 - 167 = 1333$ грн.	$200 + 250 = 450$ грн.
Розмір прогнозованої грошової виручки, тис. грн.	91670,25	96036	97782	87305
Загальний розмір втрат від запропонованих дій, тис. грн.	2878,446	7913,366	13034,34	3928,725
Загальний розмір прогнозованої грошової виручки з урахуванням втрат, тис. грн.	88791,8	88122,6	84747,66	83376,28

В таблиці 3.3 представлено зведену таблицю запланованих заходів щодо підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» з урахуванням їх фінансової результативності.

Таблиця 3.3

Зведена таблиця системи заходів щодо підвищення ділової активності
ТОВ «АЛЕКСПРОМ»

№	Заходи підвищення ділової активності	Сутність запропонованих заходів	Економічний результат
1	2	3	4
1.	Підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства шляхом зростання рівня їх оборотності	Впровадження факторингу, рефінансування дебіторської заборгованості за рахунок продажу банку права на стягнення певної величини дебіторської заборгованості	Планується зменшення обсягу дебіторської заборгованості на суму 1268,25 тис. грн.
2.	Збільшення виручки від реалізації послуг	Надання цінових знижок клієнтам на умовах передоплати за реалізовану продукцію	Планується збільшення річної виручки від реалізації на 4365,25 тис. грн.

Виходячи з даних, які наведено вище, складемо прогнозний баланс підприємства і розрахуємо на його основі прогнозні фінансові показники діяльності підприємства. Дані прогнозного балансу зведені в таблицю 3.4. Основні прогнозні показники діяльності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» наведені у табл. 3.5. Графічна інтерпретація основних прогнозних показників ділової активності наведена на рис. 3.2 – 3.5.

Виходячи з аналізу даних, наведених у табл. 3.5 та рис. 3.2-3.5, можна зробити висновок, що запропоновані заходи є ефективними. Абсолютна більшість показників, які визначають фінансовий стан, мають позитивні зміни. Всі показники ділової активності також зазнають позитивних змін.

Таблиця 3.4

Прогнозний баланс ТОВ «АЛЕКСПРОМ», тис. грн.

Статті балансу	01.01.2020	Прогноз
1	2	3
АКТИВ		
1. Необоротні активи	87 222	87 222
2. Оборотні активи	75 187	73 919
2.1 Товарно-матеріальні запаси	71 200	71200
2.2 Векселі одержані	-	-
2.2 Готова продукція	1 009	1009
2.3 Дебіторська заборгованість	2 771	1503
2.4 Грошові кошти	903	903
2.5 Інші оборотні активи	313	313
3. Витрати майбутніх періодів		
БАЛАНС	162 409	161 141
ПАСИВ		
1. Власний капітал	141 805	141 805
1.1 Статутний капітал	6 171	6 171
2. Забезпечення майбутніх витрат		
3. Довгострокові зобов'язання	8 400	8 400
3.1 Довгострокові кредити банків	2 400	2 400
3.2 Інші довгострокові зобов'язання	2 795	2 795
4. Поточні зобов'язання	12 204	10 936
4.1. Короткострокові кредити	4 221	4 221
4.2. Кредиторська заборгованість	6 178	4 910
5. Доходи майбутніх періодів		
БАЛАНС	162 409	161 141

Таблиця 3.5

Прогнозні фінансові показники і фінансові коефіцієнти

	Показники	01.01.20	Прогноз	Відхилення
1	2	3	4	5
1. ПОКАЗНИКИ ЛІКВІДНОСТІ				
1	Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	0,885	0,884	-0,001
2	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	0,074	0,083	+0,009
3	Коефіцієнт поточної ліквідності	6,16	6,88	+0,72
4	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,327	0,365	+0,038
2. ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ				
5	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,87	0,88	+0,01
6	Коефіцієнт фінансової залежності (автономії)	1,145	1,13	-0,015
7	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,444	0,45	+0,01
8	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	0,145	0,136	-0,009
3. ПОКАЗНИКИ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ				
9	Виручка від реалізації, тис. грн.	87 305	92 731	+5 426
10	Оборотність коштів у розрахунках (у обертах)	31,51	61,7	+30,19
11	Оборотність коштів у розрахунках (у днях)	12	6	-6
12	Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	0,032	0,016	-0,016
13	Оборотність власного капіталу	0,62	0,65	+0,03

Продовження табл.3.5

1	2	3	4	5
14	Оборотність капіталу	0,54	0,57	+0,03
15	Дебіторська заборгованість, тис. грн.	2 771	1503	-1268
16	Кредиторська заборгованість, тис. грн.	12 204	10936	-1268
17	Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,016	0,6	+0,584
4. ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ				
18	Рентабельність продукції	0,026	0,83	+0,8
19	Рентабельність сукупного капіталу	0,014	0,48	+0,47

Так, виручка від реалізації зростає на 5426 тис. грн.. Зменшується розмір дебіторської заборгованості до 1503 тис. грн., знижується кредиторська заборгованість до 10 936 тис. грн..

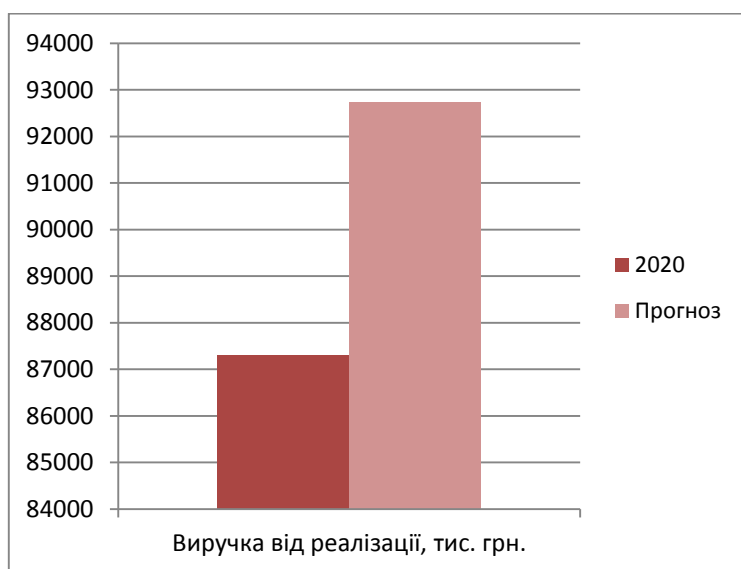

Рис. 3.2. Графічна інтерпретація фінансових показників від реалізації заходів щодо підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» (виручка від реалізації)

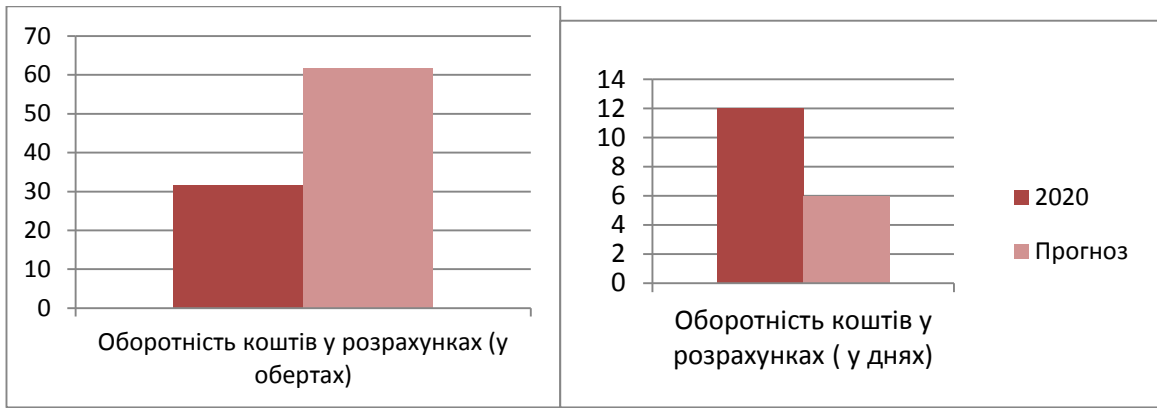

Рис. 3.3. Графічна інтерпретація показників ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у прогностному періоді (оборотність коштів у розрахунках – у обертах, у днях)

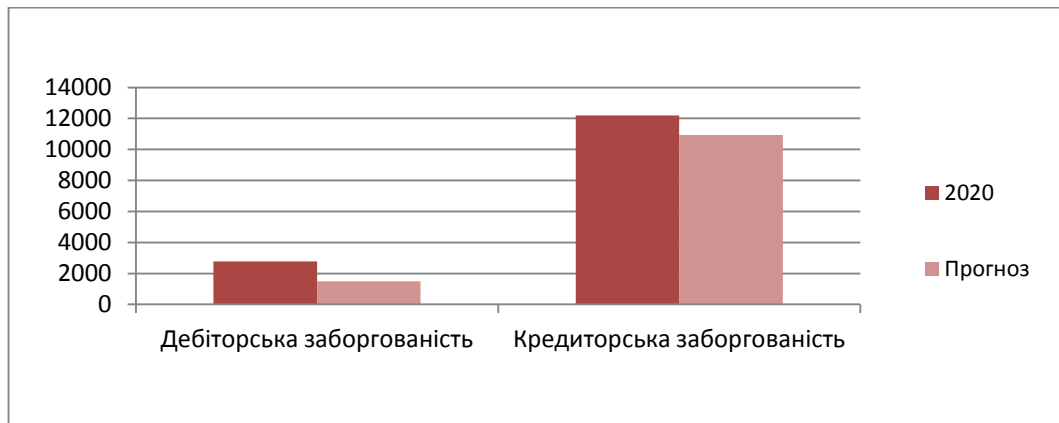

Рис. 3.4. Графічна інтерпретація показників ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у прогностному періоді (кредиторська та дебіторська заборгованість)

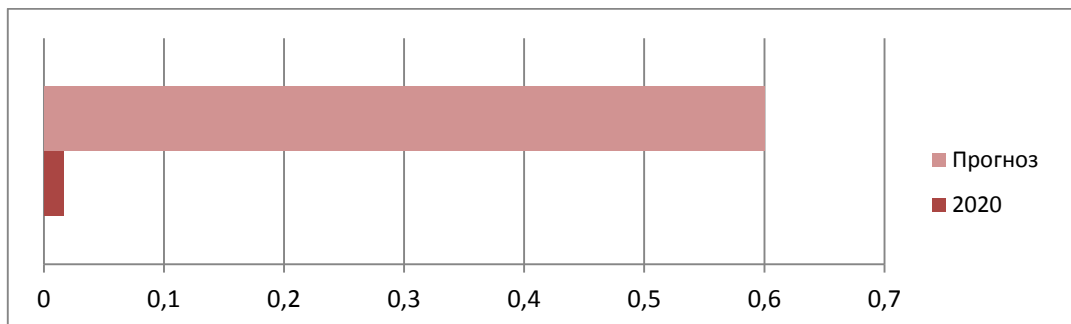

Рис. 3.5. Графічна інтерпретація коефіцієнта стійкості економічного зростання ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у прогностному періоді

Порівнюючи значення показників, які визначають ділову активність та фінансовий стан ТОВ «АЛЕКСПРОМ» за 2020р. із значеннями даних показників за складеним прогностним балансом підприємства та розрахованими фінансовими коефіцієнтами, можна зробити наступні висновки щодо ефективності запропонованих заходів:

- в результаті зменшення обсягу активів від значення 162 409 тис. грн. до значення 161 141 тис. грн., якими буде оперувати підприємство у своїй діяльності і зростання обсягу виручки загальна ефективність компанії ТОВ «АЛЕКСПРОМ» зростає, свідомством чого є зростання коефіцієнта оборотності капіталу на 0,03;

- оборотність коштів у розрахунках зростає з 31,51 до 61,7, отже кількість оборотів засобів у розрахунках збільшиться у прогностному періоді;

- в результаті зменшення суми застосованих господарчих коштів значення коефіцієнта фінансової залежності (автономії) зменшується від 1,145 до 1,13;

- збільшується коефіцієнт стійкості економічного зростання на 0,584, тобто, збільшується сума прибутку, яку реінвестує підприємство на 1 грн власного капіталу.

На основі прогностного балансу перевіримо виконання «золотого правила економіки підприємства» щодо діяльності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у прогностному періоді. Складемо співвідношення темпів зростання балансового прибутку, виручки та авансованого капіталу у прогностному періоді відносно 2020 р.:

$$106,2 > 106 > 99$$

(ПБ) (Р) (АК)

Як бачимо, у прогностному періоді на основі запланованих заходів, фінансові показники підприємства досягають таких значень, що «золоте правило економіки підприємства» виконується (у 2018 дане співвідношення не виконувалось (співвідношення складало: $131,7 > 106,7 < 114,5$)).

Висновки до розділу 3

Ділова активність підприємства відображає рівень ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових і інших ресурсів і в той же час характеризує якість управління, а також можливості потенційного розвитку підприємства. Підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» можна досягти за допомогою системного підходу. З цією метою, на основі варіантного відбору заплановано ряд заходів, що дозволять підвищити ділову активність підприємства. Сутність запланованих заходів щодо підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» ґрунтується на покращенні управління оборотними коштами підприємства і збільшенні виручки від реалізації.

По-перше, планується провести рефінансування дебіторської заборгованості за допомогою факторингу. Даний захід дозволить зменшити обсяг дебіторської заборгованості на суму 1268,25 тис. грн., збільшити обсяг грошових надходжень на суму 1060,26 тис. грн.

По-друге, запровадити використання системи цінових знижок, що забезпечить збільшення числа покупців і збільшення грошової виручки від реалізації. Після проведених розрахунків було встановлено, що оптимальним варіантом є встановлення знижки у розмірі 5% на умовах передоплати. В наслідок цього планується збільшення річної виручки від реалізації на 4365,25 тис. грн.

В результаті запропонованих дій, більшість розрахованих прогнозних показників ділової активності та фінансового стану мають позитивні зміни. Так, виручка від реалізації зростає на 5426 тис. грн.. Зменшується розмір дебіторської заборгованості до 1503 тис. грн., знижується кредиторська заборгованість до 10 936 тис. грн..

На основі запланованих заходів, фінансові показники підприємства досягають таких значень, що виконується «золоте правило економіки підприємства».

Порівнюючи значення показників, які визначають ділову активність та фінансовий стан ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2020 р. із значеннями даних показників за складеним прогностним балансом підприємства та розрахованими фінансовими коефіцієнтами, можна зробити наступні висновки щодо ефективності запропонованих заходів:

- в результаті зменшення обсягу активів від значення 162 409 тис. грн. до значення 161 141 тис. грн., якими буде оперувати підприємство у своїй діяльності і зростання обсягу виручки загальна ефективність компанії ТОВ «АЛЕКСПРОМ» зростає, свідомством чого є зростання коефіцієнта оборотності капіталу на 0,03;

- оборотність коштів у розрахунках зростає з 31,51 до 61,7, отже кількість оборотів засобів у розрахунках збільшиться у прогностному періоді;

- в результаті зменшення суми застосованих господарчих коштів значення коефіцієнта фінансової залежності (автономії) зменшується від 1,145 до 1,13;

- збільшується коефіцієнт стійкості економічного зростання на 0,584, тобто, збільшується сума прибутку, яку реінвестує підприємство на 1 грн власного капіталу.

ВИСНОВКИ

У фінансовій системі держави визначальною її ланкою є фінанси підприємств, що пов'язано з їх функціонуванням у тій сфері суспільного виробництва, де створюються матеріальні блага, валовий внутрішній продукт і національний дохід суспільства, а також формується основна частина фінансових ресурсів держави. Специфіка фінансів підприємств і організацій полягає в тому, що вони безпосередньо обслуговують процес виробництва, де здійснюється створення і первинний розподіл ВВП.

Об'єктом розподілу при цьому є виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) на стадіях виробництва та реалізації. Для початку процесу виробництва потрібні відповідні фонди фінансових ресурсів цільового призначення, за рахунок яких формуються основні та оборотні фонди. Після кожного виробничого циклу зазначені фонди поновлюються, а також створюється чистий прибуток, який розподіляється підприємством самостійно на поповнення статутного капіталу, у резервний фонд, у фонд матеріального заохочення, на соціальний розвиток та інші потреби.

Підсумовуючи, можна сказати, що фінансовий стан підприємства - це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Основним змістом внутрішнього аналізу фінансового стану підприємства є аналіз:

- майна (капіталу) підприємства та впливу його використання на фінансовий стан підприємства;
- фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- ділової активності підприємства;
- динаміки прибутку та рентабельності підприємства;
- ефективності використання власних та залучених фінансових коштів;

- ліквідності та платоспроможності підприємства.

Ділова активність - це показник, який відбиває ступінь використання виробничих, матеріальних і фінансових ресурсів підприємства з огляду на рівень охоплення ринку виробництва даного виду продукції. Використовується для визначення кількісних та якісних параметрів функціонування підприємства. До числа якісних відносяться, першочергово, широта ринку збуту продукції наявність продукції яка поставляється на експорт, репутація підприємства у користувачів продукції, що виражається в популярності даної продукції та ін.

Дослідження ділової активності підприємства дає змогу оцінити, наскільки ефективно сформована структура його капіталу, як складаються взаємовідносини підприємства з постачальниками та замовниками, а також з комерційними банками. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства, насамперед, пов'язане з їх оборотністю. Оборотні кошти є найбільш мобільною частиною господарських засобів. Тому прискорення оборотності оборотних коштів, в значній мірі, визначає як рівень ділової активності підприємства, так і його фінансовий стан загалом.

Важливим блоком аналізу ділової активності підприємства є визначення співвідношення власного і залученого капіталу підприємства та ефективності його використання, так як саме оптимальне співвідношення власного і залученого капіталу і визначає рівень його ефективності. Показники ефективності використання капіталу відображають швидкість його руху та віддачу капіталу.

Найважливішою складовою аналізу ділової активності є визначення ефективності використання ресурсів підприємства, темпам зростання обсягів його реалізованої продукції, авансованого капіталу, прибутку.

При цьому темпи зростання обсягу реалізації повинні перевищувати зростання авансованого підприємством капіталу, а темпи зростання прибутку перевищувати темпи зростання реалізованої продукції.

Проаналізувавши фінансовий стан ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у період 2018-2020 рр. було відзначено негативну динаміку. Переважна більшість фінансових

коефіцієнтів і фінансових показників, що визначають фінансовий стан підприємства, мають або негативну динаміку за даний період, або їх значення не відповідає нормативним. Перш за все, треба відзначити, що активи підприємства зростають від значення 127 791 тис. грн. у 2018 р., до 162 409 тис. грн. у 2020 р. При цьому, виручка від реалізації у зазначений період збільшується не так значно. У 2018 р. виручка від реалізації складала 74 370 тис. грн. У 2019 р. виручка від реалізації зростає до 81 810 тис. грн. У 2020 р. виручка від реалізації становила 87 305 тис. грн.. Це негативна тенденція у діяльності підприємства, так як збільшення вартості активів, якими оперує підприємство, не відповідає кінцевим результатам господарської діяльності. Знижуються показники ділової активності підприємства. Показник фондівіддачі демонструє тенденцію до зменшення: у 2018 р. він склав 1,15, у 2019 р. відповідно, 1,11, у 2020 р., відповідно, 1,04. Оборотність коштів у розрахунках (у обертах) у 2019 р. складала 35,54, у 2020 зменшилась до 31,51. Тривалість операційного циклу у 2019 р. складала 293 дн., у 2020 р. зросла до 309 дн. Також зменшується оборотність власного капіталу. Негативні тенденції також можна відзначити серед показників ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності.

Як показав проведений аналіз, рівень ефективності використання ресурсів (капіталу) підприємства демонструє тенденцію до зниження рівня своєї ефективності. Тобто, обсяг виручки зростає менш високими темпами, ніж активи (капітал) підприємства. Тобто, ресурси підприємства використовуються менш ефективно, ніж це необхідно для забезпечення стабільної діяльності та розвитку підприємства.

Для збільшення обсягів діяльності підприємства (випуску і продажів продукції) необхідно оптимізувати структуру майна, тобто активів, а також покращити результати операційної діяльності підприємства.

В цих умовах основною складовою успішного функціонування ТОВ «АЛЕКСПРОМ» є виважена стратегія її розвитку, що передбачає аналіз і розробку системи заходів активізації ділової активності.

Ділова активність підприємства відображає рівень ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових і інших ресурсів і в той же час характеризує якість управління, а також можливості потенційного розвитку підприємства. Підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» можна досягти за допомогою системного підходу. З цією метою, на основі варіантного відбору у роботі заплановано ряд заходів, що дозволять підвищити ділову активність підприємства. Сутність запланованих заходів щодо підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ» ґрунтується на покращенні управління оборотними коштами підприємства і збільшенні виручки від реалізації.

По-перше, планується провести рефінансування дебіторської заборгованості за допомогою факторингу. Даний захід дозволить зменшити обсяг дебіторської заборгованості на суму 1268,25 тис. грн., збільшити обсяг грошових надходжень на суму 1060,26 тис. грн.

По-друге, запровадити використання системи цінових знижок, що забезпечить збільшення числа покупців і збільшення грошової виручки від реалізації. Після проведених розрахунків було встановлено, що оптимальним варіантом є встановлення знижки у розмірі 5% на умовах передоплати. В наслідок цього планується збільшення річної виручки від реалізації на 4365,25 тис. грн.

В результаті запропонованих дій, більшість розрахованих прогнозних показників ділової активності та фінансового стану мають позитивні зміни. Так, виручка від реалізації зростає на 5426 тис. грн.. Зменшується розмір дебіторської заборгованості до 1503 тис. грн., знижується кредиторська заборгованість до 10 936 тис. грн..

На основі запланованих заходів, фінансові показники підприємства досягають таких значень, що виконується «золоте правило економіки підприємства».

Порівнюючи значення показників, які визначають ділову активність та фінансовий стан ТОВ «АЛЕКСПРОМ» у 2020 р. із значеннями даних показників за складеним прогнозним балансом підприємства та розрахованими

фінансовими коефіцієнтами, можна зробити наступні висновки щодо ефективності запропонованих заходів:

- в результаті зменшення обсягу активів від значення 162 409 тис. грн. до значення 161 141 тис. грн., якими буде оперувати підприємство у своїй діяльності і зростання обсягу виручки загальна ефективність компанії ТОВ «АЛЕКСПРОМ» зростає, свідомством чого є зростання коефіцієнта оборотності капіталу на 0,03;

- оборотність коштів у розрахунках зростає з 31,51 до 61,7, отже кількість оборотів засобів у розрахунках збільшиться у прогностичному періоді;

- в результаті зменшення суми застосованих господарчих коштів значення коефіцієнта фінансової залежності (автономії) зменшується від 1,145 до 1,13;

- збільшується коефіцієнт стійкості економічного зростання на 0,584, тобто, збільшується сума прибутку, яку реінвестує підприємство на 1 грн власного капіталу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 20.05.2015). – Назва з домашньої сторінки.
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про банкрутство» [Електронний ресурс]: Закон України від 30.06.1999 № 784-XIV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/784-14> (дата звернення: 20.05.2015). – Назва з домашньої сторінки
3. Закон України «Про господарські товариства». [Електронний ресурс]: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII [зі змін. та доп.]– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 18.05.2015). – Назва з домашньої сторінки
4. Закон України «Про підприємництво» [Електронний ресурс]: Закон від 07.02.1991 № 698-XII [зі змін. та доп.]– Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-12> (дата звернення: 20.05.2015).– Назва з домашньої сторінки
5. Закон України «Про охорону праці» [Електронний ресурс]: Закон від 14.10.1992 № 2694-XII [зі змін. та доп.]– Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>(дата звернення: 20.05.2015). – Назва з домашньої сторінки
6. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV від 16.01.2003р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=435-15> (дата звернення: 20.05.2015). – Назва з домашньої сторінки
7. Фінансова звітність за Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. – 2-ге вид. – К. : Лібра, 1999.
8. Методика проведення поглибленого аналізу фінансового господарського стану неплатоспроможних підприємств, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутства підприємств і організацій від 27.07.97. – Галицькі контракти – 1997, № - 40, с.12.

9. Методические рекомендации по выявлению признаков неплатежеспособности предприятия и признаков действий по сокрытию банкротства, фиктивного банкротства или доведения до банкротства №10 от 17.01.2001 г. – Бухгалтерия, №11, 2001 г.

10. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа. –М.: Образование, 1995. – 360с.

11. Банківська система 2015: виклики та перспективи [Електронний ресурс]: / Національний банк України. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673> (дата звернення: 15.05.2015) – Заголовок з екрану

12. Берстайн Л.А. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация: Пер. с англ. / Научн. ред. перевода И.И.Елисеева. – М.: Финансы и статистика, 1996.-624с.

13. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005 – 592 с.

14. Бланк І.А. Основи фінансового менеджменту. – К.:Ніка-центр,1999. – Т.1 – 560с.

15. Бланк І.А. Стратегія і тактика управління фінансами. – К.: Ніка-центр, 1996.-300с.

16. Ван Хорн Дж. К., Основы управления финансами – М.: «Финансы и статистика», 2000. - 800с.

17. Дедіков О.І., Фінансовий аналіз, Д.: ДДФА, 2002 – 102 с.

18. Дєєва Н.М.; Дедіков О.І.; Фінансовий аналіз, Д.,2005 - 325с.

19. Гайдис Н.М. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посібн. / Н.М. Гайдис. - Львів: Вид-во ЛБІ НБУ, 2006. - С. 414

20. Ковалев В.В., Финансовый анализ – М., « Финансы и статистика», 2000-510 с.

21. Косова Т. Д. Оцінка ділової активності торговельних підприємств на фондовому ринку [Текст] / Т. Д. Косова, В. І. Славінський // Економіка промисловості. - 2008. - № 3. - С. 12-23.

22. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1999. – 132 с.
23. Основні показники соціально-економічного розвитку України [Електронний ресурс]: / Державна служба статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Заголовок з екрану
24. Рентабельність операційної діяльності великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності.[Електронний ресурс]: / Державна служба статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>(дата звернення: 18.05.2021) – Заголовок з екрану
25. Сводная таблица индексов инфляции с 2010 по 2020 годы. [Електронний ресурс]: / Финансовый портал «Минфин». - Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/infl/> (дата звернення: 24.05.2021). – Заголовок з екрану
26. Статистичний щорічник України за 2020 рік, Київ: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2019 – 533 с.
27. Фінанси: Навч. посібн. / В.С.Загорський, О.Д.Вовчак, І.Г.Благуна, І.Р.Чуй. – 2-ге вид., стер.-К.: Знання, 2008. – 247 с.
28. Фінанси підприємств : Підручник / А.М.Поддєрьогін, М.Д.Білик, Л.Д.Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М.Поддєрьогін – 6-те вид., перероб. та допов – К. : КНЕУ, 2006-552с.

Сукупність аналітичних показників для оцінки фінансового стану підприємства (експрес-аналіз)

Напрямок (процедура) аналізу	Показник
1	2
<i>1. Оцінка економічного потенціалу суб'єкта господарювання</i>	
1.1. Оцінка майнового стану	1. Розмір основних засобів та їх частка у сукупному обсязі активів. 2. Коефіцієнт зносу основних засобів. 3. Сукупний обсяг господарчих засобів, що знаходяться у розпорядженні підприємства.
1.2. Оцінка фінансового стану	1. Розмір власних коштів та їх частка у загальному обсязі джерел. 1.1. Коефіцієнт поточної ліквідності. 2. Частка власних оборотних коштів у загальній їх сумі 3. Частка довгострокових запозичених коштів у загальному обсязі джерел. 4. Коефіцієнт покриття запасів.
1.3. Наявність «хворих» статей у звітності	1. Збитки. 2. Позики та борги, не сплачені в строк. 3. Прострочена дебіторська та кредиторська заборгованість. 4. Прострочені, видані (отримані) векселі.
<i>2. Оцінка результативності фінансово-господарської діяльності</i>	
2.1. Оцінка прибутковості	1. Прибуток. 2. Рентабельність загальна. 3. Рентабельність основної діяльності. 4. Рентабельність окремих видів продукції.
2.2. Оцінка динамічності	1. Порівняльні темпи зростання виручки, прибутку й авансованого капіталу. 2. Оборотність активів. 3. Тривалість операційного та фінансового циклу. 4. Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості.
2.3. Оцінка ефективності використання економічного потенціалу	1. Рентабельність авансованого капіталу. 2. Рентабельність власного капіталу.

Продовження додатку А
Таблиця 2

Система показників оцінки фінансового стану підприємства

Найменування показників*	Формула розрахунку	Інформаційне забезпечення	
		Звітна форма	Номери рядків (р.), граф (г).
1	2	3	4
1. Оцінка майнового стану			
1.1. Сума господарчих коштів, що знаходяться у розпорядженні	Підсумок балансу-нетто	1	р.280-р.050-р.060
1.2. Частка основних засобів у активах	Вартість основних засобів/ Підсумок балансу-нетто	1	р.030 / р.280- р.050-р.060
1.3. Частка активної частини основних засобів	Вартість активної частини основних засобів/ Вартість основних засобів	5	р.130(г.14)+р.140(г.14)/ р.260(г.14)
1.4. Коефіцієнт зносу основних засобів	Знос основних засобів / Первісна вартість основних засобів	5	р.260 (г.15)/р.260(г.14)
1.5. Коефіцієнт зносу активної частини основних засобів	Знос активної частини основних засобів/ Первісна вартість активної частини основних засобів	5	р.130(г.15)+р.140 (г.15)/р.130(г.14)+ р.140(г.14)
1.6. Коефіцієнт оновлення	Первісна вартість, отриманих за період, основних засобів/ Первісна вартість основних засобів на кінець періоду	5	р.260(г.5)/р. 260 (г.14)
1.7. Коефіцієнт вибуття	Первісна вартість основних засобів, що вибули за період/ Первісна вартість основних засобів на початок періоду	5	р.260(г.8)/ р.260(г.3)
2. Оцінка ліквідності			
2.1. Обсяг власних оборотних коштів (капітал, що функціонує)	Власний капітал + довгострокові зобов'язання – необоротні активи або (Оборотні активи -	1	р.380+р.480-р.080
2.2. Маневреність власних оборотних коштів	Грошові кошти / Капітал, що функціонує	1	р.230+-р.240/р.260-р.620

Продовження Додатку А

1	2	3	4
2.3. Коефіцієнт поточної ліквідності	Оборотні активи / короткострокові пасиви	1	p.260/p.620
2.4. Коефіцієнт швидкої ліквідності	Оборотні активи - запаси / Короткострокові пасиви	1	p.260-p.100-p.110- p. 120-p. 130-p. 140/p.620
2.5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Короткострокові пасиви	1	p.230+p.240/p.620
2.6. Частка оборотних коштів у активах	Оборотні активи/ Усього господарчих коштів	1	p. 260/p. 280
2.7. Частка власних оборотних коштів у	Власні оборотні кошти / оборотні кошти	1	p.260-p.620/p.260
2.8. Частка запасів у оборотних активах	Запаси/Оборотні активи	1	p.100+p.110+p.120+ p.130+p.140/p.260
2.9. Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	Власні оборотні кошти / запаси	1	p.260-p.620/ p. 100+p. 110+p. 120+p. 130+ p.140
2.10. Коефіцієнт покриття запасів	«Нормальні» джерела покриття/запаси	1	p.380+p.500+p.540+ p.530± p.520+p.480-p.080/p.100+p.110+ p.120+ p.130+p.140
3. Оцінка фінансової стійкості			
3.1. Коефіцієнт концентрації власного капіталу	Власний капітал/Усього господарчих засобів (нетто)	1	p.380/p.640
3.2. Коефіцієнт фінансової залежності	Усього господарчих засобів(нетто) /Власний капітал	1	p.640/p.380
3.3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власні оборотні кошти/ Власний капітал	1	p. 260- p.620 / p.380
3.4. Коефіцієнт концентрації позикового	Позиковий капітал/ Усього господарчих	1	p. 480+p.620 / p.640
3.5. Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	Довгострокові пасиви/ Необоротні активи	1	p.480 / p.080
3.6. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Довгострокові пасиви/ Довгострокові пасиви + Власний капітал	1	p.480/p.480+p.380

Продовження Додатку А

1	2	3	4
3.7. Коефіцієнт структури позикового капіталу	Довгострокові пасиви/ Позиковий капітал	1	p.480 /p. 480+p.620
3.8. Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	Позиковий капітал/ Власний капітал	1	p. 480+p.620 / p.380
4. Оцінка ділової активності			
4.1. Виручка від реалізації	-	2	p.010
4.2. Чистий прибуток	-	2	p.220
4.3. Продуктивність праці	Виручка від реалізації/ Середньооблікова чисельність	2; 1-ПВ	p.010(ф. №2)/p.001 (ф. №-1-ГЩ)
4.4. Фондовіддача	Виручка від реалізації/ Середня вартість основних засобів	1;2	p.010(ф. №2)/p.030 (ф. №1)
4.5. Оборотність коштів у розрахунках (у обертах)	Виручка від реалізації/ Середня дебіторська заборгованість	1;2	p.010(ф.№2)/p.160+ p.170+p.180+p.190+ p.200+p.210(ф.№1)
4.6. Оборотність коштів у розрахунках (у днях)	365 днів/ показник 4.5	1,2	Див. алгоритм для показника 4.5
4.7. Оборотність запасів (у обертах)	Собівартість реалізації/ Середні запаси	1;2	p.040 (ф.№2)/ p.100+p.110+ +p.120+p.130+p.140 (ф. №1)
4.8. Оборотність запасів (у днях)	365 днів /показник 4.7	1,2	Див. алгоритм для показника 4.7
4.9. Оборотність кредиторської заборгованості (у днях)	365 днів/Виручка від реалізації/Середня кредиторська заборгованість	1;2	p.500+p.530+p.540+ p.520 (ф. №1) / p. 040 (ф. №2)
4.10. Тривалість операційного циклу	показник 4.6 + показник 4.8	1;2	Див. алгоритм для показників 4.6 та 4.8
4.11. Тривалість фінансового циклу	показник 4.10- показник 4.9	1;2	Див. алгоритм для показників 4.10 та 4.9
4.12. Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	Середня дебіторська заборгованість /Виручка від реалізації	1;2	Див. алгоритм для показника 4.5

Продовження Додатку А

1	2	3	4
4.13. Оборотність власного капіталу	Виручка від реалізації/ Середній розмір власного капіталу	1;2	p.010(ф.№2)/p.380 (ф. №1)
4.14. Оборотність капіталу	Виручка від реалізації/ Підсумок середнього балансу-нетто	1;2	p.010(ф.№2)/ p.640 (ф.№1)
4.15. Коефіцієнт стійкості економічного зростання	Чистий прибуток-дивіденди, сплачені акціонерам/ Власний капітал		У розрахунках використовуються дані бухгалтерського обліку
5. Оцінка рентабельності			
5.1. Чистий прибуток	-	2	p.220
5.2. Рентабельність продукції	Прибуток від реалізації/ Виручка від реалізації	2	p. 035/ p.010
5.3. Рентабельність основної діяльності	Прибуток від реалізації/ Витрати на виробництво та збут продукції	2	p.035 / p.040+p.070+p.080
5.4. Рентабельність сукупного капіталу	Чистий прибуток / Підсумок середнього балансу-нетто	1;2	p. 220(ф. №2)/p.640 (ф. №1)
5.5. Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Середня величина	1;2	p. 220 (ф. №2)/ p.380 (ф. №1)
5.6. Період окупності власного капіталу	Середня величина власного капіталу / Чистий прибуток	1;2	p.380(ф. №1)/ p. 220 (ф. №2)
6. Оцінка стану підприємства на ринку цінних паперів			
6.1. Дохід (прибуток) на одну акцію	Чистий прибуток-дивіденди по привілейованих акціях/ Загальне число звичайних акцій		Використовуються дані бухгалтерського обліку
6.2. Цінність акцій	Ринкова ціна акції / Дохід на акцію		Використовуються дані бухгалтерського обліку
6.3. Дивідендна дохідність акції	Дивіденд на одну акцію / Ринкова ціна акції		Використовуються дані бухгалтерського обліку
6.4. Дивідендний вихід	Дивіденд на одну акцію / Дохід на акцію		Використовуються дані бухгалтерського обліку
6.5. Коефіцієнт котировки акції	Ринкова ціна акції / Облікова ціна акції		Використовуються дані бухгалтерського обліку

Продовження додатку А
Таблиця 3

Нормативні значення основних оцінних показників
фінансового стану підприємства

№ п/п	Показник	Нормативні значення показника
1	Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів	< 1
2	Коефіцієнт маневреності власних коштів	>0,3
3	Коефіцієнт реальної вартості основних коштів у вартості майна підприємств	>0,3
4	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2
5	Проміжний коефіцієнт покриття	>0,7
6	Загальний коефіцієнт покриття	> 1
7	Коефіцієнт чистої виручки	≥ нормальному рівню рентабельності
8	Коефіцієнт автономії	>0,5
9	Коефіцієнт забезпечення запасів і витрат власними коштами	> 0,6—0,8
10	Коефіцієнт майна виробничого призначення	>0,5
11	Коефіцієнт поточної ліквідності	<2
12	Коефіцієнт маневреності капіталу, що функціонує	0—1
13	Коефіцієнт швидкої ліквідності	> 1
14	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	<0,5
15	Коефіцієнт фінансової залежності	< 1
16	Коефіцієнт котирування акцій	> 1
17	Коефіцієнт забезпечення поточних активів власними оборотними коштами	>0,1
18	Коефіцієнт співвідношення матеріально-виробничих запасів з власними коштами	1—2
19	Коефіцієнт накопичення амортизації	<0,25
20	Співвідношення ліквідних і неліквідних коштів	1 : 1
21	Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	>2
22	Коефіцієнт оперативної ліквідності	> 1

Продовження додатку А
Таблиця 4

Класифікація та порядок розрахунку показників оцінки ділової активності підприємств

№ з/п	Показник	Порядок розрахунку	Джерело одержання вихідних даних
1	Загальна оборотність капіталу	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Підсумок балансу}}$	$\frac{\text{Ф.2, код 035}}{\text{Ф.1, код 640}}$
2	Оборотність оборотного капіталу	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Підсумок II та III розділу активу балансу}}$	$\frac{\text{Ф.2, код 035}}{\text{Ф.1, Р.II А+Р.III А}}$
3	Оборотність матеріальних оборотних коштів	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Вартість запасів}}$	$\frac{\text{Ф.2, код 035}}{\text{Ф.1, коди 100-140}}$
4	Оборотність готової продукції	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Готова продукція}}$	$\frac{\text{Ф.2, код 035}}{\text{Ф.1, код 130}}$
5	Оборотність дебіторської заборгованості	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Дебіторська заборгованість}}$	$\frac{\text{Ф.2, код 035}}{\text{Ф.1, код 150-210}}$
6	Середній строк обороту дебіторської заборгованості	$\frac{360 \text{ Дебіторська заборгованість}}{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}$	$\frac{(\text{Ф.1, коди 150-210}) * 360}{\text{Ф.2, код 035}}$
7	Оборотність кредиторської заборгованості	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Кредиторська заборгованість}}$	$\frac{\text{Ф.2, код 035}}{\text{Ф.1, коди 520-610}}$
8	Середній строк обороту кредиторської заборгованості	$\frac{360 \text{ Кредиторська заборгованість}}{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}$	$\frac{(\text{Ф.1, коди 520-610}) * 360}{\text{Ф.2, код 035}}$
9	Фондовіддача основних засобів та інших необоротних активів	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Необоротні активи}}$	$\frac{\text{Ф.2, код 035}}{\text{Ф.1, Р.I Активу}}$
10	Оборотність власного капіталу	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Власний капітал}}$	$\frac{\text{Ф.2, код 035}}{\text{Ф.1, Р.I Пасиву}}$

СТАТУТ
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
ТОВ «АЛЕКСПРОМ»

Товариство з обмеженою відповідальністю «АЛЕКСПРОМ» (надалі - Товариство) утворене його учасниками відповідно до Установчого договору у відповідності до вимог чинного законодавства України на необмежений термін.

1. Найменування та місцезнаходження товариства

1.1. Найменування Товариства

Товариство з обмеженою відповідальністю «АЛЕКСПРОМ».

1.2. Місцезнаходження Товариства:

м. Дніпро, пр. Поля, 48-г.

2. Мета і предмет діяльності

2.1. Товариство створене з метою здійснення виробничо-господарської і комерційної діяльності, виконання робіт по замовленнях і контрактах, одержання прибутку та задоволення на цій основі економічних та соціальних потреб акціонерів та членів трудового колективу. ТОВ «АЛЕКСПРОМ» виконує наступні види робіт:

- будівництво об'єктів житлового, соціально-побутового, комунального, промислового, сільськогосподарського та іншого призначення;
- усі види будівельно-монтажних робіт, спеціально-монтажних робіт, електромонтажних та слаботочних робіт, гідропецробіт, хімзахисту, благоустрою і озеленення;
- виконання ремонтно-будівельних робіт;
- транспортування механізмів, матеріалів та людей на будівельні об'єкти та бази власним транспортом і транспортом інших організацій;
- виготовлення та реалізація промислової продукції (будівельні матеріали, конструкції, деталі та інше) і вдосконалення технології їх виробництва;
- пошукові, проектно-конструкторські та науково-дослідні роботи;
- проведення лабораторних випробувань та досліджень в галузі будівництва;
- надання платних послуг іншим організаціям і населенню (ремонт будинків та помешкань, ремонт техніки різного призначення),
- надання торгівельно-посередницьких і маркетингових послуг;
- провадження господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури (інжинірингові роботи, генерального підрядника у будівництві, технічного нагляду за будівництвом).

2.3. У випадках, передбачених чинним законодавством, Товариство одержує ліцензії на окремі види діяльності.

Продовження додатку Б

3. Юридичний статус товариства

3.1. Товариство є юридичною особою з дня його державної реєстрації.

3.2. Товариство може створювати на території України, а також за її межами кордоном дочірні підприємства, філії та представництва.

Філії та представництва Товариства діють на основі положень про них, затверджених Товариством, а дочірні підприємства - на основі затверджених Товариством статутів.

3.3. Товариство може бути учасником спільних підприємств, акціонерних та інших товариств, концернів, консорціумів, асоціацій та інших добровільних об'єднань.

3.4. Учасники несуть відповідальність в межах їх вкладів та відповідають по зобов'язаннях Товариства невнесеною частиною вкладу у випадку ліквідації, звернення стягнення на майно Товариства відповідно до чинного законодавства.

Товариство не відповідає по зобов'язаннях держави, держава не відповідає по зобов'язаннях Товариства.

Товариство відповідає по своїх зобов'язаннях усім своїм майном, на яке відповідно до законодавства може бути звернено стягнення.

3.5. Товариство може від свого імені укладати угоди, набувати майнових та особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачем та відповідачем у суді, арбітражному та третейському суді.

3.6. Товариство керується в своїй діяльності чинним законодавством України, статутом, установчим договором, а також внутрішніми локальними нормативними актами.

4. Права і обов'язки учасників товариства

4.1. Кожний з учасників Товариства має право:

брати участь в управлінні справами Товариства в порядку, визначеному цим статутом;

брати участь в розподілі прибутку та отримувати частину прибутку від діяльності Товариства;

в першочерговому порядку одержувати продукцію (послуги), вироблену Товариством;

призначати та відкликати своїх представників на збори учасників;

вийти з Товариства в порядку, установленому цим статутом.

4.2. Будь-який учасник Товариства має право передати свою частку або долю частки третім особам після повного внеску свого вкладу в статутний фонд Товариства.

Передача частки або її частини третім особам можлива тільки після повного внесення вкладу учасником, який її уступає.

Якщо частка або її частина переходить третій особі, то до цієї особи переходять всі права і обов'язки, що належали учаснику, який її уступив.

Продовження додатку Б

4.3. Учасники Товариства зобов'язані:

виконувати свої зобов'язання перед Товариством, в тому числі пов'язані з майновою участю, а також вносити вклади у розмірі та порядку, передбаченими установчими документами;

не розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність Товариства;

виконувати вимоги установчих документів та рішення загальних зборів учасників;

виконувати взяті на себе зобов'язання;

сприяти Товариству в здійсненні ним своєї діяльності.

4.4. Учасник може вийти з Товариства, попередивши про це інших учасників не пізніше як за 2 місяці до дня виходу.

4.5. У разі виходу учасника з Товариства йому сплачується вартість частини майна Товариства, пропорційна його частці в статутному фонді.

4.6. Учасник, який вийшов з Товариства, має право на належну йому частину прибутку, одержаного Товариством в поточному році до моменту виходу з нього учасника.

5. Майно, прибуток товариства

5.1. Товариство є власником:

майна, переданого йому учасниками;

одежаних доходів, а також іншого майна, набутого в результаті діяльності, що не суперечить законодавству.

5.2. Джерелом формування майна Товариства є:

- грошові та матеріальні внески засновників;
- доходи, одержані від реалізації продукції, а також від інших видів господарської діяльності;
- кредити банків та інших кредиторів;
- капітальні вкладення та дотації з бюджетів;
- надходження від роздержавлення та приватизації;
- придбання майна іншого підприємства, організації;
- інші джерела, не заборонені законодавчими актами України.

5.3. Товариство здійснює господарську діяльність від свого імені, в інтересах членів Товариства на засадах повного госпрозрахунку.

5.4. Для забезпечення діяльності Товариства за рахунок внесків його учасників створюється статутний фонд у розмірі 6171 тис. грн.

5.5. Порядок внесення коштів до статутного фонду та розмір внеску кожного учасника визначається установчим договором.

Продовження додатку Б

5.6. Збільшення статутного фонду може бути здійснено лише після того, коли всі учасники повністю внесуть свої вклади.

Рішення Товариства про зміни розміру статутного фонду набирає чинності з дня внесення цих змін до державного реєстру.

5.7. Статутний фонд Товариства може поповнюватися за рахунок прибутку, одержаного Товариством від господарської діяльності, прийняття нових учасників, а якщо необхідно - за рахунок додаткових внесків учасників.

Додаткові внески учасників, спрямовані на збільшення статутного фонду, збільшують статутний фонд Товариства лише після внесення відповідних змін до державного реєстру.

5.8. Резервний фонд у Товаристві створюється у розмірі 25 відсотків статутного фонду, а також за рахунок щорічних відрахувань 5 відсотків від чистого прибутку Товариства.

5.9. Після сплати податків в держбюджет та інших обов'язкових відрахувань згідно з чинним законодавством Товариство в особі зборів учасників та уповноважених ними органів самостійно розпоряджається своїм прибутком.

Частина чистого прибутку від діяльності Товариства розподіляється між учасниками, пропорційно їх часткам в майні Товариства, в порядку і на умовах, передбачених рішенням зборів учасників.

5.10. Товариству можуть належати будівлі, споруди, машини, устаткування, транспортні засоби, цінні папери, інформація, наукові, конструкторські, технологічні розробки, інше майно та права на майно, у тому числі право на інтелектуальну власність.

5.11. Товариство має право продавати і передавати іншим підприємствам, установам, організаціям, обмінювати, здавати в оренду, надавати безкоштовно в тимчасове користування або в позику належні йому будинки, споруди, устаткування, транспортні засоби, інвентар, сировину та інші матеріальні цінності, а також списувати їх з балансу.

Товариство має право здійснювати будь-які дії, надані йому чинним законодавством, в тому числі за власним розсудом укладати угоди з юридичними особами та громадянами, як в Україні, так і за її межами.

6. Господарська діяльність. Соціальні гарантії

6.1. Товариство самостійно визначає перспективи розвитку, планує та здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на вироблену ним продукцію, роботи, послуги та необхідності забезпечення виробничого та соціального розвитку Товариства, підвищення доходів.

6.2. Матеріально-технічне забезпечення Товариства здійснюється через систему прямих угод або через біржу та інші організації.

Продовження додатку Б

6.3. Товариство реалізує свою продукцію, майно за цінами і тарифами, що встановлюються самостійно або на договірній основі.

6.4. Товариство здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, веде статистичну звітність відповідно до чинного законодавства.

6.5. Товариство самостійно встановлює форми, системи, розміри оплати праці, а також інші види доходів працівників.

6.6. Усі громадяни, які своєю працею беруть участь у діяльності Товариства на основі трудового договору (контракту, угоди), чи інших форм, що регулюють трудові відносини, становлять трудовий колектив Товариства.

6.7. Інтереси трудового колективу у Товаристві представляє профспілкова рада або інший уповноважений трудовим колективом орган.

6.8. Трудовий колектив (уповноважений ним орган):

вирішує питання соціального розвитку Товариства;
розглядає та затверджує проект колективного договору;
визначає і затверджує перелік і порядок надання працівникам Товариства соціальних пільг;
вирішує інші питання самоврядування трудового колективу.

6.9. Соціальні та трудові права працівникам Товариства гарантуються чинним законодавством.

7. Зовнішньоекономічна діяльність

7.1. Товариство має право самостійно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність, яка регулюється чинним законодавством України.

7.2. У випадках, передбачених чинним законодавством, Товариство отримує ліцензії на здійснення окремих угод за затвердженою номенклатурою товарів, продукції, послуг.

7.3. Здійснюючи зовнішньоекономічну діяльність, Товариство користується повним обсягом прав суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності відповідно до чинного законодавства.

8. Управління Товариством

8.1. Вищим органом управління Товариства є збори учасників. Вони складаються з учасників або призначених ними представників. Представники учасників можуть бути постійними або призначатися на певний строк. Учасник має право в будь-який час замінити свого представника, сповістивши про це інших учасників.

Продовження додатку Б

8.2. Учасник має право передати свої повноваження на зборах іншому учаснику або його представникові.

8.3. Кількість голосів кожного учасника зборів визначається пропорційно розміру його частки у статутному фонді.

8.4. Збори учасників обирають голову Товариства на 1 рік.

8.5. Збори скликає голова Товариства. Позачергові збори скликаються та проводяться теж головою Товариства.

8.6. Збори можуть приймати рішення з будь-яких питань діяльності Товариства. Виключною компетенцією зборів є:

8.6.1. визначення основних напрямків діяльності Товариства, затвердження його планів та звітів про їх виконання.

8.6.2. зміна і доповнення установчих документів.

8.6.3. утворення, реорганізація і ліквідація дочірніх підприємств, філій та представництв, затвердження статутів та положень про них.

8.6.4. затвердження правил процедури Товариства, визначення його внутрішньої структури.

8.6.5. затвердження угод на суму понад 100000 грн..

8.6.6. прийняття рішення про припинення діяльності Товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу.

8.6.7. вирішення питання про придбання Товариством частки учасника.

8.6.8. обрання та відкликання генерального директора та ревізійної комісії.

8.6.9. затвердження річних результатів діяльності Товариства чи його дочірніх підприємств, затвердження звітів ревізійної комісії, порядку розподілу прибутку, визначення порядку покриття збитків.

8.6.10. винесення рішень про притягнення до майнової відповідальності службових осіб Товариства.

8.6.11. встановлення порядку внесення додаткових вкладів.

8.6.12. визначення умов оплати праці службових осіб. Товариства та його дочірніх підприємств, філій та представництв;

Продовження додатку Б

8.6.13. прийняття та виключення учасника з Товариства.

З питань, що зазначені в пп. 8.6.1, 8.6.2, 8.6.3, 8.6.6, 8.6.13, рішення приймається одноставно, з решти питань - простою більшістю голосів.

8.7. Збори учасників можуть передати на вирішення Генерального директора окремі питання, крім тих, що входять до виключної компетенції зборів.

8.8. Збори вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники, які володіють у сукупності більш як 60 відсотками голосів.

8.9. Відповідно до чинного законодавства, голова Товариства може провести опитування у письмовій формі учасників Товариства з питань, що входять до виключної компетенції зборів.

8.10. Опитування проводиться у випадках та порядку, встановлених внутрішніми локальними нормативними актами.

8.11. Збори учасників Товариства скликаються не менш як 4 рази на рік.

8.12. Згідно з цим статутом, голова Товариства має право скликати позачергові збори, якщо це необхідно для Товариства в цілому, а також у випадках вирішення питань, які відносяться до виключної компетенції зборів учасників.

8.13. Учасники Товариства, що володіють у сукупності більше ніж 20 % голосів, мають право вимагати скликання позачергових зборів учасників у будь-який час і з будь-якого приводу. Якщо протягом 25 днів голова Товариства не виконає зазначеної вимоги, вони вправі самі скликати збори учасників.

8.14. Збори учасників мають право приймати рішення тільки з питань, включених до порядку денного, який має бути розісланий учасникам не пізніше як за 15 днів до початку зборів.

8.15. Управління поточною діяльністю Товариства здійснюється виконавчим органом - Генеральним директором.

8.16. Генеральний директор призначається зборами учасників на 3 роки з правом продовження повноважень на новий період за пропозицією учасників. З Генеральним директором укладається трудовий договір (контракт).

8.17. Апарат Товариства формується Генеральним директором.

8.18. Генеральний директор вирішує всі питання діяльності Товариства, крім тих, що відносяться до виключної компетенції зборів учасників.

Продовження додатку Б

8.19. Генеральний директор звітує перед зборами учасників, несе перед ними відповідальність за виконання їх рішень. Генеральний директор не має права приймати рішення, виконання яких обов'язкове для учасників Товариства.

8.20. Генеральний директор має право без довіреності виконувати дії від імені Товариства.

9. Припинення діяльності Товариства та його реорганізація

9.1. Припинення діяльності Товариства здійснюється у формі його ліквідації або реорганізації Товариства, яке відбувається за рішенням учасників або за рішенням суду чи арбітражного суду.

9.2. Товариство ліквідується у випадках:

визнання його банкрутом;

якщо прийнято рішення про заборону діяльності Товариства через невиконання умов, встановлених законодавством, і в передбачений рішенням строк не забезпечено додержання цих умов або не змінено вид діяльності;

якщо рішенням суду будуть визнані недійсними установчі документи про створення Товариства;

з інших підстав, передбачених законодавчими актами України.

9.3. Ліквідація Товариства провадиться ліквідаційною комісією в порядку, встановленому чинним законодавством.

Додаток В

Підприємство ТОВ «АЛЕКСПРОМ» Дата (рік, місяць, число) _____
 Територія _____ за ЄДРПОУ _____
 Форма власності _____ за КОАТУУ _____
 Орган державного управління _____ за КФВ _____
 Галузь _____ за ЗКІНГ _____
 Вид економічної діяльності _____ за КВЕД _____
 Одиниця виміру: тис. грн. _____ Контрольна сума _____
 Адреса _____

КОДИ		
2018	12	31

Баланс
 на **31 грудня** **20 18** р.
 Форма N 1

Актив	Код рядка	Код за ДКУЛ	
		1801001	1801001
1	2	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
3	4		
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010		
первісна вартість	011		
знос	012	()	()
Незавершене будівництво	020	999	1 115
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	57 049	64 854
первісна вартість	031		
знос	032	()	()
Довгострокові біологічні активи:			
справедлива (залишкова) вартість	035		
первісна вартість	036		
накопичена амортизація	037	()	()
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших	040		247
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	58 048	66 216
II. Оборотні активи			
Запаси			
виробничі запаси	100	55 620	58 801
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	30 346	28 769
завершене виробництво	120	24 153	28 743
готова продукція	130	1 037	1 198
товари	140	84	91
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	2 771	2 116
первісна вартість	161	358	862
резерв сумнівних боргів	162	()	()
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170		
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210		
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	704	532
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250	32	126
Усього за розділом II	260	59 127	61 575
III. Витрати майбутніх періодів			
Баланс	280	117 175	127 791

Пасив	Код рядка	Код за ДКУЛ	
		1801001	1801001
1	2	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
3	4		
I. Власний капітал			
Статутний капітал			
Пайовий капітал	300	6 171	6 171
Додатковий вкладений капітал	310		
Інший додатковий капітал	320	9 757	9 762
Резервний капітал	330		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	340		
Неоплачений капітал	350	84 824	96 252
Вилучений капітал	360	()	()
Усього за розділом I	370	100 752	112 185
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу			
Інші забезпечення	400		
Цільове фінансування	410		
Усього за розділом II	420		
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків			
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	440	9 887	5 845
Відстрочені податкові зобов'язання	450		
Інші довгострокові зобов'язання	460		
Усього за розділом III	470	3 899	3 899
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків			
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	500		2 865
Векселі видані	510		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	520	2 637	2 997
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	530		
з бюджетом	540		
з позабюджетних платежів	550		
зі страхування	560		
з оплати праці	570		
з учасниками	580		
із внутрішніх розрахунків	590		
Інші поточні зобов'язання	600		
Усього за розділом IV	610	2 637	5 862
V. Доходи майбутніх періодів			
Баланс	620	117 175	127 791

Продовження додатку В

Підприємство ТОВ «АЛЕКСПРОМ»
 Територія _____
 Форма власності _____
 Орган державного управління _____
 Галузь _____
 Вид економічної діяльності _____
 Одиниця виміру: тис. грн. _____
 Адреса _____

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ
 за КОА ТУУ
 за КФВ
 за СПОДУ
 за ЗКІ НГ
 за КВЕД
 Контрольна сума

КОДИ		
2019	12	31

Баланс
 на **31 грудня** **2019** р.
 Форма N 1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
1	2	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
3	4	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010		
первісна вартість	011		
знос	012	()
Незавершене будівництво	020	1 115	1 402
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	64 854	73 600
первісна вартість	031		
знос	032	()
Довгострокові біологічні активи:			
справедлива (залишкова) вартість	035		
первісна вартість	036		
накопичена амортизація	037	()
Довгострокові фінансові інвестиції			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших	040	247	320
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	66 216	75 322
II. Оборотні активи			
Запаси			
виробничі запаси	100	58 801	63 450
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	28 769	30 422
завершене виробництво	120	28 743	31 221
готова продукція	130	1 198	1 132
товари	140	91	675
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	2 116	2 302
первісна вартість	161	862	722
резерв сумнівних боргів	162	()
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170		
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210		
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	532	704
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250	126	130
Усього за розділом II	260	61 575	66 586
III. Витрати майбутніх періодів	270		
Баланс	280	127 791	141 908

Пасив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
1	2	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
3	4	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал			
Статутний капітал	300	6 171	6 171
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320	9 762	10 561
Інший додатковий капітал	330		
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	96 252	99 314
Неоцінений капітал	360	()
Вилучений капітал	370	()
Усього за розділом I	380	112 185	116 046
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення вищих персоналу			
Забезпечення вищих персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430		
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків			
Довгострокові кредити банків	440	5 845	2 774
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		3 899
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470	3 899	3 543
Усього за розділом III	480	9 744	10 216
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків			
Короткострокові кредити банків	500	2 865	3 520
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		4 884
Векселі видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги			
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	2 997	7 242
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550		
з позабюджетних платежів	560		
зі страхування	570		
з оплати праці	580		
з учасниками	590		
із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610		
Усього за розділом IV	620	5 862	15 646
V. Доходи майбутніх періодів	630		
Баланс	640	127 791	141 908

Продовження додатку В

Підприємство ТОВ «АЛЕКСПРОМ»
 Територія _____
 Форма власності _____
 Орган державного управління _____
 Галузь _____
 Вид економічної діяльності _____
 Одиниця виміру: тис. грн. _____
 Адреса _____

Дата (рік, місяць, число) _____
 за ЄДРПОУ _____
 за КОАТКУ _____
 за КФВ _____
 за СПОДУ _____
 за ЗКДНГ _____
 за КВЕД _____
 Контрольна сума _____

КОДИ		
2020	12	31

Баланс
на **31 грудня** 20**20** р.

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010		
первісна вартість	011		
знос	012	()	()
Незавершене будівництво	020	1 402	1 509
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	73 600	84 211
первісна вартість	031		
знос	032	()	()
Довгострокові біологічні активи:			
справедлива (залишкова) вартість	035		
первісна вартість	036		
накопичена амортизація	037	()	()
Довгострокові фінансові інвестиції			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших	040	320	1 502
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	75 322	87 222
II. Оборотні активи			
Запаси			
виробничі запаси	100	63 450	71 200
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	30 422	37 580
завершене виробництво	120	31 221	31 200
готова продукція	130	1 132	1 411
товари	140	675	1 009
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	2 302	2 771
первісна вартість	161	722	908
резерв сумнівних боргів	162	()	()
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170		
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210		
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	704	903
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250	130	313
Усього за розділом II	260	66 586	75 187
III. Витрати майбутніх періодів	270		
Баланс	280	141 908	162 409

Пасив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал			
Пайовий капітал	300	6 171	6 171
Додатковий вкладений капітал	310		
Інший додатковий капітал	320	10 561	15 200
Резервний капітал	330		
Неоплачений капітал	340		
Перезначлений прибуток (непокритий збиток)	350	99 314	120 434
Неоплачений капітал	360	()	()
Вилучений капітал	370	()	()
Усього за розділом I	380	116 046	141 805
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення витрат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430		
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	2 774	2 400
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	3 899	3 205
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470	3 543	2 795
Усього за розділом III	480	10 216	8 400
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	3 520	4 221
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	4 884	1 805
Векселі видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	7 242	6 178
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550		
з позабюджетних платежів	560		
зі страхування	570		
з оплати праці	580		
з учасниками	590		
із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610		
Усього за розділом IV	620	15 646	12 204
V. Доходи майбутніх періодів	630		
Баланс	640	141 908	162 409

Продовження додатку В

Підприємство ТОВ «АЛЕКСПРОМ»
 Територія
 Орган державного управління
 Галузь
 Вид економічної діяльності
 Одиниця виміру: тис.грн.

Дата(рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за СПОДУ
 за ЗКГНГ
 за КВЕД
 Контрольна сума

КОДИ	
2018	12 31

Звіт про фінансові результати за 2018 р.

Форма №2

Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт,	010	74370	
Податок на додану вартість	015		
Акцизний збір	020		
	025		
Інші вирахування з доходу	030		
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів,	035		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт,	040		
Валовий :			
прибуток	050	763	
збиток	055		
Інші операційні доходи	060		
Адміністративні витрати	070		
Витрати на збут	080		
Інші операційні витрати	090		
Фінансові результати від операційної діяльності :			
прибуток	100		
збиток	105		
Доход від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		
Інші доходи	130		
Фінансові витрати	140		
Втрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160		
Фінансові результати від звичайної діяльності до			
прибуток	170	763	
збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	191	
Фінансові результати від звичайної діяльності :			
прибуток	190		
збиток	195		
Надзвичайні :			
доходи	200		
витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий :			
прибуток	220	572	
збиток	225		

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230		
Витрати на оплату праці	240		
Відрахування на соціальні заходи	250		
Амортизація	260		
Інші операційні витрати	270		
Разом	280		

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310		
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320		
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну	330		
Дивіденди на одну просту акцію	340		

Продовження додатку В

Підприємство ТОВ «АЛЕКСПРОМ»
 Територія
 Орган державного управління
 Галузь
 Вид економічної діяльності
 Одиниця виміру: тис.грн.

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за СПОДУ
 за ЗКГНГ
 за КВЕД
 Контрольна сума

КОДИ	
2019	12 31

Звіт про фінансові результати за 2019 р.

Форма №2

Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт,	010	81810	74370
Податок на додану вартість	015		
Акцизний збір	020		
	025		
Інші виражування з доходу	030		
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів,	035		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт,	040		
Валовий :			
прибуток	050	2280	763
збиток	055		
Інші операційні доходи	060		
Адміністративні витрати	070		
Витрати на збут	080		
Інші операційні витрати	090		
Фінансові результати від операційної діяльності :			
прибуток	100		
збиток	105		
Доход від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		
Інші доходи	130		
Фінансові витрати	140		
Втрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160		
Фінансові результати від звичайної діяльності до			
прибуток	170	2280	763
збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	570	191
Фінансові результати від звичайної діяльності :			
прибуток	190		
збиток	195		
Надзвичайні :			
доходи	200		
витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий :			
прибуток	220	1710	572
збиток	225		

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230		
Витрати на оплату праці	240		
Відрахування на соціальні заходи	250		
Амортизація	260		
Інші операційні витрати	270		
Разом	280		

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310		
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320		
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну	330		
Дивіденди на одну просту акцію	340		

Продовження додатку В

Підприємство ТОВ «АЛЕКСПРОМ»
 Територія
 Орган державного управління
 Галузь
 Вид економічної діяльності
 Одиниця виміру: тис.грн.

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за СПОДУ
 за ЗКПНГ
 за КВЕД
 Контрольна сума

Коди	
2020	12 31

Звіт про фінансові результати за 2020 р.

Форма №2

Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт,	010	87305	81810
Податок на додану вартість	015		
Акцизний збір	020		
	025		
Інші вираження з доходу	030		
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів,	035	72754	68175
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт,	040		
Валовий :			
прибуток	050	3003	2280
збиток	055		
Інші операційні доходи	060		
Адміністративні витрати	070		
Витрати на збут	080		
Інші операційні витрати	090		
Фінансові результати від операційної діяльності :			
прибуток	100		
збиток	105		
Доход від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		
Інші доходи	130		
Фінансові витрати	140		
Втрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160		
Фінансові результати від звичайної діяльності до			
прибуток	170	3003	2280
збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	691	570
Фінансові результати від звичайної діяльності :			
прибуток	190		
збиток	195		
Надзвичайні :			
доходи	200		
витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий :			
прибуток	220	2312	1710
збиток	225		

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230		
Витрати на оплату праці	240		
Відрахування на соціальні заходи	250		
Амортизація	260		
Інші операційні витрати	270		
Разом	280		

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310		
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320		
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну	330		
Дивіденди на одну просту акцію	340		

ТОВ «Алекспром»

Вих. № 24-15/2014г. 050421р.
Від «___» _____ 20__р.

В/о ректора Національного
технічного університету
«Дніпровська політехніка»
академіку НАН України
професору Півняку Г.Г.

ЗАМОВЛЕННЯ на виконання кваліфікаційної роботи

Просимо Вас надати можливість студентці групи 072-18ск-1 фінансового-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Кужель Анні Вікторівні виконати кваліфікаційну роботу на тему «Планування заходів, спрямованих на підвищення ділової активності підприємства (на прикладі ТОВ «АЛЕКСПРОМ»)» з використанням обліково-економічної інформації підприємства.

Тема роботи є актуальною для підприємства, тому що завдання, поставлені в роботі, вирішують реальні проблеми і можуть бути використані з метою підвищення результативності та ефективності діяльності підприємства.

Фінансово-економічна інформація, передана для виконання кваліфікаційної роботи, підпадає під дію внутрішнього «Положення про комерційну таємницю» та не підлягає оприлюдненню.

Головний бухгалтер
ТОВ «АЛЕКСПРОМ»

О.І.Набережний

ТОВ «Алекспром»

Вих. № 24-15/261 від 04.06.21 р.
Від « » 20 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студента групи 072-18ск-1 спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" Навчально-наукового Інституту економіки Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» на тему «Планування заходів, спрямованих на підвищення ділової активності підприємства (на прикладі ТОВ «АЛЕКСПРОМ»)»
Кужель Анни Вікторівни

Кваліфікаційна робота присвячена плануванню заходів щодо покращення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ».

Було розглянуто сучасні методи аналізу ділової активності підприємства, проведено фінансовий аналіз діяльності ТОВ «АЛЕКСПРОМ», надана коротка характеристика підприємства, наведено техніко-економічні показники його діяльності, здійснено розрахунки та зроблено висновки про його ділову активність. На підставі отриманих даних було запропоновано заходи, спрямовані на покращення ділової активності даного підприємства, розраховано прогнозні показники фінансового стану та баланс підприємства у прогнозному періоді. Зроблено висновки про ефективність впровадження запропонованих заходів.

Отримані результати носять реальний характер і можуть бути використані на підприємстві з метою планування заходів щодо покращення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ».

Студент грамотно використав теоретичний і методичний матеріал. Кваліфікаційна робота виконана в повному обсязі, зміст відповідає тематиці роботи, яка заслуговує оцінки «добре».

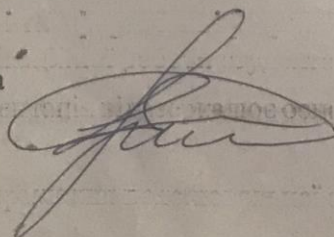
Головний бухгалтер
ТОВ «АЛЕКСПРОМ»

О.І.Набережний

-ВІДЗИВ
на кваліфікаційну роботу студента групи 072-18ск-1
КУЖЕЛЬ АННИ ВІКТОРІВНИ
на тему «Планування заходів, спрямованих на підвищення ділової активності
підприємства (на прикладі ТОВ «АЛЕКСПРОМ»)),
представленої для присвоєння кваліфікації бакалавра
за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування»

1. **Мета кваліфікаційної роботи** – планування заходів щодо покращення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ».
 2. **Обрана тема актуальна** оскільки планування заходів, спрямованих на підвищення ділової активності підприємства забезпечують підвищення конкурентоспроможності підприємства.
 3. **Тема кваліфікаційної роботи** безпосередньо пов'язана з об'єктом діяльності бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» – аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства.
 4. **Задачі кваліфікаційної роботи** містять елементи наукового дослідження, що відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра.
 5. **Автором досліджено** методичні підходи планування ділової активності підприємства, встановлено резерви підвищення доходів та розроблено систему заходів щодо підвищення ділової активності ТОВ «АЛЕКСПРОМ».
 6. **Робота з керівником роботи.** Студент Кужель А.В. виконувала роботу самостійно, однак не регулярно відвідувала консультації.
 7. **Самостійність при виконанні та оформленні результатів досліджень.** Ступінь самостійності при виконанні кваліфікаційної роботи студента достатньо висока.
 8. **Виконання презентації.** Презентація відзеркалює основні положення кваліфікаційної роботи.
 9. **Дотримання стандартів.** Оформлення пояснювальної записки виконано у відповідності зі стандартами ЄСКД.
 10. **Робота Кужель А.В. виконана-на замовлення підприємства та отримала позитивну оцінку його керівництва.**
- Таким чином констатуємо, що кваліфікаційна робота Кужель А.В. рекомендується до захисту з оцінкою 70бали.

Науковий керівник
 кваліфікаційної роботи бакалавра
 д.е.н., професор

О.В.Єрмошкіна